

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΜΜΕΤΡΙΑΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νομική και Διοικητική Υποδομή για τις Θαλάσσιες Δραστηριότητες στην Κύπρο

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Επιβλέπουσα:

Χρυσή Πότσιου, Λέκτορας Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών ΕΜΠ

Οκτώβριος, Αθήνα 2008

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΜΜΕΤΡΙΑΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νομική και Διοικητική Υποδομή για τις Θαλάσσιες Δραστηριότητες στην Κύπρο

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Επιβλέπουσα:

Χρυσή Πότσιου, Λέκτορας Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών ΕΜΠ

Οκτώβριος, Αθήνα 2008

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	10
SUMMARY	11
1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	12
1.1 Θέση – Γενικά στοιχεία	12
1.2 Κλιματολογικές Συνθήκες	13
1.3 Μορφολογία	14
1.4 Διοικητική Δομή	15
1.5 Κύπρος Ιστορικά Στοιχεία και Θάλασσα	17
1.6 Οικονομικά Οφέλη από το Θαλάσσιο Χώρο	18
2. ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ: ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΞΗΡΑΣ.	20
2.1 Κτηματολόγιο Ξηράς	20
2.2 Το Θαλάσσιο Κτηματολόγιο	21
2.2.1 Ορισμός	22
2.2.2 Διαφορές Κτηματολογίου Ξηράς – Θαλάσσιου Κτηματολογίου	28

3. ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΕ ΞΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ	31
3.1 Έρευνα για τη δημιουργία ενός Θαλάσσιου Κτηματολόγιου στην Αυστραλία	31
3.2 Κτηματολόγιο στην Ολλανδία	32
3.2.1 Γενικά	32
3.2.2 Γεωγραφικά στοιχεία	32
3.2.3 Διοίκηση και διαχείριση της Βόρειας Θάλασσας	33
3.3 Άλλες χώρες	35
4. ΣΥΛΛΟΓΗ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	37
4.1 Κεντρική Επιτροπή Παραλιών	39
4.2 Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών	41
4.2.1 Τομέας Υδατοκαλλιέργειών	42
4.2.2 Διαδικασία Λειτουργίας Ιχθυοκαλλιέργειας	45
4.3 Κλάδος Θαλασσίων Έργων	46
4.4 Αρχή Λιμένων	50
4.5 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	52
4.6 Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	54
4.7 Υπηρεσία Περιβάλλοντος	56

4.7.1 Αποστολή	56
4.7.2 Ετήσια Έκθεση – Προγράμματα	57
4.8 Υπηρεσία Ενέργειας	64
4.8.1 Φυσικό Αέριο	64
4.8.2 Έρευνες Υδρογονανθράκων	65
4.9 Τμήμα Αρχαιοτήτων	66
4.10 International Hydrographic Organization (I.H.O.)	68
4.11 European Mediterranean Information System (EUMEDIS)	68
4.12 CAMP	69
5. ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ	71
5.1 Νόμος που προνοεί για την καλύτερη προστασία της Παραλίας	71
5.2 Νόμος πρόνοια για την προστασία των λουόμενων στη θάλασσα και για συναφή θέματα.	78
5.3 Ο περί σπογγαλιείας νόμος πρόνοια για την καλύτερη ρύθμιση της Κυπριακής Σπογγαλιείας	79
5.4 Ο Περί Ταχύπλων Σκαφών Νόμος	82
5.5 Περί Ναυαγίων Νόμος	85

5.6 Νόμος που ρυθμίζει την Αλιεία στα ύδατα της Δημοκρατίας	88
5.6 Νόμος που προνοεί την Ίδρυση και Λειτουργία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού	90
5.6.1 Αρμοδιότητες του Οργανισμού	91
5.6.2 Εποπτική αρμοδιότητα του Οργανισμού	92
5.6.3 Γενικές Διατάξεις	93
6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ	94
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	100
7.1 Συμπεράσματα	100
7.1.1 Συμπεράσματα από την Βιβλιογραφία	100
7.1.2. Συμπεράσματα από την Έρευνα στο Θαλάσσιο και Παράκτιο Χώρο	101
7.2. Προτάσεις	103
8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106
8.1 Βιβλία και Έντυπα	106
8.2 Νομοθεσίες	106
8.3 Ιστοσελίδες	108

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 1: Η Κύπρος σε σχέση με το Μεσογειακό Χώρο	12
Εικόνα 2: Μορφολογικός Χάρτης της Κύπρου (http://www.intercyprus.com/maps).....	14
Εικόνα 3: Διοικητικός Χάρτης της Κύπρου	15
Εικόνα 4: Θαλάσσιες Ζώνες (http://www.wikipedia.com)	22
Εικόνα 5: Δραστηριότητες που απεικονίζονται στις χωρικές βάσεις δεδομένων (Williamson)	24
Εικόνα 6: Δικαιώματα στο θαλάσσιο χώρο (Sutherland, 2005).....	30
Εικόνα 7: Αμερικάνικο Θαλάσσιο Κτηματολόγιο (http://www.csc.noaa.gov)	36
Εικόνα 8: Δείγμα Σχεδίων Ανάπτυξης της Παραλίας του Άγιου Τύχωνα	40
Εικόνα 9: Υχθυοτροφεία και Εκκολαπτήρια στην Κύπρο	41
Εικόνα 10: Ακτογραμμή σε παράλια περιοχή της Λάρνακας το 1973, 1993, 2005 (Κλάδος Θαλασσιών Έργων)	46
Εικόνα 11: Λιμενικές Περιοχές στην Κύπρο	51
Εικόνα 12: Παραλίες με Γαλάζιες Σημαίες στη Κύπρο	53
Εικόνα 13: Πολιτικός Χάρτης της Κύπρου (http://www.holidayhomecyprus.com).....	60
Εικόνα 14: Τοποθεσία πιλοτικού Προγράμματος CAMP (Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος).....	70

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: Θαλάσσιες Ζώνες (ΙΗΟ)	24
Πίνακας 2: Θαλάσσιες Ζώνες στην Κύπρο.....	26
Πίνακας 3 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των κρατών στις Θαλάσσιες Ζώνες (Δουκάκης Ε., 1999)	27
Πίνακας 4 Υπουργεία και Τμήματα με δραστηριότητα στο IDON.....	34

Ευρετήριο Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Κατανομή Πληθυσμού Ανά Επαρχία (Στατιστική Υπηρεσία)	16
Διάγραμμα 2: Αύξηση του Πληθυσμού (Στατιστική Υπηρεσία)	16
Διάγραμμα 3: Εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ (Στατιστική Υπηρεσία)	18
Διάγραμμα 4: Αφίξεις Τουριστών (Στατιστική Υπηρεσία)	19

Ευρετήριο Χαρτών

Χάρτης 1: Εκκολαπτήρια - Υχθουτροφεία.....	95
Χάρτης 2: Λιμάνια, Μαρίνες Και Λιμενικά Καταφύγια.....	96
Χάρτης 3: Λιμενικά Καταφύγια.....	97
Χάρτης 4: Καταδύσεις.....	98
Χάρτης 5: Λιμενικές Περιοχές	99

Πρόλογος

Η εργασία αυτή έχει ως θέμα τη συλλογή όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις θαλάσσιες δραστηριότητες και τα δικαιώματα στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου με σκοπό μιας μεταγενέστερης δημιουργίας ενός Θαλάσσιου Συστήματος Χωρικών Πληροφοριών. Η συλλογή των δεδομένων και στοιχείων έγινε μέσω του διαδικτύου και σε μερικές περιπτώσεις κατόπιν επίσκεψης στις διάφορες υπηρεσίες.

Λόγω της θέσης της Κύπρου και της έκρυθμης κατάστασης που επικρατεί εκεί υπήρξε δυσκολία στη συλλογή των δεδομένων ή ακόμα και στην επικοινωνία με τις υπηρεσίες και τους φορείς. Το κτηματολόγιο της Κύπρου είναι ολοκληρωμένο και παρέχει με άνεση, ταχύτητα και ευελιξία σε ψηφιακή μορφή τα δεδομένα που απαιτεί το κοινό. Σε θαλάσσια ή παράκτια δεδομένα το κτηματολόγιο διατηρεί και παρέχει χάρτες στις διάφορες υπηρεσίες όταν του ζητηθεί. Αντίστοιχα η κάθε υπηρεσία ενημερώνει το χάρτη όπως η ίδια επιθυμεί και τον καταχωρεί στα προσωπικά της αρχεία, χωρίς να τίθεται στη διάθεση οποιασδήποτε άλλης κρατικής ή ημι-κρατικής υπηρεσία, ή ιδιωτικού φορέα.

Θεωρώ πως μετά την ολοκλήρωση του Συστήματος Πληροφοριών Γης, που αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στον εκσυγχρονισμό και αυτοματοποίηση των υπηρεσιών, η δημιουργία του Θαλάσσιου Κτηματολογίου θα αποτελέσει την συνέχεια και ολοκλήρωση της προσπάθειας για την δημιουργία μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων με χωρικά αλλά και θαλάσσια ψηφιακά δεδομένα. Σε μια χώρα όπως η Κύπρος που όχι μόνο στηρίζει την οικονομία της, αλλά εξαρτάται και επηρεάζεται από το θαλάσσιο περιβάλλον της, η ύπαρξή του είναι ζωτικής σημασίας.

Περίληψη

Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας αποτελεί τον μοναδικό παροχέα χωρικών δεδομένων. Ελάχιστες είναι οι υπηρεσίες που κάνουν χωρομετρικές μετρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως για την κατασκευή έργων στο θαλάσσιο χώρο. Το Τμήμα κτηματολογίου στην προσπάθεια δημιουργίας ενός ενιαίου Συστήματος Πληροφοριών Γης, αντιμετώπισε προβλήματα λόγω της παλαιότητας των κτηματικών σχεδίων τα οποία χρονολογούνται πριν το 1930. Έτσι πάρθηκε η απόφαση να επαναχωρομετρηθεί η Κύπρος θέτοντας σε λειτουργία κάποια πιλοτικά προγράμματα στην Αγία Νάπα, στον Άγιο Τύχωνα και στην Κοκκινότριμιθιά. Στην περιοχή του Άγιου Τύχωνα παρατηρήθηκε ότι για να χωρομετρηθεί γεωτεμάχιο που ενώ υπήρχε καταχωρημένο στο χερσαίο χώρο βρέθηκε στο θαλάσσιο χώρο λόγω διάβρωσης του εδάφους. Και έτσι χρειάστηκε να ληφθεί σημείο εντός του θαλάσσιου χώρου. Μέχρι τότε αν και γινόταν αντιληπτό το ότι η διάβρωση επηρεαζόταν από την ανάπτυξη των αστικών κέντρων, της τουριστικής βιομηχανίας, τις ιχθυοκαλλιέργειες, τις εξορύξεις μεταλλευμάτων στο θαλάσσιο χώρο και τις διάφορες στρατιωτικές ασκήσεις, δεν είχαν ληφθεί τα ανάλογα μέτρα για τον περιορισμό της.

Η κάθε υπηρεσία που ασχολείται με το θαλάσσιο χώρο αντιλαμβάνεται την αξία και τη σημασία δημιουργίας μιας ολοκληρωμένης ψηφιακής βάσης δεδομένων.

Παρ' όλα αυτά, στην Κύπρο κάποια στοιχεία του θαλάσσιου χώρου, όπως και του χερσαίου, δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν για λόγους κρατικής ασφαλείας. Όμως στη παρούσα διπλωματική εργασία έχει συλλεχθεί μια ικανοποιητική ποσότητα πληροφοριών και δεδομένων που θα μπορέσει να αποτελέσει μελλοντικά μια καλή υποδομή για τη δημιουργία Θαλάσσιου Κτηματολογίου στην Κύπρο.

Τελικά έγινε μια προσπάθεια δημιουργίας ενός δείγματος Θαλάσσιου Συστήματος Χωρικών Δεδομένων χρησιμοποιώντας αρκετά από αυτά τα δεδομένα, με τη βοήθεια του λογισμικού προγράμματος ArcGIS.

Summary

The Department of Lands and Surveys is the only supplier of spatial data. There are only a few services that deal with territorial measurements, and are mostly used for developing in the marine space. The Department of Lands while trying to create a united Geographical Information System, faced problems due to the age of agrarian drawings, which are estimated before 1930. This is why the decision was taken to resurvey Cyprus using in place some pilot programs in Ayia Napa, in Ayios Tychonas and in Kokkinotrimithia. In the area of Ayios Tychonas it was observed that in order to survey a piece of land which was registered inland but it ended being situated on the marine area due to ground erosion, it was necessary to take a point in the marine area. Until then, even though it was known that the erosion was affected by the development of the urban centers, the tourist industry, the piscicultures, the excavations of minerals in the marine area and several military exercises, no appropriate measures were taken for its restriction.

Each service that deals with the marine space realizes the value and the importance of creating a complete digital data base.

Nevertheless, some information of the marine space and the inland cannot be publicized for government safety. In the following thesis a satisfying quantity of information and data was collected and can be considered to be a good base for the creation of the marine cadastre of Cyprus.

Finally, an effort for creating a sample of a Marine System of Spatial Data was made, using a lot of these data, with the use of the computational program ArcGIS.

1. Στοιχεία για την Κύπρο

Θεωρώ σημαντικό πριν την περιγραφή και ανάλυση της παρούσας διπλωματικής εργασίας να αναφερθώ στα γενικά χαρακτηριστικά της περιοχής εφαρμογής, δηλαδή της Κύπρου. Με την ολοκλήρωση αυτής της ανάλυσης ο αναγνώστης θα αναγνωρίσει την αναγκαιότητα δημιουργίας και ύπαρξης ενός Θαλάσσιου Συστήματος Χωρικών Δεδομένων Κτηματολογίου. Η χρησιμότητα του δεν περιορίζεται στα αυστηρά διοικητικά πλαίσια αλλά απευθύνεται στο ευρύτερο κυπριακό κοινό που θα ωφεληθεί με την ύπαρξή του.

1.1 Θέση – Γενικά στοιχεία

Η Κύπρος βρίσκεται στο ανατολικότερο άκρο της Μεσόγειας Θάλασσας και περιβάλλεται από μοναδικά γεωμορφολογικά, υδρολογικά, κλιματικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Αποτελεί το τρίτο μεγαλύτερο νησί της μεσογείου μετά την Σαρδηνία και τη Σικελία. Εκτείνεται σε εμβαδό 9250km² ενώ η ακτογραμμή της έχει συνολικό μήκος 648km. Αναλογούν δηλαδή περίπου 70m ακτογραμμής ανά εμβαδό έκτασης 1 km².

Η Κύπρος βρίσκεται στο σταυροδρόμι 3 ηπείρων. Βόρεια της Κύπρου βρίσκεται η Τουρκία η οποία απέχει 75km από της βόρειες ακτές. Ανατολικά βρίσκεται η Συρία σε απόσταση 105km, ενώ νότια βρίσκεται η Αίγυπτος σε απόσταση 380km.

Εικόνα 1: Η Κύπρος σε σχέση με το Μεσογειακό Χώρο

1.2 Κλιματολογικές Συνθήκες

Κύρια χαρακτηριστικά του κλίματος στη Κύπρο είναι το ζεστό και ξηρό καλοκαίρι που διαρκεί από το Μάη μέχρι τα μέσα του Σεπτέμβρη και τα βροχερός αλλά ήπιος χειμώνας που διαρκεί από τα μέσα του Νοέμβριος ως τα μέσα του Μάρτη. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού η Κύπρος επηρεάζεται από τα εποχιακά χαμηλά βαρομετρικά που έχουν κέντρο την νοτιοδυτική Ασία και κατά τη διάρκεια του χειμώνα από τις μικρές υφέσεις και μέτωπα που κινούνται με κατεύθυνση από δύση προς την ανατολή στη μεσόγειο. Αυτές οι δύο καιρικές διαταραχές διαρκούν μέχρι και τρεις μέρες κάθε φορά και δίνουν τη μεγαλύτερη ποσότητα βροχής. Το 60% της ετήσιας βροχόπτωσης παρατηρείται κυρίως τους μήνες Δεκέμβρη, Ιανουάριο και Φεβρουάριο. Η μέση ετήσια βροχόπτωση είναι περίπου 460 χιλιοστόμετρα το χρόνο της οποίας το μεγαλύτερο ποσοστό παρατηρείται στις ορεινές περιοχές.

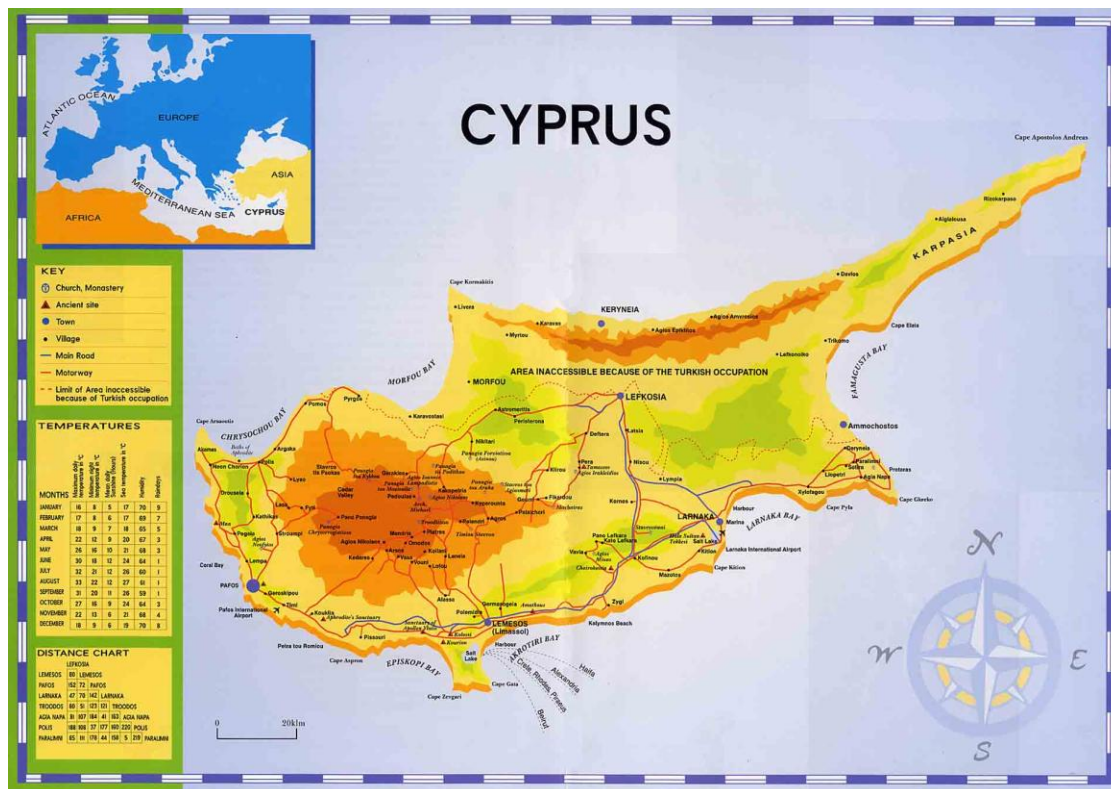
Η μορφολογία του εδάφους καθώς και το γεγονός ότι η Κύπρος περιβάλλεται από θάλασσα επηρεάζουν σημαντικά τις κλιματολογικές συνθήκες του νησιού. Παρόλα αυτά κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα παρατηρήθηκαν σημαντικές διακυμάνσεις και τάσεις των δύο βασικών κλιματικών παραμέτρων, της θερμοκρασίας και της βροχόπτωσης. Αυτό δεν ήταν ένα μεμονωμένο φαινόμενο στην Κυπριακή επικράτεια αλλά παρατηρήθηκε στην ευρύτερη περιοχή υποδηλώνοντας έτσι τη γενικότερη διαφοροποίηση στη γενική κυκλοφορία της ατμόσφαιρας στην περιοχή. Η βροχόπτωση παρουσίασε πτωτική τάση, φτάνοντας σε σημείο η Κύπρος να βρίσκεται σε δυσμενή θέση με τα στρατηγικά αποθέματα νερού να χρησιμοποιούνται, και την θερμοκρασία να παρουσιάζει ανοδική τάση, φτάνοντας και σε θερμοκρασίες υψηλότερες των 40°C κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

1.3 Μορφολογία

Αν θέλαμε να υποδιαιρέσουμε την Κύπρο σε μορφολογικές περιφέρειες τότε θα καταλήγαμε στις ακόλουθες: 1. Το ορεινό σύμπλεγμα του Τροόδους, 2. Τη βόρεια οροσειρά του Πενταδακτύλου, 3. Την κεντρική πεδιάδα, 4. Τη λοφώδη περιοχή γύρω από το ορεινό σύμπλεγμα του Τροόδους, και 5. Στις παράκτιες πεδιάδες.

Στην οροσειρά του Τροόδους βρίσκονται τα περισσότερα δάση που αποτελούνται κυρίως από πεύκα αλλά και άλλα δασικά δέντρα όπως κυπαρίσσια, βελανιδιές και κέδροι. Μεταξύ της οροσειράς του Πενταδακτύλου και του Τροόδους βρίσκεται η εύφορη πεδιάδα της Μεσαορίας, η οποία εκτείνεται από την περιοχή του Μόρφου στα βορειοδυτικά έως και τις ανατολικότερες ακτές.

Οι εναλλαγές βράχου και αμμουδιάς, με πολυάριθμα ακρωτήρια και όρμους αποτελούν βασικό γνώρισμα των κυπριακών ακρογιαλιών.

Εικόνα 2: Μορφολογικός Χάρτης της Κύπρου (<http://www.intercyprus.com/maps>)

1.4 Διοικητική Δομή

Διοικητικά η Κύπρος διαιρείται σε 6 επαρχίες: Επαρχία Λευκωσίας, Επαρχία Λεμεσού, Επαρχία Λάρνακας, Επαρχία Πάφου, Επαρχία Αμμοχώστου και Επαρχία Κερύνειας. Διοικητική πρωτεύουσα της κάθε επαρχίας είναι η πόλη από την οποία πήρε και το όνομά της. Η κυβέρνηση διορίζει ένα έπαρχο σε κάθε επαρχία, ο οποίος παίζει τον ρόλο του συντονιστή αλλά και του συνδέσμου για τις δραστηριότητες της με τα αντίστοιχα Υπουργεία.

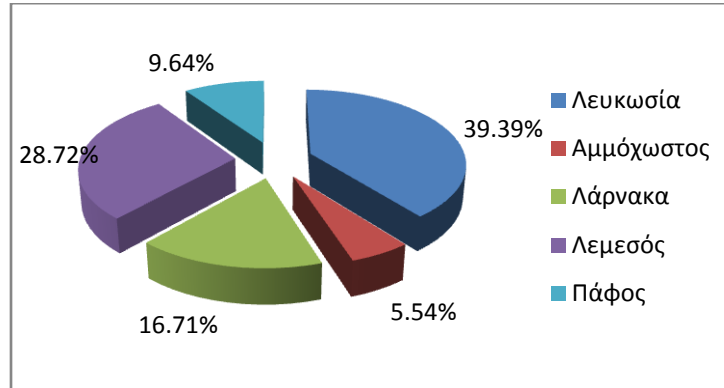

Εικόνα 3: Διοικητικός Χάρτης της Κύπρου

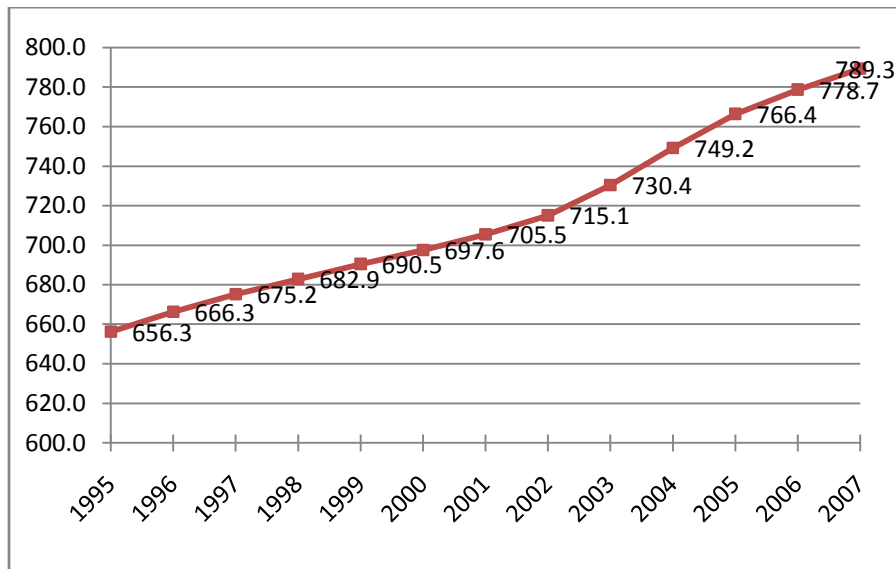
Κάθε επαρχία διαιρείται σε δήμους και κοινότητες, των οποίων οι κάτοικοι κάθε 4 χρόνια καλούνται να εκλέξουν τον Δήμαρχο και κοινοτάρχη αντίστοιχα.

Σύμφωνα με έκδοση της Στατιστικής Υπηρεσίας, στο τέλος του 2007 ο πληθυσμός της Κύπρου εκτιμήθηκε στις 789.300 εκ των οποίων οι 310900 κατοικούν στην επαρχία Λευκωσίας, οι 226700 κατοικούν στην Επαρχία Λεμεσού, στην Λάρνακα κατοικούν

131900, στη Πάφο 76100 ενώ στην Αμμόχωστο μόλις 43700. Η Επαρχία Κερύνειας δεν περιλαμβάνεται εφόσον βρίσκεται εξ' ολοκλήρου υπό την κατοχή των Τούρκων.

Διάγραμμα 1: Κατανομή Πληθυσμού Ανά Επαρχία (Στατιστική Υπηρεσία)

Διάγραμμα 2: Αύξηση του Πληθυσμού (Στατιστική Υπηρεσία)

1.5 Κύπρος Ιστορικά Στοιχεία και Θάλασσα

Από αρχαιοτάτων χρόνων η θάλασσα αποτελούσε μέρος του τρόπου ζωής αλλά και βασικό στοιχείο για την διαβίωση των κατοίκων του νησιού. Το όνομα Κύπρος προέρχεται από τη λατινική λέξη *Cyprus* που σημαίνει χαλκός. Αυτό οφείλεται στα αποθέματα χαλκού που υπήρχαν στην Κύπρο. Οι κάτοικοι εμπορεύτηκαν τα αποθέματα χαλκού και τη ξυλεία που διέθεταν με διάφορες χώρες. Τα δύο αυτά υλικά την έκαναν μια ιδιαίτερα επιθυμητή εδαφική κατάκτηση.

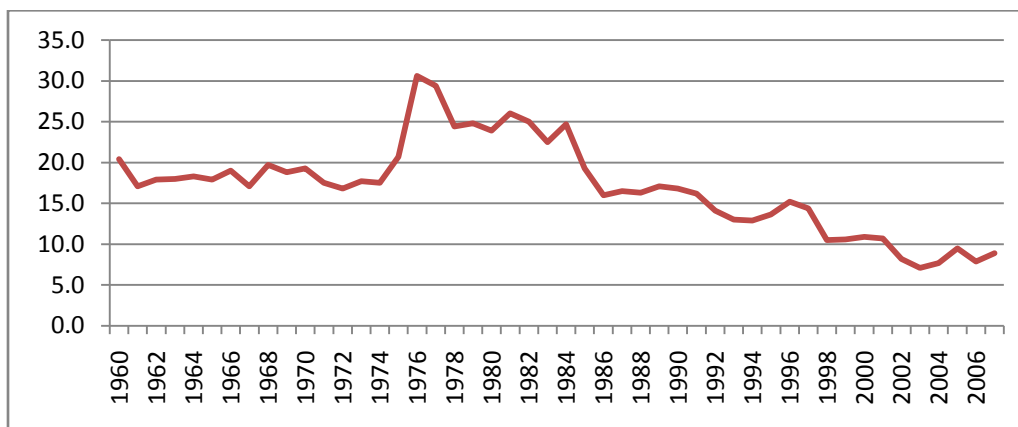
Τα πρώτα σημάδια του πολιτισμού εμφανίζονται με τις πρώτες εξορύξεις χαλκού γύρω στην 9^η χιλιετία προ-Χριστού. Γύρω στο 2500-1050π.Χ η Κύπρος αποκτά πλούτο από την εμπορία του Χαλκού. Αναπτύχθηκε εμπόριο με τις γύρω περιοχές, την Αίγυπτο και το Αιγαίο. Τότε η Κύπρος ήταν γνωστή ως Αλάσια. Αρχικά, το 1400π.Χ. οι Μυκηναίοι έφτασαν στο νησί ως έμποροι ενώ αργότερα οι Αχαιοί κατέφθασαν σε μεγάλες μάζες, διασκορπίστηκαν στο νησί και το κατοίκησαν μεταφέροντας στους κατοίκους την γλώσσα και τον πολιτισμό τους.

Με την πάροδο των χρόνων, την ανάπτυξη του εμπορίου και την ενδυνάμωση του ρόλου που έπαιζε η θάλασσα στην οικονομία της κάθε χώρας, η Κύπρος κατακτήθηκε από πολλούς λαούς διατηρώντας όμως την ταυτότητα, τη γλώσσα αλλά και το πολιτισμό της άθικτο. Η Κύπρος από το 1960 αποτελεί μια ανεξάρτητη δημοκρατία.

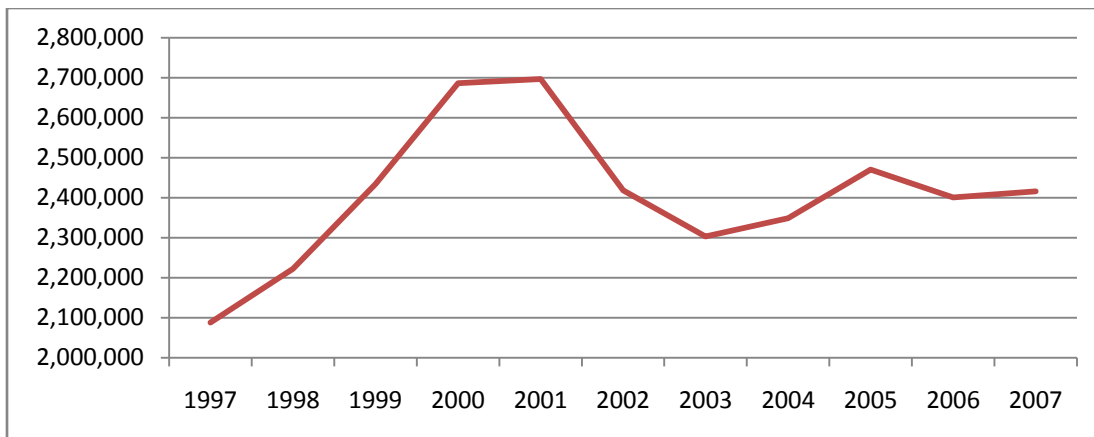
1.6 Οικονομικά Οφέλη από το Θαλάσσιο Χώρο

Η Κύπρος πλέον δεν στηρίζει την οικονομία της στον χαλκό, αλλά στη θάλασσα και στο κλίμα της. Το εμπόριο αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στην οικονομία της χώρας αλλά και στη διαβίωση των κατοίκων. Η Κύπρος εξαγει διάφορα προϊόντα όπως τυριά, κυρίως χαλλούμι, κρασιά, φρούτα αλλά και ψάρια. Οι εξαγωγές αποτέλεσαν το 8.9% του ΑΕΠ κατά το 2007.

Ο τουρισμός είναι επίσης ένα ζωτικής σημασίας στοιχείο στην οικονομία του νησιού. Κάθε χρόνο πάνω από 2.3 εκ. τουρίστες επισκέπτονται τη Κύπρο. Υπολογίζεται ότι το πρώτο εξάμηνο του 2008 ο τουρίστες που επισκέφτηκαν την Κύπρο πρόσφεραν 1222.8 εκατομμύρια ευρώ. Αν και σε σύγκριση με το 2007 παρατηρήθηκε μείωση της τάξης του -3.7% παρ' όλης της αύξησης των αφίξεων κατά 0.2%.

Διάγραμμα 3: Εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ (Στατιστική Υπηρεσία)

Διάγραμμα 4: Αφίξεις Τουριστών (Στατιστική Υπηρεσία)

Η συνεισφορά της αλιείας στην Κυπριακή Οικονομία ανέρχεται στα 40 εκατομμύρια ευρώ. Και αυτά δεν είναι τα μόνα στοιχεία που υποστηρίζουν σημαντικά την οικονομία του νησιού. Οι θαλάσσιες μεταφορές, η ιχθυοκαλλιέργεια στο θαλάσσιο χώρο, οι καταδύσεις και η εξόρυξη πετρελαίου είναι ένα δείγμα των ποικίλων δραστηριοτήτων που γίνονται στη θάλασσα.

Αυτές οι δραστηριότητες διέπονται από διαφορετικές νομοθεσίες και ελέγχονται από διαφορετικά τμήματα και υπουργεία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο κάθε φορέας ή τμήμα να κρατά μια δικιά του βάση δεδομένων που, αν και μπορεί να αλληλοεπηρεάζεται με κάποιο από τους άλλους φορείς, δεν δίνει τη δυνατότητα ανταλλαγής των στοιχείων. Αυτό επιφέρει σημαντική οικονομική επιβάρυνση, όχι μόνο χρηματική αλλά και χρονική. Η πιθανότητα κάποιες υπηρεσίες να επαναλαμβάνουν την εργασία που έκανε κάποιος άλλος φορέας είναι μεγάλη, ενώ η δυνατότητα παρατήρησης των αλληλεπιδράσεων των διάφορων στοιχείων είναι ανύπαρκτη. Η δημιουργία μιας ευρείας βάσης δεδομένων GIS με όλα τα στοιχεία και τα δεδομένα θα ήταν ιδανική για ένα νησί όπως η Κύπρος, τόσο για διοικητικούς όσο και για οικονομικούς λόγους.

2. Θαλάσσιο Κτηματολόγιο: Ορισμός και Σχέσεις με το Κτηματολόγιο

Ξηράς.

2.1 Κτηματολόγιο Ξηράς

Κάθε χώρα, ακόμα και κάθε δημόσια υπηρεσία και διεθνής φορέας, ορίζει το Κτηματολόγιο ξηράς με διαφορετικό τρόπο.

Το κτηματολόγιο στην Κύπρο χρονολογείται από την 21^η Απριλίου 1858, οπότε και ξεκινά τη λειτουργία του. Θεωρείται ένα από τα αρχαιότερα τμήματα της κρατικής υπηρεσίας. Τότε τέθηκε σε εφαρμογή και ο Οθωμανικός κώδικας περί Γαιών, όπου και καθορίζονταν με σαφήνεια οι τρόποι κτήσης, η άσκηση και η περιγραφή δικαιωμάτων σε ακίνητη ιδιοκτησία και ρυθμιζόταν η κληρονομική διαδοχή. Ο οθωμανικό κώδικας συμπληρώθηκε από πολλές διατάξεις του τότε Αστικού κώδικα ο οποίος τον τροποποίησε σε μεγάλο βαθμό. Αυτοί οι δύο νόμοι ίσχυαν μέχρι το 1946, οπότε και καταργήθηκαν με τον περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμο, Κεφ. 224.

Μέχρι το 2000 το τμήμα λειτουργούσε με παραδοσιακές μεθόδους με αποτέλεσμα να μην είναι ευέλικτο και ταχύ στις πολλαπλές και πολύπλοκες απαιτήσεις του Κυπριακού κοινού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την προσπάθεια δημιουργίας ενός Μηχανογραφημένου Συστήματος. Αποσκοπούσε στην ολοκληρωτική αλλαγή του τρόπου λειτουργίας, κάτι το οποίο και επιτεύχθηκε με την δημιουργία του ολοκληρωμένου Συστήματος Πληροφοριών Γης.

Το Κτηματολόγιο Κύπρου αποτελεί το βασικό παροχέα των χαρτογραφικών και χωρικών δεδομένων της Κύπρου.

Η λειτουργία του τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στη Κύπρο διέπεται από τους πιο κάτω νόμους :

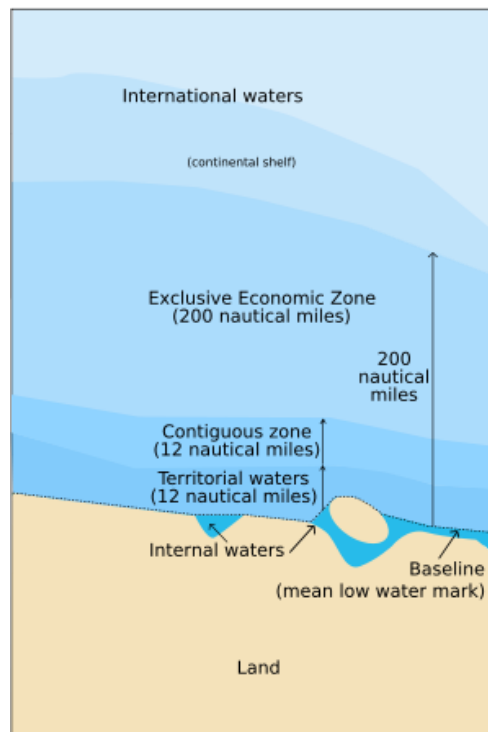
- Ο Περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή, και Εκτίμηση) Νόμος, Κεφ. 224
- Ο Περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσης Νόμος Αρ. 15/62
- Ο Περί της Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμος Αρ. 21/62
- Οι Περί Ενοικιοστασίου Νόμοι 1983 - 1995
- Φορολογία Ακίνητης Ιδιοκτησίας - Γενικές Πληροφορίες
- Ο Περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς Άμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1992
- Ο Περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Νόμος Αρ. 9 του 1965
- Ο Περί Διαθικών και Διαδοχής Νόμος
- Ο Περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος, Τέλη και Δικαιώματα Νόμος
- Ο Περί Πωλήσεως Γης, Ειδική Εκτέλεση, Νόμος

2.2 Το Θαλάσσιο Κτηματολόγιο

Το Θαλάσσιο κτηματολόγιο είναι ένα Σύστημα Χωρικών Πληροφοριών της Θάλασσας. Η ανάγκη για τη δημιουργία ενός τέτοιου συστήματος είναι απαραίτητη αν παρατηρήσουμε πως η Θάλασσα επηρεάζει τη ζωή σε μια χώρα. Όπως προαναφέρθηκε η Κύπρος από αρχαιοτάτων χρόνων χρησιμοποιούσε την θάλασσα για την διεξαγωγή εμπορίου και αλιείας. Επίσης η θάλασσα αποτέλεσε ένα σημαντικό στοιχείο στην εξέλιξη της ιστορίας της.

Η διοίκηση του θαλάσσιου χώρου υπήρξε πολύ ευαίσθητη και αμφιλεγόμενη μέχρι τη δημιουργία της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Θαλάσσιο Δίκαιο. Η σύμβαση εφαρμόστηκε στις 16 Νοεμβρίου 1994. Εισηγάγε μια ποικιλία διατάξεων, με σημαντικότερες αυτές των ορίων, της ναυσιπλοΐας, τον ορισμό των αρχιπελάγων και το καθεστώς ασφαλούς διέλευσης, τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες, μεταλλεύσεις στο

βυθό, το καθεστώς εκμετάλλευσης των εξορύξεων, τη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την επιστημονική έρευνα και την τακτοποίηση των διαφωνιών που μπορεί να προκύψουν. Η σύμβαση έθεσε τα όρια των θαλασσίων ζωνών που μετρήθηκαν προσεκτικά από μια καθορισμένη γραμμή βάσης. Η κάθε χώρα χαράσσει την δικιά της γραμμή βάσης με την μέθοδο που η ίδια επιθυμεί.

Εικόνα 4: Θαλάσσιες Ζώνες (<http://www.wikipedia.com>)

2.2.1 Ορισμός

Ανάλογα με τις ανάγκες και τους σκοπούς δημιουργίας ενός Θαλάσσιου Κτηματολογίου, μπορεί να οριστεί ως:

- Ένα σύστημα που δίνει τη δυνατότητα καταγραφής και χωρικής διαχείρισης της πληροφορίας της σχετικής με τα θαλάσσια δικαιώματα και ενδιαφέροντα στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τον εντοπισμό αυτών σε σχέση με τα όρια

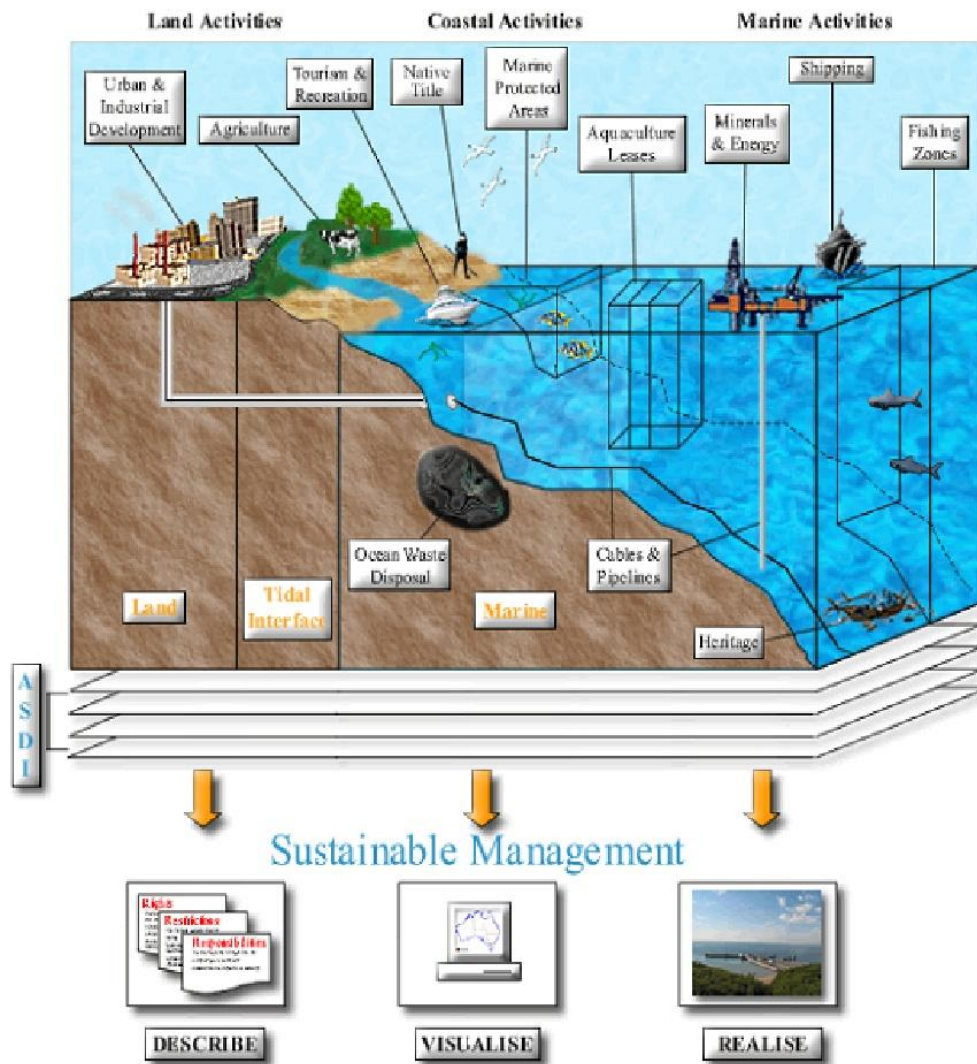
αντίστοιχων γειτονικών ή υπερκείμενων και υποκείμενων δικαιωμάτων και ενδιαφερόντων.(Robertson, 1999)

- Ένα σύστημα πληροφοριών για το θαλάσσιο περιβάλλον το οποίο περιέχει πληροφορίες ως προς τη φύση και το είδος των ενδιαφερόντων και των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, αλλά και ως προς το χώρο επιρροής αυτών. Οι πληροφορίες αυτές αναφέρονται στην ιδιοκτησία και σε διάφορα άλλα νομικά δικαιώματα και αρμοδιότητες στο θαλάσσιο περιβάλλον. (Nichols, 2000)
- Με υποδομή Χωρικών Δεδομένων, στην οποία τα δικαιώματα, οι περιορισμοί και οι αρμοδιότητες στο θαλάσσιο χώρο θα μπορούν να αξιολογηθούν, να διοικηθούν και να διαχειριστούν με σύγχρονο και αποτελεσματικό τρόπο. (Πότσιου Χ., 2004)
- Ένα σύστημα προσδιορισμού και ποσοτικοποίησης της χωρικής και χρονικής αλληλεπίδρασης ενός μεγάλου εύρους δικαιωμάτων, περιορισμών και αρμοδιοτήτων στην θάλασσα.(Πότσιου Χ., 2004)

Γενικά από τους πιο πάνω ορισμούς μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο βασικός στόχος τους Θαλάσσιου Κτηματολογίου είναι παρεμφερής σε αυτόν του Κτηματολογίου Ξηράς. Συνεπώς η εμπειρία από την δημιουργία του Κτηματολογίου Ξηράς μπορεί να αποτελέσει την βάση για τη δημιουργία του Θαλάσσιου.

Οι υπηρεσίες που θα παρέχει το θαλάσσιο κτηματολόγιο είναι:

- Εντοπισμός μέσα στους κρατικούς οργανισμούς των δικαιούχων και δικαιωμάτων χρήσης, κυριότητας και ελέγχου του θαλάσσιου περιβάλλοντος
- Ρύθμιση και θεσμοθέτηση των παραπάνω δικαιωμάτων
- Διασφάλιση, παρακολούθηση και εφαρμογή των κανόνων από συγκεκριμένη δημόσια αρχή
- Παροχή χωρικών πληροφοριών για τη καλύτερη επικοινωνία των συναρμοδίων φορέων και υπηρεσιών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για αντιμετώπιση προβλημάτων(όπως πχ. Οι φυσικές καταστροφές)

Εικόνα 5: Δραστηριότητες που απεικονίζονται στις χωρικές βάσεις δεδομένων (Williamson)

Ζώνη	Απόσταση(ν.μ.)	
Εσωτερικά ύδατα	12	Εσωτερικά Ύδατα
Συνορεύουσα Ζώνη	24	Νομική Υφαλοκρηπίδα
Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη	200	(μέχρι 200 ν.μ.)
Ανοιχτή θάλασσα		Διεθνής Βυθός

Πίνακας 1: Θαλάσσιες Ζωνες (ΙΗΟ)

Βάσει της σύμβασης καθορίστηκε η απόσταση της κάθε ζώνης από τη γραμμή βάσης.

Τα Εσωτερικά Ύδατα αποτελούνται από όλα τα νερά και τις υδάτινες οδούς που βρίσκονται εντός της γραμμής βάσης. Το κράτος έχει το δικαίωμα να θεσπίσει το νομικό πλαίσιο που επιθυμεί και να κάνει χρήση όποιων πόρων θεωρεί απαραίτητους. Τα ξένα σκάφη δεν έχουν δικαίωμα διέλευσης εντός των εσωτερικών υδάτων μιας χώρας.

Τα Χωρικά Ύδατα εκτείνονται σε απόσταση 12 ν.μ. από τη γραμμή βάσης και το παράκτιο κράτος καθορίζει τη νομοθεσία που τα διέπουν, αλλά και τη χρήση τους, όπως το ίδιο επιθυμεί. Τα ξένα σκάφη έχουν δικαίωμα ασφαλούς διέλευσης μέσα στα χωρικά ύδατα και με την έννοια «ασφαλής διέλευση» εννοούμε τη διέλευση με τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι επιβλαβής στην ειρήνη, στην καλή προαίρεση και στην ασφάλεια του παράκτιου κράτους. Η αλιεία, η δοκιμή όπλων και η κατασκοπία δεν περιλαμβάνονται στο νόημα της «ασφαλούς διέλευσης». Αν κάποια έθνη αναστείλουν το δικαίωμα της ασφαλούς διέλευσης σε κάποιες περιοχές, τότε πρέπει να γίνεται ουσιαστικά για την προστασία και την ασφάλεια του κράτους.

Η Συνορεύουσα Ζώνη φτάνει μέχρι τα 24 ν.μ. από τη γραμμή βάσης. Το κράτος μπορεί και σε αυτή τη ζώνη να καθορίσει το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά θέματα παράνομης μετανάστευσης και λαθραίου εμπορίου.

Η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη οριοθετείται σε απόσταση 200 ν.μ. από τις γραμμές βάσης. Εντός αυτών των ορίων, το παράκτιο έθνος έχει δικαίωμα μόνο στην εξόρυξη φυσικών πόρων. Η έννοια της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης εισάχθηκε με απώτερο σκοπό τον κατευνασμό των διαφωνιών που αφορούσαν την αλιεία, αν και η εξόρυξη πετρελαίου αποτελούσε ένα εξίσου σημαντικό θέμα. Το 1947 η επιτυχής εγκατάσταση μιας πλατφόρμας πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού, προκάλεσε και άλλες χώρες να ακολουθήσουν το παράδειγμα αυτό. Όλα τα ξένα έθνη έχουν το δικαίωμα της έρευνας για πετρέλαιο υπό το νομικό καθεστώς του παράκτιου κράτους. Τα ξένα κράτη έχουν επίσης το δικαίωμα της εγκατάστασης υποβρυχίων και υποθαλάσσιων αγωγών και καλωδίων.

Η Κύπρος όμως περιβάλλεται από χώρες όπως η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Συρία, το Ισραήλ και ο Λίβανος και η κοντινότερη ακτή είναι αυτή της Τουρκίας, η οποία απέχει μόλις 75km από τις βόρειες ακτές. Με τον UNCLOS προσδιορίστηκαν οι θαλάσσιες ζώνες της κάθε χώρας ώστε να είναι εφικτή η μέγιστη δυνατή διοίκηση και εκμετάλλευση. Για να διαμορφωθεί ένα Θαλάσσιο Κτηματολόγιο απαιτείται η συνεργασία των γειτονικών χωρών και η Κύπρος γειτνιάζει με 3 χώρες οι οποίες δεν έχουν υπογράψει τη σύμβαση. Το πρόβλημα αυτό αμβλύνεται καθώς οι θαλάσσιες ζώνες θα επανακαθοριστούν μέσω του σχεδίου λύσης του κυπριακού προβλήματος, όπου και θα καθοριστούν διεξοδικά τα χωρικά ύδατα. Η Τουρκία παρεμβαίνει στις ενέργειες της Κύπρου στο θαλάσσιο χώρο και τις επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό, ειδικά στις περιοχές που βρίσκονται κοντά στα θαλάσσια χωρικά ύδατα των Κατεχόμενων Περιοχών. Και λόγω αυτής της κατάστασης στην Κύπρο ισχύουν τα ακόλουθα:

Ζώνη	Απόσταση(ν.μ.)
Ζώνη Αλιείας	3 ν.μ.
Χωρικά Ύδατα	12 ν.μ.
Συνορεύουσα Ζώνη	24 ν.μ.

Πίνακας 2: Θαλάσσιες Ζώνες στην Κύπρο

Η Συνορεύουσα Ζώνη δεν έχει κηρυχθεί ακόμη, για αυτό και η Κύπρος δεν έχει υποχρεώσεις για διάσωση κλπ. Επίσης στον πιο πάνω πίνακα δεν εμφανίζεται η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και ο λόγος είναι οι διαφωνίες με τις γειτονικές χώρες. Παρ' όλα αυτά έχει καθορισθεί με την Αίγυπτο, και αποτελεί τη μέση γραμμή, ενώ συμφωνήθηκε με το Λίβανο στη μέση γραμμή, μόνο που δεν έχει ακόμα κατατεθεί στο ΙΗΟ. Επίσης υπάρχει και η γκρίζα ζώνη που καθορίζονται στα ύδατα των Βρετανικών Βάσεων. Δεν υπάρχει κάποιο διάγραμμα λόγω του ότι αποτελεί απόρρητο της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Ζώνη	Παράκτιο Κράτος	Άλλα Κράτη
Εσωτερικά Ύδατα	Πλήρης Κυριαρχία	
Χωρική Ζώνη	Κυριαρχία περιορισμένη από τα δικαιώματα αβλαβούς διέλευσης	Αβλαβής Διέλευση
Συνορεύουσα Ζώνη	Άσκηση Ελέγχου	
Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη	<ul style="list-style-type: none"> - Εξερεύνηση και εκμετάλλευση φυσικών πόρων - Αλιεία - Τοποθέτηση τεχνητών νησιών - Επιστημονική Έρευνα - Προστασία του Περιβάλλοντος - Συνεχή Καταδίωξη - Ποινική Δικαιοδοσία 	Ελεύθερη Ναυσιπλοΐα
Ανοιχτή Θάλασσα	Δικαίωμα συνεχούς καταδίωξης	<ul style="list-style-type: none"> - Ελεύθερη Ναυσιπλοΐα - Υπερπήδηση - Πόντιση Καλωδίων και σωληναγωγών - Επιστημονική Έρευνα
Υφαλοκρηπίδα	<ul style="list-style-type: none"> - Εξερεύνηση και εκμετάλλευση πόρων - Γεώτρηση 	
Διεθνή Στενά Ναυσιπλοΐας		Πλους διέλευσης

Πίνακας 3 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των κρατών στις Θαλάσσιες Ζώνες (Δουκάκης Ε., 1999)

Τα δικαιώματα του Θαλάσσιου Κτηματολογίου θα αρχίζουν από τον παράκτιο χώρο και τις παραθαλάσσιες ζώνες όπου διεξάγονται διάφορες λειτουργίες, οι οποίες έρχονται σε

άμεση επαφή με το θαλάσσιο χώρο, και τα φτάνουν μέχρι την υφαλοκρηπίδα της χώρας και αντίστοιχα στον πυθμένα της θάλασσας.

Συγκεκριμένα οι χώροι και οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην προαναφερθείσα περιοχή είναι:

- Περιοχές παροχής υπηρεσιών όπως ενοικίασης θαλάσσιων σκαφών, κρεβατάκια και ομπρέλες για την παραλία
- Χώροι ψυχαγωγίας όπως θαλάσσια πάρκα, αθλήματα, καταδύσεις
- Προστατευόμενες περιοχές όπως ναυάγια
- Λιμάνια και χώροι διέλευσης πλοίων και σκαφών
- Τοποθετήσεις υποθαλάσσιων αγωγών και καλωδίων
- Έρευνες στο θαλάσσιο χώρο για ανίχνευση και εκμετάλλευση του θαλάσσιου ορυκτού πλούτου
- Ιχθυοτροφεία και υδατοκαλλιέργειες
- Περιοχές λουομένων

Τα δικαιώματα που αφορούν τις πιο πάνω λειτουργίες μπορεί να ανήκουν σε μια δημόσια υπηρεσία ή σε κάποιο φορέα ή ακόμα και σε ιδιώτες και παρέχονται βάσει της νομοθεσίας που διέπει το κάθε θέμα.

2.2.2 Διαφορές Κτηματολογίου Ξηράς – Θαλάσσιου Κτηματολογίου

Παρόλο που το κτηματολόγιο ξηράς μπορεί να αποτελέσει τη βάση του θαλάσσιου κτηματολογίου επειδή έχουν πολλά κοινά στοιχεία, τα δύο κτηματολόγια έχουν και πολλές σημαντικές διαφορές οι οποίες διαφοροποιούν σε σημαντικό βαθμό τη διαδικασία εργασίας.

Μια διαφορά που αντιμετωπίζεται στην προσπάθεια δημιουργίας της βάσης δεδομένων είναι ο προσδιορισμός και η υλοποίηση των ορίων των θαλάσσιων ζωνών, που αν και προσδιορίστηκαν σε χάρτες, δεν είναι απλή η υλοποίησή τους.

Οι τεχνικές με τις οποίες προσδιορίζουμε τις συντεταγμένες ενός γεωτεμαχίου θα πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να είναι δυνατή η χρήση τους για τον προσδιορισμό των θαλάσσιων ζωνών.

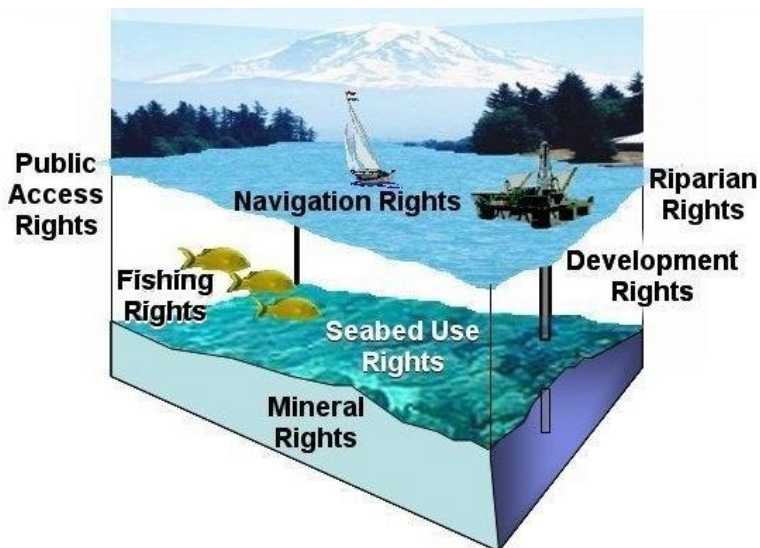
Μια άλλη βασική διαφορά είναι ότι το Κτηματολόγιο Ξηράς βασίζει τη λειτουργία του στην αγορά και στη μεταβίβαση γεωτεμαχίων ενώ τέτοια λειτουργία δεν είναι δυνατή στο θαλάσσιο χώρο. Στο θαλάσσιο χώρο υπάρχουν οι όροι μίσθωση, άδεια και διενέργεια εργασιών για περιορισμένη χρονική διάρκεια, αλλά δε γίνεται να πουληθεί ή να μεταβιβαστεί ένα τεμάχιο θαλάσσης.

Το κτηματολόγιο ξηράς στηρίζεται σε μια δυσδιάστατη χωρική πληροφορία που αναφέρεται στην επιφάνεια του εδάφους όπου βρίσκεται το γεωτεμάχιο ενώ το θαλάσσιο κτηματολόγιο εργάζεται στον τετραδιάστατο χώρο. Τα δικαιώματα που παρέχονται αναφέρονται στην επιφάνεια της θάλασσας και στο χώρο που βρίσκεται κάτω από αυτή, στην πυθμένα και στο υπέδαφος αυτής, καθώς και στην ατμόσφαιρα πάνω από αυτή, δηλαδή στον τρισδιάστατο χώρο. Επίσης οι μελέτες γίνονται σε διάρκεια χρόνου, με αποτέλεσμα να εισάγεται και η τέταρτη διάσταση, ο χρόνος, ο οποίος και αλλοιώνει από περίοδο σε περίοδο τα δεδομένα. Αυτός είναι και ο λόγος που θα πρέπει το θαλάσσιο κτηματολόγιο να ενημερώνεται σε τακτά διαστήματα.

Βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Θαλάσσιο Δίκαιο έχει καθοριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα προσδιοριστεί η γραμμή βάσης, βάσει της οποίας θα οριστούν

οι ζώνες. Η κάθε χώρα, μετά από μελέτες, καθορίζει τους κόλπους και δημιουργεί τη γραμμή βάσης.

Στην ξηρά επικρατεί σε μεγάλο βαθμό η ιδιωτική ιδιοκτησία σε αντίθεση με το θαλάσσιο χώρο, όπου τα δικαιώματα σε ιδιώτες δίνονται για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Αυτό γίνεται προς όφελος του κράτους που έχει το δικαίωμα βάσει των νόμων να ανακαλέσει τις άδειες που έδωσε στους ιδιώτες ή και στους φορείς όποτε θεωρήσει σημαντικό και αναγκαίο με απώτερο σκοπό το κοινωνικό όφελος.

Εικόνα 6: Δικαιώματα στο θαλάσσιο χώρο (Sutherland, 2005)

3. Κτηματολόγιο σε Ξένες χώρες

3.1 Έρευνα για τη δημιουργία ενός Θαλάσσιου Κτηματολογίου στην Αυστραλία

Οι ωκεανοί καλύπτουν ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του πλανήτη και επηρεάζουν όχι μόνο το κλίμα αλλά και τη ζωή των φυτών και ζώων. Το πλαίσιο διοίκησης των υδάτων περιορίζεται κυρίως από τις διεθνείς συμβάσεις αλλά και από τις νομοθεσίες του κράτους. Τα τελευταία χρόνια οι βάσεις Θαλασσίων δεδομένων γίνονται όλο και πιο διαδεδομένες. Τα χωρικά δεδομένα στο θαλάσσιο χώρο και ο προσδιορισμός, διοίκηση και διαχείριση των νομικών θαλασσίων ορίων καθιστούν τις Θαλάσσιες βάσεις δεδομένων ένα χρήσιμο εργαλείο. Δια μέσω αυτών των βάσεων θα μπορούν να γίνονται μελέτες και εξορύξεις από τα χωρικά ύδατα του Αυστραλιανού ωκεανού, ωφελώντας έτσι το κράτος, ενώ ταυτόχρονα θα προστατεύεται το ευαίσθητο ωκεάνιο περιβάλλον.

Οι δύο κύριοι στόχοι της έρευνας ήταν να εντοπιστούν κοινά στοιχεία μεταξύ του Κτηματολογίου ξηράς και Θάλασσας και στην αλληλεπίδραση του ενός ως προς του άλλου και ο καλύτερος προσδιορισμό των ορίων της θάλασσας ως προς την παραλία. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόστηκε πιλοτικά σε δύο περιοχές. Στις ακτές του Queensland και στο κόλπο του Port Phillip. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετείχε το Συμβούλιο Χωρικής Πληροφορίας της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας που μέχρι τότε διαχειριζόταν τα χωρικά δεδομένα της ξηράς και συντόνιζε τη διαχείριση και χρήση της πληροφορίας στο Θαλάσσιο Κτηματολόγιο.

Για την καλύτερη ενημέρωση του προγράμματος δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που αφορούσε θέματα αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων αλλά και στο τρόπο διαχείρισης της θαλάσσιας χωρικής πληροφορίας. Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο διατέθηκε μέσω του διαδικτύου και στάλθηκε σε 260 ενδιαφερόμενους φορείς. Ενθαρρυντικό υπήρξε το γεγονός ότι περίπου 110 φορείς συμπλήρωσαν και

απέστειλαν το ερωτηματολόγιο. Με αυτό το τρόπο οι φορείς βοήθησαν στην καλύτερη οργάνωση του Θαλάσσιου Κτηματολογίου.

3.2 Κτηματολόγιο στην Ολλανδία

3.2.1 Γενικά

Το ενδιαφέρον που παρατηρείται για τη διοίκηση και τη σωστή διαχείριση του θαλάσσιου χώρου στην Ολλανδία είναι ιδιαίτερα αυξημένο και αυτό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως την αυξημένη εκμετάλλευση των ωκεανών και την ένταση που δημιουργείται λόγω οικονομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων. Οι θαλάσσιες δραστηριότητες της μιας χώρας έχουν αντίκτυπο και επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον των γειτονικών χωρών και υπάρχει ανάγκη για σωστή διακυβέρνηση της μόλυνσης και άλλων βιολογικών οργανισμών που μεταφέρονται μέσω των ποταμών, έτσι ώστε οι χώρες να συνυπάρχουν ειρηνικά. Με τους κανονισμούς και τις νομοθεσίες που θεσπίστηκαν και τη σωστή τήρησή τους από τις γύρω χώρες, εξασφαλίζεται η σωστή εκμετάλλευση του θαλάσσιου χώρου από τους διάφορους οργανισμούς.

3.2.2 Γεωγραφικά στοιχεία

Τα χωρικά ύδατα της Ολλανδίας καλύπτουν έκταση περίπου μιάμιση φορά το μέγεθος της και παρά το ότι έχει σχετικά μικρό πληθυσμό, η οικονομία της είναι πολύ ισχυρή, κατατάσσοντάς την στην 14^η θέση στον κόσμο. Η Ολλανδία είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός φυσικού αερίου στη Δυτική Ευρώπη και μαζί με το εμπόριο, τις συγκοινωνίες και τις τηλεπικοινωνίες, συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομία της χώρας και επηρεάζουν σοβαρά τη διακίνηση των πλοίων στη Βόρεια Θάλασσα.

Εκτός από το εμπόριο και την αλιεία, υπάρχουν πολλοί λόγοι που ώθησαν την Ολλανδία στη θέσπιση κανονισμών και νόμων για το θαλάσσιο χώρο, όπως εκμετάλλευση των

φυσικών πόρων, η στρατιωτική χρήση, ο απαιτούμενος χώρος για την υποδομή και η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, η αναμενόμενη ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και ο περιορισμός της χρήσης πετρελαίου και αερίου, θα αυξήσει τις απαιτήσεις για χώρο για τα καλώδια και τους σωλήνες και για τις ζώνες ασφαλείας γύρω τους. Τέλος, στο μέλλον θα προκύψουν κι άλλες ανάγκες, όπως η εξόρυξη μεταλλευμάτων, αιολική ενέργεια, αεροδρόμια, λιμάνια και αμυντικοί λόγοι.

3.2.3 Διοίκηση και διαχείριση της Βόρειας Θάλασσας

Οι στρατηγικές διαχείρισης της Βόρειας Θάλασσας διακρίνονται σε τρία σημεία. Το πρώτο είναι οι τοπικές και οι διεθνείς νομοθεσίες, οι οποίες εξασφαλίζουν σωστή και δίκαιη πρόσβαση στη Βόρεια Θάλασσα. Δεύτερο, υπάρχει ένα έγκυρο ίδρυμα το οποίο συζητά, συντονίζει και χειρίζεται τυχόν προβλήματα που σχετίζονται με τις τακτικές, τις στρατηγικές και τη νομοθεσία που επηρεάζουν την πρόσβαση και τη χρήση της Βόρειας Θάλασσας. Τέλος, υπάρχουν εξελιγμένα χωρομετρικά συστήματα πληροφόρησης για την υποστήριξη και διαμόρφωση των κανονισμών, καθώς και την καθημερινή τους διαχείριση.

Το 1998 δημιουργήθηκε ο οργανισμός IDON, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ διαφόρων τμημάτων των Υπουργείων σχετικά με την πολιτική και τη διαχείριση της Βόρειας Θάλασσας.

Τα Υπουργεία και τα τμήματά τους τα οποία εμπλέκονται φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

Υπουργείο Συγκοινωνιών, Δημοσίων Έργων, Διαχείρισης Υδάτων
Διοίκηση Βόρειας Θάλασσας
Υδάτινη Πολιτική
Ναυτιλία
Υπουργείο Άμυνας
Ακτοφυλακή
Ναυτικό
Υπουργείο Οικονομικών Θεμάτων
Διερεύνηση και εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Ιχθυοκαλλιέργειας
Αλιεία
Διασφάλιση της Φύσης
Υπουργείο Εξωτερικών Θεμάτων
Εξωτερικά Θέματα
Υπουργείο Οικήσεως, Χωρικού προγραμματισμού και Περιβάλλοντος
Εθνική Διαχείριση χωρικών
Δεδομένων

Πίνακας 4 Υπουργεία και Τμήματα με δραστηριότητα στο IDON

Η δημιουργία και λειτουργία του θαλάσσιου κτηματολογίου της Ολλανδίας οδήγησε στα πιο κάτω συμπεράσματα. Χρειάζεται διαρκής ενημέρωση με διαφανή μέσα που αφορούν την οικονομία και το περιβάλλον. Είναι απαραίτητο να συζητούνται διάφορες πολιτικές διαχείρισης, στρατηγικές διοίκησης, νομοθεσίες, άδειες και άλλα παρόμοια εργαλεία σε τακτά χρονικά διαστήματα σε διεθνή και επιχειρησιακά επίπεδα για την επίτευξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος από συνεργαζόμενες διοικήσεις. Η επιπλέον ύπαρξη οργανισμών των οποίων ο σκοπός θα είναι να ελέγχουν την αποτελεσματικότητα και ορθή λειτουργία θεωρείται αναγκαία.

Η αλληλεπίδραση των οικονομικών συμφερόντων και του φυσικού περιβάλλοντος είναι συνεχής και λογική. Διάφοροι φορείς θα αναμένεται να εμπλακούν στην αλληλεπίδραση αυτή, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη. Η πρόκληση θα είναι να επιτευχθεί ένας συμβιβασμός και σύνθεση από διαφορετικούς στόχους.

Η δημοκρατική κουλτούρα στη Βόρεια Θάλασσα ενθαρρύνει την καλή διοίκηση. Παρ' όλες τις πολλαπλές εντάσεις και φιλονικίες μακροχρόνια, οι διάφοροι φορείς στη Βόρεια Ευρώπη αντιλαμβάνονται τι είναι ορθό να πράξουν και είναι έτοιμοι για συμβιβασμούς.

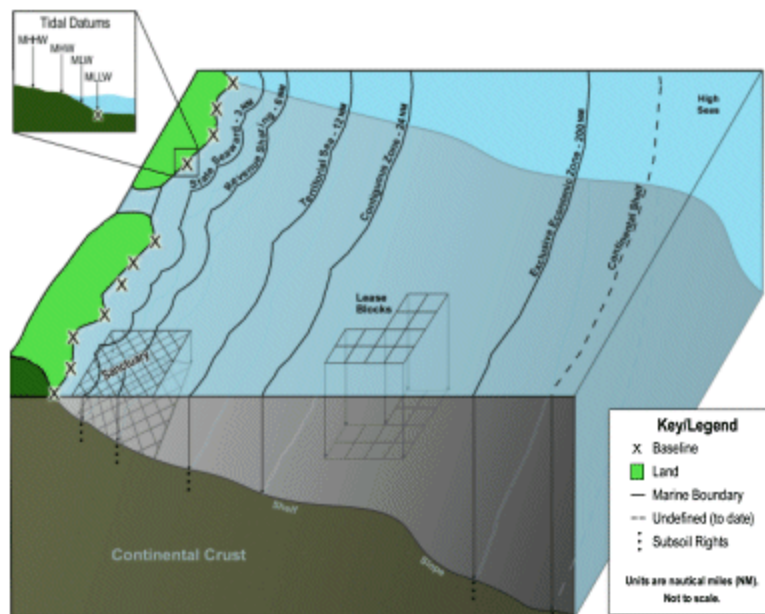
Εν κατακλείδι, η διαχείριση και διοίκηση της Ολλανδίας πάνω στη Βόρεια Θάλασσα βασίζεται στη διοίκηση βάσει συνεργασίας που ενέχει διάφορους εθνικούς και τοπικούς οργανισμούς και ένα σύστημα περιορισμένης διάρκειας αξιώματος, το οποίο επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να δράσει ανάλογα στην περίπτωση που τύχουν απρόβλεπτες καταστάσεις. Αυτό το αξίωμα διέπεται από κανονισμούς, άδειες και νομοθεσίες, τα οποία θέτουν σαν περιορισμούς ο οργανισμός IDON σε συνεργασία με ειδικούς των διαφόρων Υπουργείων. Αυτό επιτρέπει μίαν ευελιξία η οποία χρειάζεται να υπάρχει, μια και οι επιπτώσεις των παρεμβάσεών μας και άλλων παραγόντων στο περιβάλλον και στις ανανεώσιμες θαλάσσιες πηγές δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν εξ' ολοκλήρου

3.3 Άλλες χώρες

Όπως προαναφέρθηκε το ενδιαφέρον των χωρών για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων παρεμφερή με αυτή του Κτηματολογίου Ξηράς είναι αυξανόμενοι. Με τη πάροδο του χρόνου όλο και περισσότερες χώρες κάνουν ενέργειες στο να δημιουργήσουν μια τέτοια βάση δεδομένων.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής δημιούργησαν το Σύστημα Πληροφοριών για τη Διαχείριση των Ωκεανών. Στη βάση αυτή τοποθετούνται όλοι οι φορείς που ασχολούνται με το θαλάσσιο χώρο αλλά και οι υπόλοιποι δικαιούχοι. Περιέχει επιπλέον και τους κανονισμούς και νομοθεσίες για τη λειτουργία του θαλάσσιου χώρου. Δημιουργήθηκε μια

ιστοσελίδα η οποία αποκαθιστά δυνατή την επικοινωνία των ομοσπονδιακών και δημόσιων υπηρεσιών με στόχο την πλήρη απαλοιφή των προβλημάτων όπως η υλοποίηση των θαλασίων ζωνών.

Εικόνα 7: Αμερικάνικο Θαλάσσιο Κτηματολόγιο (<http://www.csc.noaa.gov>)

Ο Καναδάς ξεκίνησε το 2000 ένα πρόγραμμα με στόχο τον προσδιορισμό και χρησιμότητα των δεδομένων των θαλάσσιων ορίων. Το πρόγραμμα σε δεύτερο στάδιο είχε ως στόχο την δημιουργία ενός Θαλάσσιου Κτηματολογίου που θα περιείχε εκτός από τα θαλάσσια όρια, και στοιχεία που αφορούν την οικονομία και το περιβάλλον.

4. Συλλογή Θαλάσσιων Δεδομένων

Αυτό το κεφάλαιο ασχολείται διεξοδικά, στο μεγαλύτερο ποσοστό των κρατικών υπηρεσιών αλλά και ημικρατικών φορέων, που έχουν δραστηριότητα ή και ευθύνες στο κυπριακό θαλάσσιο χώρο. Γίνεται μια διεξοδική αναφορά στο τρόπο διεκπεραίωσης της διπλωματικής εργασίας που αποτελούνταν από τρία στάδια: 1. Έρευνα και εύρεση των υπηρεσιών που ασχολούνται με το θαλάσσιο χώρο, 2. Επίσκεψη και συμπλήρωση ερωτηματολογίου με θέμα τα δικαιώματα και τις δραστηριότητές τους στο θαλάσσιο χώρο -και τελικά- 3. Εύρεση των αναλογικών ή και ψηφιακών δεδομένων που ενδιαφέρουν την κάθε υπηρεσία σε σχέση με το θαλάσσιο χώρο.

Πιο κάτω αναφέρονται οι εγχώριοι φορείς που δραστηριοποιούνται στο θαλάσσιο χώρο, είτε λόγω των διοικητικών τους δικαιωμάτων/υποχρεώσεων ή νομικών υποχρεώσεων.

- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
- Υπουργείο Άμυνας
- Υπουργείο Εσωτερικών
- Κεντρική Επιτροπή Παραλιών
- Τμήμα Κτηματολογίου Και Χωρομετρίας
- Κλάδος Θαλασσίων Έργων
- Υπηρεσία Περιβάλλοντος
- Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
- Κλάδος Φυσικού Αερίου
- Κλάδος Ερευνών Υδρογονανθράκων
- Αρχή Λιμένων
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
- Τμήμα Αρχαιολογίας

Κάποιοι από αυτούς τους φορείς συνεργάζονται με διεθνείς οργανισμούς όπως ο Ι.Η.Ο και η EUMEDIS για αυτό έχουμε και δραστηριότητα στο Κυπριακό θαλάσσιο χώρο από ξένες υπηρεσίες.

Το Υπουργείο Άμυνας και συγκεκριμένα ο στρατός δραστηριοποιείται στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου για αμυντικούς λόγους. Τα στοιχεία και οι πληροφορίες όμως που αφορούν το θέμα αυτό είναι απόρρητα για λόγους ασφάλειας διότι είναι βιώσιμης σημασίας. Για αυτό δεν αναφέρονται πιο κάτω στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την δράση του στο Θαλάσσιο Χώρο.

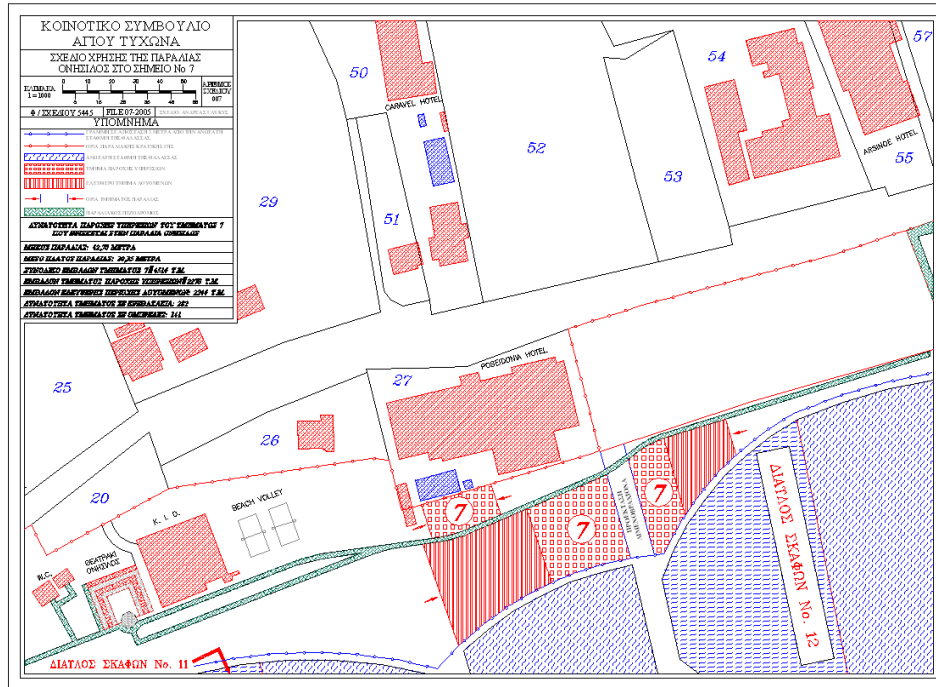
4.1 Κεντρική Επιτροπή Παραλιών

Ιδρύθηκε το 1994, μετά από την τροποποίηση της νομοθεσίας περί Προστασίας των Παραλιών. Η επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο της Ένωσης Δήμων ή εκπρόσωπό της, ο οποίος είναι ο πρόεδρος της επιτροπής, από ένα εκπρόσωπο από κάθε υπουργείο: Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, καθώς και από εκπρόσωπο του τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και εκπρόσωπο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ). Επίσης στην επιτροπή συμμετέχουν 3 εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων, δύο εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων αλλά και ένας εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου.

Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών ελέγχεται από τον Επίτροπο Διοικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών. Η επιτροπή δύναται να εκφέρει απόψεις σχετικά με τις ενέργειες του υπουργού έτσι ώστε να προστατευτεί το δημόσιο συμφέρον αλλά και να καθορίσει περιοχές στην παραλία όπου δίνονται άδειες παροχής υπηρεσιών ή διευκολύνσεων. Κάθε δήμος που θέλει να εκμεταλλευτεί/αναπτύξει την παραλία του δήμου του, πρέπει να έχει μια Τοπική Επιτροπή Παραλίας. Κάθε δήμος προετοιμάζει το δικό του σχέδιο ανάπτυξης παραλίας και το καταθέτει στην Κεντρική Επιτροπή Παραλιών. Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών καθορίζει επίσης και τις περιοχές όπου υπάρχει δυνατότητα λουσίματος σκυλιών. Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών έχει τη δυνατότητα να το εγκρίνει αλλά και να το τροποποιήσει όπου θεωρεί ότι είναι απαραίτητο. Έπειτα ο δήμος ενημερώνει τους πολίτες δημοσιεύοντας τα σχέδια πόλης, θεωρώντας τα τελεσίδικα. Το σχέδιο αυτό παραμένει το ίδιο εκτός και αν υπάρξουν τυχόν ενστάσεις, οι οποίες και εξετάζονται.

Η Τοπική Επιτροπή Παραλίας του κάθε δήμου κάνει τα σχέδια της έτσι ώστε το 50% των ακτών να παραμένει παρθένο, και το υπόλοιπο 50% να το διαχειρίζονται για την καλύτερη ανάπτυξη της παραλίας. Τα σχέδια αυτά αναρτώνται στο δημαρχείο και εκεί οι

πολίτες μπορούν να συμπληρώσουν τις διάφορες αιτήσεις για να αναλάβουν την ανάπτυξη κάποιου από τα τμήματα τα οποία διατίθενται.

Εικόνα 8: Δείγμα Σχεδίων Ανάπτυξης της Παραλίας του Αγίου Τύχωνα

Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών έπειτα από σχετική έρευνα μπορεί να επιβάλει πρόστιμο ή και να απαιτήσει από την τοπική αυτοδιοίκηση να ενεργήσει κατάλληλα μέσα από τακτή προθεσμία, αν διαπιστώσει ότι παραλείπει να εφαρμόσει κάποια διάταξη του νόμου ή των κανονισμών ή ότι εφαρμόζει τη νομοθεσία με τρόπο πλημμελή. Αν μετά από τις πιο πάνω ενέργειες η τοπική αρχή δεν ενεργεί ανάλογα με το νόμο, μπορεί να της αφαιρεθούν τα δικαιώματα, και να ανατεθούν οι εξουσίες της σε άλλο όργανο ή πρόσωπο.

Η ΚΕΠ έχει τη δυνατότητα να υποβάλει εισηγήσεις στον Υπουργό για θέματα που σχετίζονται με νομοθεσίες που αφορούν την παραλία και την ανάπτυξη/διαχείριση της. Τελευταίο παράδειγμα της εξουσίας τους είναι και η σχετική πρόταση για θεσμοποίηση και νομιμοποίηση των ναυαγοσωστών.

4.2 Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών

Το τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Η λειτουργία του Τμήματος Αλιείας ξεκίνησε το 1999 και διέπεται κυρίως από τις νομοθεσίες που αφορούν την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τα αλιευτικά καταφύγια. Το τμήμα έχει ως στόχους την ανάπτυξη και τη βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών αποθεμάτων της κυβέρνησης, την πρόληψη αλλά και την καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης και τη βελτίωση της αλιευτικής υποδομής. Το τμήμα όμως δεν περιορίζεται αυστηρά στην ανάπτυξη και διαχείριση αλλά και στην έρευνα. Το ερευνητικό έργο του τμήματος δραστηριοποιείται σε θέματα αρμοδιοτήτων της όπως η υδατοκαλλιέργεια, τα αλιευτικά αποθέματα, η ωκεανογραφία, η θαλάσσια οικολογία και ρύπανση, και τα προστατευόμενα θαλάσσια είδη. Επίσης είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των νόμων και κανονισμών που αφορούν την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια αλλά και τα αλιευτικά καταφύγια. Θεωρώ σημαντικό να αναφέρω ότι η συνεισφορά της αλιείας στην Κυπριακή Οικονομία, περιλαμβανομένων και των μεταποιημένων προϊόντων αλιείας, υπολογίζεται ότι ανέρχεται στα 40.5 εκ. Λίρες.

Εικόνα 9: Υχθουτροφεία και Εκκολαπήγια στην Κύπρο

Κατά το 2005 ψηφίστηκε νέα τροποποίηση τόσο στον Περί Αλιείας Νόμο όσο και στον Περί Αλιείας Κανονισμών που στοχεύει στη ρύθμιση της ερασιτεχνικής αλιείας. Όλες οι τροποποιήσεις και νομοθεσίες αποσκοπούν στον έλεγχο της ολικής αλιευτικής έντασης έτσι ώστε να γίνεται ορθολογιστική αξιοποίηση του έμβιου Θαλάσσιου πλούτου. Βασιζόμενοι στην τροποποιημένη σύμβαση της Βαρκελώνης και τα σχετικά πρωτόκολλά της, εισάγονται στην Κυπριακή Δημοκρατία νομοθεσίες νέων προνοιών σε θέματα όπως η ρύπανση σε υδατοκαλλιέργειες, η προστασία Θαλάσσιων ειδών που κινδυνεύουν και των βιότοπων τους και η διαχείριση των αλιευτικών καταφυγίων.

Θα ήθελα να αναφέρω ότι οι επιμέρους τομείς που διαθέτει ο τομέας αυτός είναι οι ακόλουθοι:

- Τομέας Αλιευτικών Πόρων
- Τομέας Υδατοκαλλιεργειών
- Τομέας Ελέγχου Αλιείας
- Τομέας Θαλασσίου Περιβάλλοντος
- Τομέας Αλιευτικών Καταφυγίων
- Ωκεανογραφικό Κέντρο

4.2.1 Τομέας Υδατοκαλλιεργειών

Θαλάσσια Υδατοκαλλιέργεια

Στην Κύπρο λειτουργούν τρεις ιδιωτικοί ιχθυογενετικοί σταθμοί θαλασσίων ειδών, ένα εκκολαπτήριο-εκτροφείο γαρίδων στη στεριά και έξι ιχθυοτροφεία πάχυνσης τσιπούρας-λαυράκι, σε κλουβιά ανοιχτής θάλασσας και τρία ιχθυοτροφεία που ασχολούνται με την πάχυνση ερυθρού τόνου. Όλες οι μονάδες πάχυνσης ωάριων λειτουργούν με την μέθοδο εκτροφής των κλουβιών ανοιχτής θάλασσας, σε απόσταση 1-2km από την ξηρά, βάθος νερού από 18-35m και σε μεγάλη απόσταση(περίπου 3km)μεταξύ τους. Η μέθοδος αυτή εκτροφής επιλέχθηκε για περιβαλλοντικούς λόγους αφού θεωρείται ότι

προκαλεί τις λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον αλλά και για οικονομικούς λόγους λόγω της πολλαπλής χρήσης της παραθαλάσσιας ζώνης και της διαθεσιμότητας των παράκτιων περιοχών. Οι τρεις ιχθυογεννητικοί σταθμοί θαλάσσιων ψαριών λειτουργούν επί εντατικής βάσης σε παραλιακές περιοχές γεωργικής ζώνης. Τα σημαντικότερα είδη θαλάσσιων ψαριών που καλλιεργούνται στην Κύπρο είναι η τσιπούρα (*Sparus aurata*) και το λαυράκι (*Dicentrarchus labrax*), σε ποσοστό 66% και 33% της ολικής παραγωγής, αντίστοιχα, μη συμπεριλαμβανομένης της πάχυνσης ερυθρού τόνου (*Thunnus thynnus*). Σε μικρότερο βαθμό καλλιεργείται το μυτάκι (*Puntazzo puntazzo*), το κυπριακό φαγκρί (*Pagrus pagrus*), το λυθρίνι (*Pagellus erythrinus*) και η προσφυγούλα (*Siganus rivulatus*). Επίσης, καλλιεργείται ένα είδος γαρίδας, η ινδική γαρίδα (*Parapernaeus indicus*). Στη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια εργοδοτείται ειδικευμένο επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων, με σχετικές σπουδές σε εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

Το τμήμα λειτουργεί δύο ερευνητικούς σταθμούς. Τον Ερευνητικό σταθμό Θαλάσσιων Υδατοκαλλιεργειών Μενεού και το Ερευνητικό Σταθμό Υδατοκαλλιεργειών Γλυκού Νερού στον Καλοπαναγιώτη. Το προσωπικό του τμήματος έχει μεταβεί στο εξωτερικό για να εκπαιδευτεί σε θέματα όπως τεχνικές μέθοδοι αναπαραγωγής, εργαστηριακές μέθοδοι για ανάλυση δειγμάτων καθώς και για την παρακολούθηση σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων. Τα ερευνητικά προγράμματα στο Σταθμό Μενεού επικεντρώθηκαν κυρίως στην εκτροφή νέων ειδών αλλά και στη βελτίωση των σχετικών τεχνικών και μεθόδων εκτροφής. Το 2005 ο σταθμός Μενεού εντάχθηκε σε ευρωπαϊκό θεματικό δίκτυο εκπαίδευσης. Η Κύπρος συμμετέχει επίσης στο θεματικό δίκτυο για την υδατοκαλλιέργεια SIMAP που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) με στόχο την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ 17 μεσογειακών χωρών μελών του δικτύου.

Κατά το 2005 εκδόθηκαν συνολικά 2030 ατομικές άδειες ερασιτεχνικής αλιείας σε φράκτες και 130 ομαδικές για 337 άτομα. Επίσης το ΤΑΘΕ διεξήγαγε πρόγραμμα παρακολούθησης ποιοτικού ελέγχου των υδατοφρακτών στα πλαίσια του περι

Προστασίας των Νερών και του Εδάφους Νόμου για εφαρμογή της οδηγίας 78/659/ΕΚ για τη διασφάλιση της ποιότητας των νερών για την διατήρηση της ζωής των ιχθύων.

Για τη σωστή αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων ρύπανσης του θαλάσσιου χώρου από πλοία και εγκαταστάσεις διακίνησης πετρελαιοειδών, το Υπουργικό Συμβούλιο το 2005 δημιούργησε και λειτούργησε Ομάδα Αντίδρασης για άμεση επέμβαση σε περιπτώσεις περιστατικών ρύπανσης. Μέσα στο 2005 δέχτηκε 29 αναφορές περιστατικών και έλαβε δράση όπου κρίθηκε αναγκαίο.

Ερευνητικά Προγράμματα

Το ΤΑΘΕ συμμετείχε επίσης σε κάποια ερευνητικά προγράμματα τα οποία ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Συμμετείχε στο MedVeg της Ε.Ε., στόχος του οποίου ήταν η διερεύνηση και εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ιχθυοκαλλιέργειας στους βενθικούς οργανισμούς (χλωρίδα και πανίδα) και η εκτίμηση κατά πόσο αυτοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως «προειδοποιητικοί δείκτες» των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Ένα άλλο Πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχε ήταν το MedMPA της Ε.Ε. που αφορά την ανάπτυξη των παράκτιων/θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στη Μεσόγειο. Για τις ανάγκες του συγκεκριμένου προγράμματος διεξήχθη εκτενής οικολογική έρευνα πεδίου σοσιοοικονομικής μελέτης στις περιοχές Κάβο Γκρέκο, Μούλια και Ακάμας. Έπειτα εκπονήθηκαν διαχειριστικά σχέδια των θαλάσσιων περιοχών στις περιοχές ενδιαφέροντος και τελικά το τμήμα συμμετείχε στο πρόγραμμα ΠΕΝΕΚ που αφορούσε τη μελέτη δομής και λειτουργίας των βενθικών συνευρέσεων των μεσοπαραλιακών ιζημάτων των ακτών της Κύπρου με συγχρηματοδότηση από το ΙΠΕ.

Εκτός των πιο πάνω προγραμμάτων, το τμήμα συνεχίζει την εφαρμογή κάποιων άλλων προγραμμάτων. Όπως το MEDPOL της UNEP που αφορά τον έλεγχο της ποιότητας των παράκτιων νερών από σημαντικές πηγές ρύπανσης, στον έλεγχο των αποβλήτων

που καταλήγουν στο θαλάσσιο αποδέκτη κ.α. Επίσης συνεχίζεται η υλοποίηση του προγράμματος LIFE της Ε.Ε. που αφορά τα σχέδια διαχείρισης διαφόρων περιοχών NATURA 2000 της Κύπρου. Συνεχίστηκε και το σχέδιο προστασίας των θαλάσσιων χελώνων με επίκεντρο το σταθμό της Λάρας.

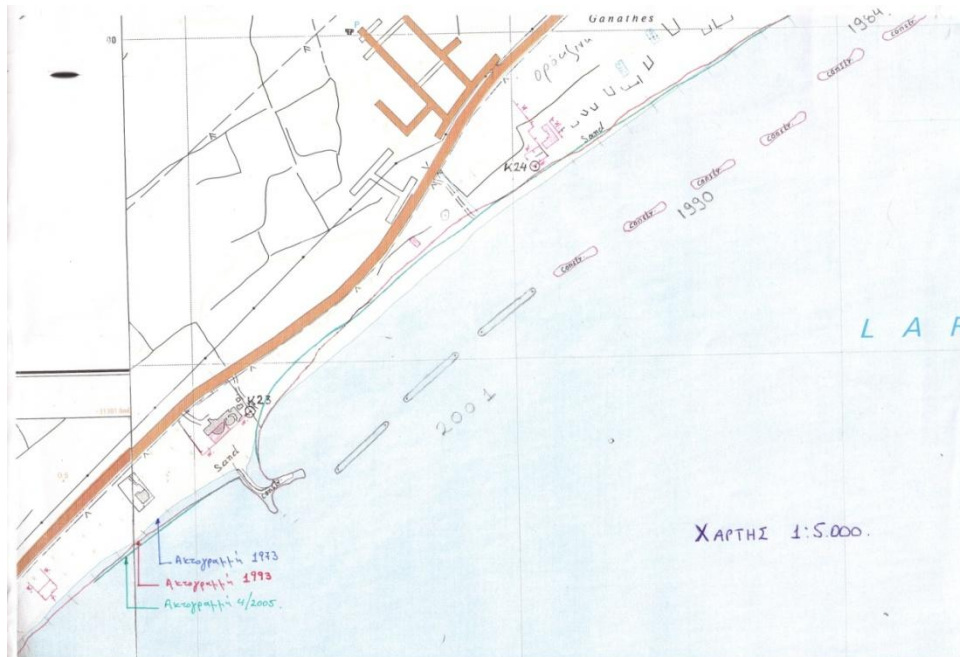
4.2.2 Διαδικασία Λειτουργίας Ιχθυοκαλλιέργειας

Για να χρησιμοποιηθεί ο θαλάσσιος χώρος στα πλαίσια των αναγκών που προκύπτουν από τις ιχθυοκαλλιέργειες, πρέπει να ακολουθηθεί μια διαδικασία. Αρχικά πρέπει να υποβληθεί μια μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη περιβαλλοντική αρχή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Μετά την έγκριση της μελέτης αυτής πρέπει ο ενδιαφερόμενος να πάρει άδεια χρήσης του Θαλάσσιου Χώρου από το Υπουργικό Συμβούλιο. Υπάρχει πιθανότητα η περιοχή να εμπίπτει σε περιοχές όπου έχει δικαιοδοσία η Αρχή Λιμένων, συνεπώς θα πρέπει να απευθυνθεί και στη συγκεκριμένη αρχή για λήψη της ανάλογης άδειας. Αφού ακολουθηθούν οι πιο πάνω διαδικασίες και αποκτήσεις την άδεια, μπορεί να θέσει σε λειτουργία την ιχθυοκαλλιέργειά του. Αν θέλει να κάνει χρήση της ξηράς, της παραλίας ή του βουνού τότε θα πρέπει να υποβάλει την περιβαλλοντική μελέτη όχι μόνο στη περιβαλλοντολογική αρχή αλλά και στη Πολεοδομία. Μετά την έγκρισή της μπορεί να κάνει χρήση του χώρου.

4.3 Κλάδος Θαλασσιών Έργων

Αποτελεί Κλάδο του Τμήματος Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Είναι υπεύθυνο για τον προγραμματισμό, μελέτη και σχεδιασμό των έργων προστασίας και βελτίωσης των ακτών. Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνεται και η εφαρμογή του Συστήματος Παράκτιων Πληροφοριών που είναι σε λειτουργία από το 1994 στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος MEDSPA. Επίσης ο Κλάδος Θαλασσιών Έργων αποτελεί τεχνικό σύμβουλο του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών σε θέματα κατασκευής αλλά και βελτίωσης των αλιευτικών καταφυγίων.

Ο κλάδος διαθέτει δύο υδρογραφικά/χωρομετρικά συνεργεία και είναι εξοπλισμένος με ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Υδρογραφικού Εξοπλισμού. Όλες οι μελέτες και τα έργα του κλάδου γίνονται κατά παραγγελία από τον εκάστοτε φορέα, κλάδο, τμήμα αλλά και ιδιώτη ανάλογα με το έργο που απαιτείται να γίνει.

Εικόνα 10: Ακτογραμμή σε παράλια περιοχή της Λάρνακας το 1973, 1993, 2005 (Κλάδος Θαλασσιών Έργων)

Οι κυριότερες δραστηριότητες του κλάδου είναι οι μετρήσεις πεδίου/συλλογή και ανάλυση στοιχείων παράκτιας ζώνης, έρευνες, μελέτες διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, λεπτομερείς μελέτες και σχεδιασμός των παράκτιων έργων, μελέτες χωροθέτησης παράκτιων έργων κ.α. Επίσης ο κλάδος παρέχει τεχνική βοήθεια στο τμήμα Αλιείας για θέματα Αλιευτικών καταφυγίων, στο Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού σε θέματα Μαρίνων, αλλά και σε έπαρχους, ΚΟΤ, Δήμους, Κοινοτικά συμβούλια και ιδιώτες σε θέματα προστασίας και βελτίωσης των ακτών.

Ο κλάδος διαθέτει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό στοιχείων που αφορούν την παράκτια ζώνη. Αρκετά από αυτά τα στοιχεία συλλέγονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και καταχωρούνται σε ειδικές βάσεις δεδομένων όπου επεξεργάζονται και αναλύονται με τη χρήση υπολογιστών και εξειδικευμένων ακτομηχανικών και άλλων προγραμμάτων. Τέτοια στοιχεία είναι και τα κυματικά. Γίνονται συνεχείς μετρήσεις ανοικτής θάλασσας από κυματομέτρα στο Ακρωτήρι Αρναούτη. Επίσης λαμβάνονται στοιχεία για το κυματικό κλίμα από παρατηρήσεις από τα διάφορα πλοία. Μελετάται και η μεταφορά κυματικού κλίματος στα ρηχά.

Γίνονται και μετρήσεις σε διατομές ακτής ανά 500m που καλύπτουν 30m χερσαίου τμήματος και προχωρούν έως και 20m βάθος νερού. Από αυτές τις μετρήσεις γίνονται βυθομέτρηση του θαλάσσιου χώρου αλλά και υψομετρήσεις του χερσαίου χώρου.

Γίνεται επίσης και ανάλυση του χαρακτηριστικού ιζήματος. Γίνεται κοκκομετρική και πετρογραφική ανάλυση τόσο στην έκταση της ακτογραμμής αλλά και στο βυθό από 1.5m βάθος έως και 20m.

Ο κλάδος διαθέτει όμως και στοιχεία στερεομεταφοράς, τοπογραφικούς χάρτες(1:5000, 1:25000, 1:50000), κτηματολογικούς χάρτες(1:5000), χάρτες οδικού δικτύου(1:100000, 1:250000, 1:400000), βυθομετρικούς χάρτες του Βρετανικού Στρατού(admiralty maps)(1:100000). Αεροφωτογραφίες της παράκτιας ζώνης στις ελεύθερες περιοχές του 1963, 1992, 1993, φωτογραφίες των διατομών ακτής από το 1993-2003, αποτυπώσεις ακτογραμμής. Έχει επίσης στη διάθεσή της και αποτυπώσεις και σαρωτικές

βυθομετρήσεις ειδικών περιοχών (πχ. Αποτυπώσεις εκβολών ποταμών Πάφου – Δέλτας Έζουσας /Ξερός/Διαρίζος/Χα Ποτάμι). Υπάρχει επίσης ιστορικό της ακτογραμμής τμήματος της Κύπρου όπως αυτή προέκυψε από αεροφωτογραφίες από το 1973-1993 και από επιτόπιες μετρήσεις(Κόλπος της Λάρνας, Κόλπος Λεμεσού, Πάφος(Νότια), Κ. Πύργος-Τηλλυρία, Κόλπος Χρυσοχούς, Περιοχή Ζύγι-Κίτι).

Κατά το 2006 ο κλάδος Θαλασσίων Έργων είχε διάφορες δραστηριότητες. Μία από αυτές ήταν η εφαρμογή και διαχείριση του Συστήματος Παράκτιων Πληροφοριών(Coastal Zone Information System). Στα πλαίσια της συστηματικής παρακολούθησης των ακτών της Κύπρου ο κλάδος συλλέγει στοιχεία, τα οποία αποτελούν την τράπεζα δεδομένων πάνω στα οποία βασίζεται η διεξαγωγή μελετών για τη προστασία και βελτίωση των ακτών, διασφαλίζοντας έτσι την ορθολογιστική διαχείριση της παράκτιας ζώνης. Η εργασία αυτή επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο. Επίσης ανέλαβε τη μελέτη προστασίας της παραλίας σε διάφορες περιοχές όπως στο Λιμάνι του Λατσιού, Ζυγιού και Κάτω Πύργο Τηλλυρίας. Αυτά αναφέρονται κυρίως στη κατασκευή κυματοθραύστων, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Επίσης έγινε πρόταση από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο για προστασία και βελτίωση της ακτής Γεροσκήπου. Έγινε μελέτη για την προστασία και βελτίωσης της ακτής Περβολιών, που μετά από πρόσθετες μετρήσεις πεδίου, δόθηκαν τα στοιχεία στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία λεπτομερών κατασκευαστικών σχεδίων. Έγινε επίσης μελέτη χωροθέτησης και μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο Περιβάλλον για αλιευτικό καταφύγιο στη περιοχή Επισκοπής – Πισσουρίου σε συνεργασία με το Τμήμα Αλιείας. Έχουν ετοιμαστεί τα έγγραφα προσφορών για παροχή υπηρεσιών για μελέτη και επίβλεψη κατασκευής ιχθυόσκαλας στο χώρο της επίχωσης δίπλα στο νέο Λιμάνι Λεμεσού. Η ιχθυόσκαλα περιλαμβάνει λιμενικά έργα και χερσαίες εγκαταστάσεις. Λειτουργός του Κλάδου συμμετέχει στην αρμόδια επιτροπή για την αξιολόγηση προσφορών για την παροχή υπηρεσιών για μελέτη-επίβλεψη του τμήματος του πεζόδρομου στην Ακτή Ολυμπίων στο Δήμο Λεμεσού που επηρεάζεται από τις θαλασσοταραχές. Επίσης ανέλαβε την κατασκευή δέκα παράλληλων κυματοθραύστων στην περιοχή του Άγιου

Τύχωνα και στην Περιοχή Γερμασόγειας. Έχουν γίνει επίσης διάφορα βελτιωτικά έργα στην Ξυλοφάγου και στο Αλιευτικό Καταφύγιο Λάρνακας αλλά και κατασκευές ράμπες ανέλκυσης/καθέλκυσης στο Αλιευτικό καταφύγιο Αγίου Γεωργίου στην Πέγεια.

4.4 Αρχή Λιμένων

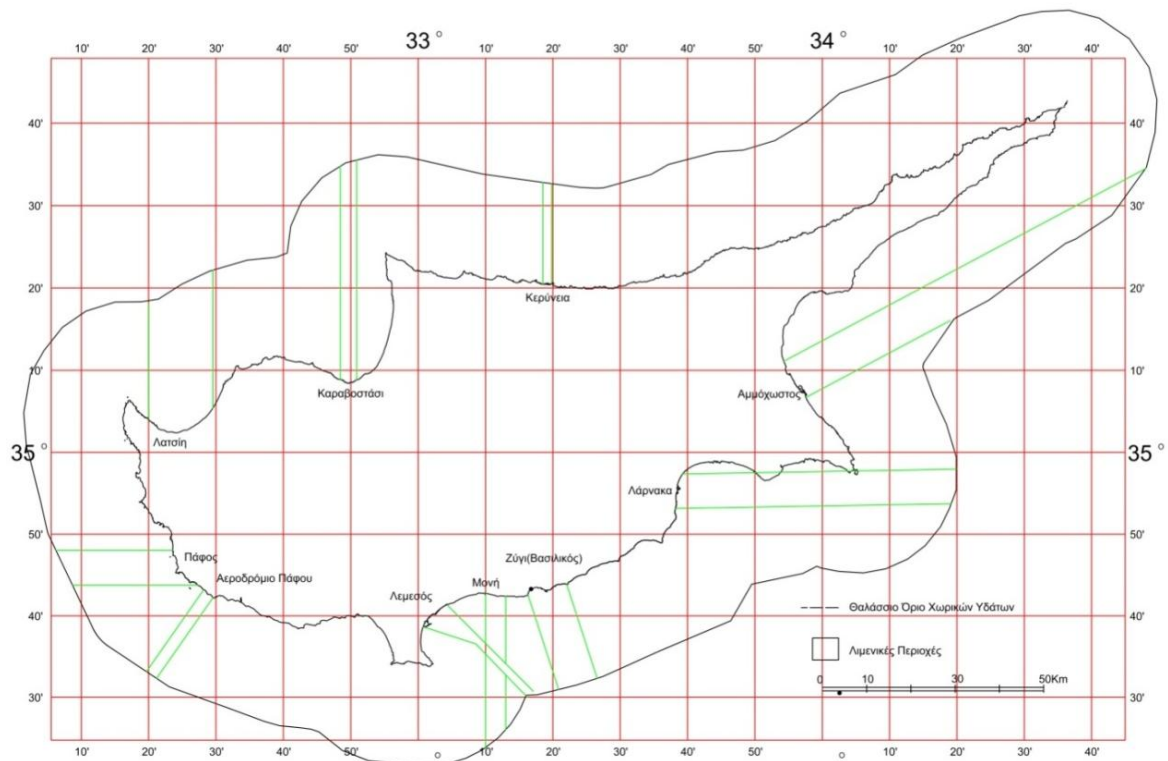
Η Αρχή Λιμένων Κύπρου ιδρύθηκε με τον Περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμο του 1973, ως αποτέλεσμα σχετικού όρου του Δανείου που παραχώρησε στην Κύπρο το 1969 η Διεθνής Τράπεζα για την κατασκευή των λιμανιών της Λεμεσού και της Λάρνακας. Η Τράπεζα είχε ζητήσει τη δημιουργία ενός αυτόνομου και ευέλικτου οργανισμού, ο οποίος να εργάζεται πάνω σε εμπορική βάση.

Η Αρχή Λιμένων Κύπρου είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διοικείται από 9μελές Συμβούλιο (Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και 7 μέλη) που διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο για τριετή θητεία. Το Συμβούλιο, εφαρμόζει, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Αρχής, την πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης. Η πολιτική αυτή διαβιβάζεται και εποπτεύεται από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων.

Οι δραστηριότητες της Αρχής είναι διπτές. Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που την διέπει, λειτουργεί ως ο διαχειριστικός οργανισμός των κυπριακών λιμανιών, ο οποίος έχει αφενός μεν δημόσια αποστολή στα πλαίσια της οποίας εντάσσεται η διοίκηση, κατασκευή και διαχείριση των λιμενικών υποδομών και αφετέρου ασκεί δραστηριότητες σε σχέση με το συντονισμό και έλεγχο των παροχών λιμενεργατικών υπηρεσιών οι οποίες είναι δραστηριότητες εμπορικής αξίας. Η Αρχή είναι ο κύριος επενδυτής στα κυπριακά λιμάνια, παρόλο ότι μεγάλο μέρος των λιμενικών δραστηριοτήτων, που είναι μάλιστα πολύ αμειπτικές, γίνονται από τον ιδιωτικό τομέα, όπως για παράδειγμα η διαχείριση των σταθμών εμπορευματοκιβωτίων και οι στοιβαδορικές εργασίες. Παρά ταύτα οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα στα λιμάνια είναι της τάξης του 5%.

Στη δικαιοδοσία της Αρχής βρίσκονται τα εμπορικά λιμάνια της Λεμεσού και της Λάρνακας, το βιομηχανικό λιμάνι του Βασιλικού, το παλιό λιμάνι Λεμεσού, το λιμάνι της Πάφου, το λιμανάκι στο Λατσί και οι ειδικοί σταθμοί πετρελαιοειδών στη Λάρνακα, Μονή, Βασιλικό και Δεκέλεια. Επίσης στη δικαιοδοσία της Αρχής βρίσκονται οι φάροι στο Κάβο Γκρέκο, Κάβο Κίτι, Κάβο Γάτα, Πάφο και Ακάμα.

Τα λιμάνια της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, ο ειδικός σταθμός στο Καραβοστάσι καθώς και οι φάροι στον Κορμακίτη και στον Απόστολο Ανδρέα δυστυχώς βρίσκονται ακόμα, υπό τουρκική κατοχή.

Εικόνα 11: Λιμενικές Περιοχές στην Κύπρο

Στρατηγικοί στόχοι της Αρχής είναι αφενός η προσέλκυση της μεγαλύτερης δυνατής κίνησης διαμετακομιστικού εμπορίου και επιβατών κρουαζιέρας και αφετέρου η εξυπηρέτηση του κυπριακού εμπορίου με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Στα πλαίσια της στρατηγικής της, η Αρχή στοχεύει στη μετεξέλιξή της από χειριστή σε ιδιοκτήτη και ρυθμιστή των λιμενικών υπηρεσιών σύμφωνα με τη γενική πολιτική που ακολουθείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μετεξέλιξη αυτή γίνεται ομαλά και σταδιακά ώστε η λιμενική βιομηχανία να συνεχίσει απρόσκοπτα και αποτελεσματικά να εξυπηρετεί την κοινωνία και την ευρύτερη οικονομία της χώρας με σεβασμό προς το άμεσο της περιβάλλον.

4.5 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ) ιδρύθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου 1969-1999 και τους σχετικούς Κανονισμούς περί Διάρθρωσης και Όρων Απασχόλησης, Διοίκησης και Οικονομικών.

Σύμφωνα με το Νόμο, σκοπός του ΚΟΤ είναι η οργάνωση και προαγωγή του τουρισμού στη Δημοκρατία της Κύπρου, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα και πόρους. Στο πλαίσιο αυτό η αποστολή του Οργανισμού είναι:

- Η χάραξη ορθολογικής και ξεκάθαρης πορείας (Στρατηγικής)
- Η καθοδήγηση, συντονισμός και στήριξη των προσπάθειών των εμπλεκόμενων φορέων
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών για υλοποίηση της Στρατηγικής
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Στρατηγικής και η προώθηση της συλλογικότητας για το όφελος του συνόλου

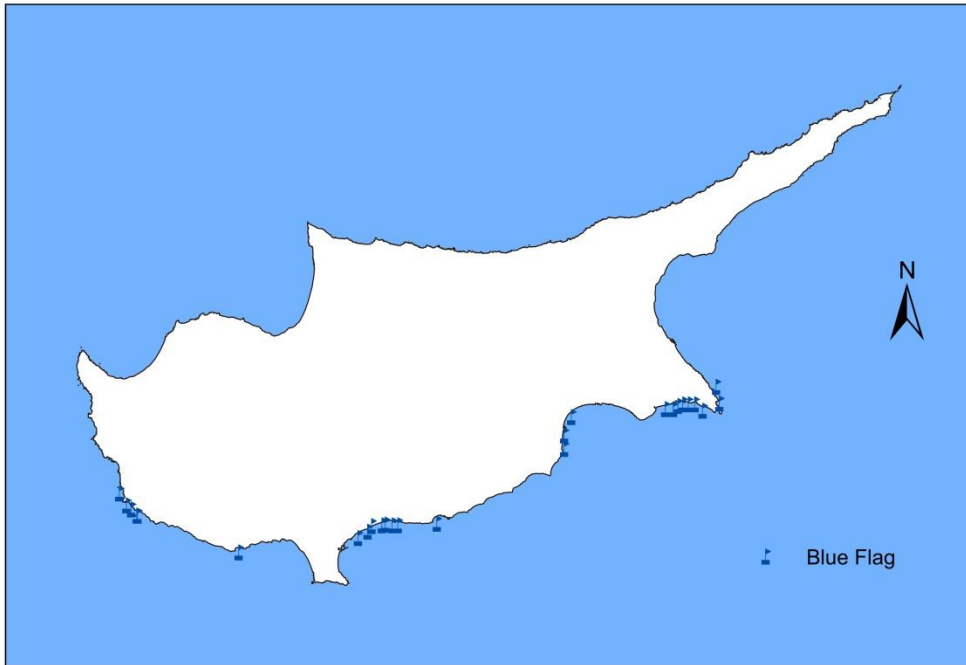
Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο και αποτελείται από το γραφείο του Γενικού Διευθυντή και τέσσερα τμήματα:

- Τμήμα Διοίκησης,
- Τμήμα Τουριστικής Οργάνωσης (Προγραμματισμού),
- Τμήμα Προβολής
- Τμήμα Παροχής Τουριστικών Υπηρεσιών

Τα τμήματα αυτά διακρίνονται:

- Στην Κεντρική Υπηρεσία
- Στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Εσωτερικού
- Στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Εξωτερικού

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού έχει ορίσει σε όλη τη περιφέρεια της Κύπρου τις βραβευμένες παραλίες με το σήμα της Γαλάζια σημαίας.

Εικόνα 12: Παραλίες με Γαλάζιες Σημαίες στη Κύπρο

4.6 Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας καθιερώθηκε και άρχισε ως ευδιάκριτη οντότητα στο Υπουργείο επικοινωνιών και εργασιών, το 1977. Η υπηρεσία υπήρχε εντούτοις από το 1963 και λειτουργούσε κάτω από το τμήμα λιμένων. Η έδρα τοποθετήθηκε στην Αμμόχωστο, η οποία ήταν και ο λιμένας της εγγραφής της Κύπρου. Μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974, το τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας έθεσε ως έδρα της την Λεμεσό. Συγχρόνως ο λιμένας Αμμοχώστου, καθώς επίσης και άλλοι μικροί λιμένες στην κατειλημμένη περιοχή της Κύπρου, κηρύχθηκαν κλειστοί στη διεθνή θαλάσσια κυκλοφορία.

Η καθιέρωση του τμήματος εμπορικής ναυτιλίας εγκαινίασε μια νέα εποχή της ανάπτυξης της Κύπρου σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Ως αποτέλεσμα ήταν να καθιερωθεί μια υγιής υποδομή που θα διευκόλυνε όχι μόνο την εγγραφή των σκαφών και του shipmanagement αλλά και άλλων ναυτιλιακών δραστηριοτήτων στη Κύπρο.

Το τμήμα εμπορικής ναυτιλίας είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη των θαλάσσιων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν την εγγραφή των σκαφών και την επιβολή νόμων εμπορικής ναυτιλίας, τον έλεγχο της ναυτιλίας και την επιβολή των διεθνών συμβάσεων που επικυρώνονται από την Κυβέρνηση της Κύπρου, έρευνα για τα ατυχήματα που περιλαμβάνουν τα σκάφη της Κύπρου ή ξένων σκαφών που πλέουν μέσα στα χωρικά ύδατα της Δημοκρατίας, επίλυση των διαφωνιών σχετικά με τα σκάφη και κατάρτιση και πιστοποίησης των ναυτικών.

Οι κύριες προσπάθειες του τμήματος εμπορικής ναυτιλίας στρέφονται προς το παρόν στην εναρμόνιση της νομοθεσίας της Κύπρου με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της αποτελεσματικής εφαρμογής όσον αφορά τη βελτίωση των προτύπων ασφαλείας και τους όρους ναυσιπλοΐας σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις σε ισχύ. Τα μέτρα λαμβάνονται για τη συνεχή βελτίωση της υπάρχουσας υποδομής.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται και στη προστασία του περιβάλλοντος ενάντια στη θαλάσσια ρύπανση μέσω της θέσπισης της νομοθεσίας αλλά και της πληροφόρησης της κοινωνίας για περιβαλλοντικά ζητήματα.

Η Κύπρος μπορεί να αποτελέσει ένα διεθνές θαλάσσιο κέντρο για πολλούς λόγους όπως:

- Αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Είναι μια Δημοκρατική χώρα με οικονομία ελεύθερης αγοράς. Η στρατηγική θέση της στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων
- Μοντέρνες και αποδοτικές νομικές, οικονομικές και τραπεζικές υπηρεσίες βασισμένες στα Αγγλικά πρότυπα.
- Κανένας έλεγχος ανταλλαγής και ελεύθερη κυκλοφορία του ξένου νομίσματος
- Κανένας φόρος στα κέρδη από τη λειτουργία ή τη διαχείριση ενός κυπριακού καταχωρημένου σκάφους ή στα μερίσματα που περιλαμβάνονται από μια επιχείρηση πλοιοκτησίας
- Κανένας φόρος κύριων κερδών επί την πώληση ή τη μεταφορά κυπριακού καταχωρημένου σκάφους ή της μετοχής μιας πλοιοκτήτριας επιχείρησης
- Κανένας φόρος εισοδήματος στις αποδοχές των ανώτερων υπαλλήλων και του πληρώματος.

4.7 Υπηρεσία Περιβάλλοντος

4.7.1 Αποστολή

Με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η μέχρι σήμερα περιβαλλοντική πολιτική της Κύπρου έχει αναθεωρηθεί από τα θεμέλια της. Τριακόσιες και πλέον Οδηγίες και Κανονισμοί και αρκετά προγράμματα δράσης περιλαμβάνει το πολύπτυχο, πολύπλοκο και λεπτομερειακό Κεφάλαιο για το Περιβάλλον. Με τις νέες αυτές νομοθετικές ρυθμίσεις δημιουργούνται ισχυρά θεμέλια περιβαλλοντικής πολιτικής που δεν επιτρέπουν χαλαρώσεις ή παρανομίες. Οι Νόμοι είναι σαφείς και δεν δέχονται διαφορετικές ερμηνείες και παρερμηνείες. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής των νομοθεσιών αυτών είναι εμφανή σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Με την κατοχύρωση του νομοθετικού αυτού πλαισίου έχει διασφαλιστεί η βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής μας. Το δύσκολο έργο της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο για το περιβάλλον έχει αναλάβει η Υπηρεσία Περιβάλλοντος.

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος συμβουλεύει για θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής και συντονίζει τα προγράμματα για το περιβάλλον. Επιβλέπει έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή της πολιτικής και ο συντονισμός των διαδικασιών για υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής πολιτικής και νομοθεσίας για το περιβάλλον. Προεδρεύει της Επιτροπής για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, προωθεί, μεταξύ άλλων, την επιβολή των νόμων σχετικά με τον Έλεγχο της Ρύπανσης των Νερών και για τη Διαχείριση των Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων και ενθαρρύνει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση. Η Υπηρεσία είναι, επίσης, το διοικητικό σκέλος του Συμβουλίου Περιβάλλοντος. Επιπλέον, είναι το Εθνικό Σημείο Επαφής για τους διακυβερνητικούς Οργανισμούς CSD, MCSD, SMAP, MAP, INFOTERRA και UNEP, και τις Συνθήκες

CITES για το Διεθνές Εμπόριο Απειλούμενων Ειδών Χλωρίδας και Πανίδας, της Βέρνης για την Προστασία των Απειλούμενων Ειδών Χλωρίδας και Πανίδας, της Βαρκελώνης για την Προστασία της Μεσογείου, της Βασιλείας για τις Διασυνοριακές Μεταφορές Επικίνδυνων Αποβλήτων, της Βιέννης και του Πρωτοκόλλου του Μοντρεάλ για τις Ουσίες που Καταστρέφουν τη Στοιβάδα του Όζοντος, της Βιολογικής Ποικιλομορφίας, της Καταπολέμησης της Ερημοποίησης, των Κλιματικών Αλλαγών, της Ramsar για την Προστασία των Υγροβιότοπων, της Εκτίμησης των Διασυνοριακών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθώς και του Άρχους για την Πρόσβαση του Κοινού σε Πληροφορίες Σχετικές με το Περιβάλλον. Στη συνέχεια δίνεται μια εικόνα των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος μέσα από τις οποίες εύκολα διαφαίνεται ο σημαντικός ρόλος που διαδραματίζει.

4.7.2 Ετήσια Έκθεση – Προγράμματα

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος συμβουλεύει για θέματα Περιβαλλοντικής Πολιτικής και συντονίζει τα προγράμματα Περιβάλλον. Επιβλέπει ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή της πολιτικής και ο συντονισμός των διαδικασιών υιοθέτησης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής και νομοθεσίας για το περιβάλλον. Προεδρεύει της Επιτροπής για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, προωθεί, μεταξύ άλλων, την επιβολή των νόμων σχετικά με τον Έλεγχο της Ρύπανσης των Νερών και για τη Διαχείριση των στερεών και επικίνδυνων Αποβλήτων και την Προστασία και Διαχείριση της Φύσης και ενθαρρύνει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση.

Στα πλαίσια της λειτουργίας της, η υπηρεσία διεξήγαγε διάφορα προγράμματα. Ένα από αυτά είναι και η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη της Κύπρου 2007. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από μια διαδικασία δημόσιου διαλόγου ολοκλήρωσε την Αναθεωρημένη Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη η οποία και εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τον Ιούνιο του 2006.

Οι βασικοί στόχοι της Στρατηγικής είναι:

- Προστασία του Περιβάλλοντος
- Κοινωνική Δικαιοσύνη και συνοχή
- Οικονομική ευμάρεια
- Ανάλυση των διεθνών ευθυνών

Οι κύριες προκλήσεις στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων είναι:

- Ο περιορισμό των κλιματικών αλλαγών, το κόστος και οι αρνητικές συνέπειες για την κοινωνία και το περιβάλλον και η παραγωγή καθαρής ενέργειας
- Η διασφάλιση βιώσιμων συστημάτων μεταφορών ώστε να ανταποκρίνονται στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες
- Η προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής
- Η βελτίωση της διατήρησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων ώστε να αποφευχθεί η υπερεκμετάλλευσή τους
- Η προαγωγή της καλής δημόσιας υγείας και η βελτίωση της προστασίας έναντι των κινδύνων που απειλούν την υγεία
- Η δημιουργία μιας κοινωνίας στην οποία να διευκολύνεται η κοινωνική ένταξη, η οποία να λαμβάνει υπόψη την αλληλεγγύη μεταξύ και εντός των γενεών και να εξασφαλίζει και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών
- Η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε ολόκληρο το κόσμο ώστε οι εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμβιβάζονται με την παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη και με τις διεθνείς της δεσμεύσεις.

Θαλάσσιες Μεταφορές

Οι θαλάσσιες μεταφορές, λόγω τόσο της έκτασης της Κύπρου αλλά και της μορφολογίας και του πληθυσμού της, αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν εσωτερικές θαλάσσιες μεταφορές. Οι αποστάσεις αλλά και τα διαθέσιμα λιμάνια δεν αφήνουν περιθώρια εναλλακτικών μορφών διακίνησης που θα απάλυναν την τροχαία κίνηση. Ακόμη και αν υπήρχαν,

τίθεται σε αμφιβολία αν θα είχαν ουσιαστική συνεισφορά σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης, τόσο από περιβαλλοντικής αλλά και οικονομικής ανάπτυξης.

Σε σχέση με διεθνείς μεταφορές με έδρα τα λιμάνια μας, και πάλι τα μεγέθη της Κύπρου δεν αφήνουν περιθώρια καθορισμού πολιτικής σε σχέση με τον τύπο πλοίου που χρησιμοποιούνται.

Αναφορικά με τις εισαγωγές, ο τομέας των εισαγωγών πετρελαίου μπορεί να θεωρηθεί ως το πιο συχνό εισαγόμενο είδος. Ο τύπος πλοίου για τα βαριά κλάσματα πετρελαίου είναι αυστηρά καθορισμένος τόσο από τη Διεθνή Σύμβαση MARPOL 73/78 όπως έχει τροποποιηθεί, όσο και από τον Ευρωπαϊκό κανονισμό όπως έχει τροποποιηθεί. Η χρήση αυτού του είδους των Δεξαμενόπλοιων, παρέχουν την μέγιστη δυνατή προστασία του περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος.

Σε σχέση με τη μεταφορά άλλων προϊόντων με πλοία, η Κύπρος εφαρμόζει τις πρόνοιες του Κράτους Λιμένα σε σχέση με την επιθεώρησή τους (ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα και προστασία του περιβάλλοντος), επιθεωρώντας το 25% περίπου των ξένων πλοίων που καταπλέουν στα λιμάνια της, εφαρμόζοντας όλες τις Διεθνείς Ναυτιλιακές Συμβάσεις αλλά και τις διαδικασίες του Μνημονίου των Παρισίων, στο οποίο είναι πλήρες μέλος. Η εφαρμογή των προνοιών αυτών εξασφαλίζει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τόσο τη προστασία, την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής της θάλασσας και την προστασίας του περιβάλλοντος.

Διατήρηση και Διαχείριση των Φυσικών Πόρων

Θαλάσσιοι Πόροι: Κατά τη μελέτη για την διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων διαπιστώθηκε ότι το 20% των ποταμών και το 16% των παράκτιων νερών και το 74% των υπογείων νερών, χαρακτηρίστηκαν ότι κινδυνεύουν να μην πληρούν τον στόχο της «καλής κατάστασης» μέχρι το 2015. Ο χαρακτηρισμός αυτός έγινε με βάση τις πιέσεις που ασκούνται στα σώματα αυτά από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως σημειακές ή διάχυτες πηγές ρύπανσης από την γεωργία, βιομηχανία και αστικά λύματα κτλ.

Η διατήρηση της καλής οικολογικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος αποτελεί πρωταρχικό άξονα προτεραιότητας και στα πλαίσια αυτά παρακολουθείται η ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων, της οικολογίας και της βιοποικιλότητας τους. Επιπλέον υλοποιούνται οικολογικές μελέτες όπου αξιολογούνται οι επιπτώσεις αριθμού δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα. Πέραν των πιο πάνω, η υλοποίηση προγράμματος περιβαλλοντικού ελέγχου για της επιπτώσεις της υδατοκαλλιέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον είναι υποχρεωτική για κάθε μονάδα υδατοκαλλιέργειας. Η συνεισφορά του αλιευτικού τομέα στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν δεν ξεπερνά το 0.3%. Τα προϊόντα της θαλάσσιας αλιείας που παράγονται στη Κύπρο δεν ικανοποιούν την ζήτηση της τοπικής αγοράς, γι' αυτό εισάγονται μεγάλες ποσότητες αλιευτικών προϊόντων.

Εικόνα 13: Πολιτικός Χάρτης της Κύπρου (<http://www.holidayhomecyprus.com>)

Παράκτιες Περιοχές: Η ακτογραμμή της Κύπρου είναι 772km εκ των οποίων τα 404km χωροθετούνται στα κατεχόμενα(52%), τα 72km στις Βρετανικές Βάσεις(10%) και τα 296km στην Κυπριακή Δημοκρατία(36%). Η παράκτια ζώνη επεκτείνεται μέχρι και 2km από την ακτογραμμή και καλύπτει το 23% της χερσαίας έκτασης της Κύπρου, όπου

περίπου το 50% του πληθυσμού κατοικεί και εργάζεται, ενώ συγκεντρώνεται και το 95% της τουριστικής βιομηχανίας. Δεδομένης της τεράστιας σημασίας του τουρισμού ως ο μεγαλύτερος τομέας της οικονομίας στην Κύπρο, οι πιέσεις προς το παράκτιο περιβάλλον από την συγκέντρωση του πληθυσμού και των τουριστικών δραστηριοτήτων είναι μεγάλες προς την παράκτια οικολογία, η οποία είναι ευάλωτη σε πιθανή υποβάθμιση, με αλυσιδωτές επιπτώσεις στην ποιότητα και παραγωγικότητα της παράκτιας οικονομίας.

Βιοποικιλότητα: Ο προκαταρκτικός κατάλογος των περιοχών που προτάθηκαν για ένταξη στο Δίκτυο «Φύση 2000» περιλαμβάνει 38 περιοχές που είναι αντιπροσωπευτικές των ορεινών της όγκων, των παράκτιων περιοχών και των υγροτόπων. Οι περιοχές αυτές είναι γνωστές και αποδοσμένες σε χάρτη. Το σύνολο των περιοχών του Δικτύου καλύπτει το 12.21% της συνολικής έκτασης του νησιού και το 10% της συνολικής έκτασης τοποθετείται στο θαλάσσιο χώρο.

Προκλήσεις – Στρατηγικοί Στόχοι

Η πρόκληση του προγράμματος αυτού σχετικά με τους θαλάσσιους πόρους είναι ο έλεγχος της ποιότητας των παράκτιων νερών από σημαντικές πηγές ρύπανσης καθώς και ο έλεγχος των αποβλήτων που καταλήγουν στους θαλάσσιους αποδέκτες. Επίσης θεωρείται σημαντικό να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα στον τομέα της αλιείας, όπως θέματα που αφορούν την έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των παραγωγών, η απουσία χωροταξικού σχεδιασμού στην παράκτια ζώνης, το μικρό μέγεθος εσωτερικής αγοράς, η έλλειψη ιχθυόσκαλας κ.α.

Οι στρατηγικοί στόχοι για τους θαλάσσιους πόρους είναι :

- Η ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων, η προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας, η προώθηση αλιευτικών μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον και η ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

- Η αειφόρος ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας με την προώθηση οικονομικά, και σε σχέση με το περιβάλλον, βιώσιμων επιχειρήσεων.
- Η βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, με έμφαση στην ποιότητα και την υγιεινή των προϊόντων και την προώθηση τους σε νέες αγορές
- Η ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών, η αναβάθμιση των επαγγελματικών ικανοτήτων, η διατήρηση των θέσεων εργασίας, αλλά και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον αλιευτικό τομέα
- Η προστασία και βελτίωση του θαλάσσιου περιβάλλοντος
- Η εφαρμογή των αρχών της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Κοινής Οργάνωσης της Αγοράς

Σχετικά με τις παράκτιες περιοχές πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι μεταβολές και οι αλλαγές των χρήσεων γης επηρεάζουν αρνητικά το τοπίο και προκαλούν την μείωση της περιβαλλοντικής ποιότητας. Επίσης η επέκταση των οικιστικών περιοχών, η ανάπτυξη θέρετρων και λιμένων και τις υδατοκαλλιέργειας επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στις παράκτιες περιοχές. Η πυκνότητα του πληθυσμού στις παράκτιες περιοχές είναι ψηλότερη από αυτές της ενδοχώρας, αυξάνοντας την χρήση φυσικών πόρων, την παραγωγή αποβλήτων και τις τεχνικές επιφάνειες, επηρεάζοντας την βιωσιμότητά τους.

Οι στρατηγικοί Στόχοι είναι:

- Η διαμόρφωση και εφαρμογή ολοκληρωμένου στρατηγικού πλαισίου διαχείρισης των παράκτιων περιοχών
- Η υιοθέτηση και η εφαρμογή μεθόδων, εργαλείων και πρακτικών διαχείρισης παράκτιων περιοχών και της επηρεαζόμενης ενδοχώρας, στα πλαίσια των γενικών στρατηγικών κατευθύνσεων για τη διασφάλιση αειφόρου ανάπτυξης.
- Η ενδυνάμωση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των πολιτικών και πρακτικών που αφορούν τη διαχείριση των παράκτιων περιοχών

- Η ανάδειξη μεθόδων, πρακτικών, εμπειρικών και εργαλείων για διαχείριση παράλιων περιοχών και η ένταξή τους στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης
- Η βελτίωση της ποιότητας αλλά και της παραγωγικότητας του παράκτιου περιβάλλοντος.

4.8 Υπηρεσία Ενέργειας

4.8.1 Φυσικό Αέριο

Η Υπηρεσία Ενέργειας αποτελεί τμήμα του Υπουργείου Εμπορίου Ναυτιλίας και Τουρισμού. Η ενεργειακή πολιτική της χώρας είναι πλήρως εναρμονισμένη με αυτή της Ευρωπαϊκής ένωσης και τα θέματα ενέργειας βρίσκονται στο βαθύ πυρήνα του νέου μοντέλου βιώσιμης ανάπτυξης. Συγκεκριμένα η Κυπριακή Δημοκρατία αποφάσισε τη δημιουργία του Ενεργειακού Κέντρου μετά την απόφαση του τερματισμού λειτουργίας του Κυπριακού Διυλιστηρίου Πετρελαίου για περιβαλλοντικούς λόγους. Ο καινούριος Ενεργειακός σταθμός που θα βρίσκεται 25km ανατολικά της Λεμεσού θα περιλαμβάνει εγκαταστάσεις εισαγωγής, αποθήκευσης και στρατηγικών και λειτουργικών αποθεμάτων, διαχείριση, διανομή και εξαγωγή πετρελαιοειδών καθώς και εγκαταστάσεις εισαγωγής, αποθήκευσης και αποϋγροποίησης υγροποιημένου Φυσικού Αερίου.

Ο χώρος ανέγερσης επιλέχτηκε με κριτήριο την ασφάλεια και την οικονομία για τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διανομής των πετρελαιοειδών καθώς και για τη δημιουργία τερματικού παραλαβής και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Το Νοέμβριο του 2007 συστάθηκε ένας νέος ανεξάρτητος φορέας Ιδιωτικού Δικαίου που καλείται Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου. Σκοπός της ίδρυσης αυτής του ΔΕΦΑ , βάσει του καταστατικού της, είναι να αγοράζει, να εισάγει, να αποκτά, να διανέμει, να πωλεί, να προμηθεύει και να εμπορεύεται φυσικό αέριο, να κάνει χρήση του τερματικού φυσικού αερίου, να επαναεροποιεί το υγροποιημένο φυσικό αέριο, καθώς και να διαχειρίζεται το δίκτυο διανομής και προμήθειας φυσικού αερίου.

Η διαδικασία υγροποίησης και αποϋγροποίησης θα γίνεται λόγω του ότι τον Νοέμβριο του 2002 ο συμβουλευτικός οίκος που εκπόνησε σχετική μελέτη κατέδειξε πως ο πιο οικονομικός και εξασφαλισμένος τρόπος προμήθειας και μεταφοράς Φυσικού Αερίου στην Κύπρο είναι με πλοία σε υγροποιημένη μορφή.

4.8.2 Έρευνες Υδρογονανθράκων

Αυτό το πρόγραμμα δεν έχει μπει ακόμη σε εφαρμογή. Στις 31 Οκτωβρίου θα δοθεί στη δημοσιότητα μια περιβαλλοντική μελέτη που ανατέθηκε στην κοινοπραξία MCS-Aeoliki-CSA με θέμα τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στόχος της είναι ο προσδιορισμός, η περιγραφή και η αξιολόγηση των πιθανών σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί ένα σχετικά εχθρικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα να προκύπτουν διάφορα προβλήματα που μπορεί να οφείλονται είτε στη ρύπανση του περιβάλλοντος είτε στη δυσκολία εγκαθίδρυσης του σταθμού. Στο τέλος της πιο πάνω μελέτης δόθηκαν λύσεις και προτάσεις για τα διάφορα προβλήματα

Η περιοχή αδειοδότησης που μελετήθηκε χωρίστηκε σε 13 ερευνητικά τεμάχια εκ των οποίων τα 11 έχουν ήδη συμπεριληφθεί στο πρώτο γύρο αδειοδοτήσεων το 2007. Η περιοχή έχει έκταση περίπου 51,000 km². Τα ερευνητικά τεμάχια έχουν έκταση από 1,436 έως 5,728 km² και η απόστασή τους από τα παράλια της Κύπρου κυμαίνεται από 11km ως 178 km. Το βάθος της θάλασσας κυμαίνεται από 248 m έως 2866 m.

Η προκείμενη Στρατηγική Περιβαλλοντική Μελέτη καταπιάνεται με το σύνολο των δραστηριοτήτων που δύναται να διεξαχθούν στα όρια της περιοχής, με μέτρα ελέγχου των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με την περιγραφή και περίληψη των διαθέσιμων περιβαλλοντικών στοιχείων της υπό-μελέτη περιοχής. Προσδιορίστηκαν και αξιολογήθηκαν οι πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, προτάθηκαν επιπλέον μέτρα διαχείρισης και παρακολούθησης με σκοπό την εξασφάλιση της ορθολογιστικής χρήσης των φυσικών πόρων και τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και τελικά εντοπίστηκαν οι πιθανές ελλείψεις σε στοιχεία ή και ανακρίβεια των υφισταμένων πληροφοριών.

4.9 Τμήμα Αρχαιοτήτων

Το τμήμα αρχαιοτήτων αποτελεί τμήμα του Υπουργείου Συγκοινωνιών και έργων. Ιδρύθηκε με την θέσπιση του περί αρχαιοτήτων Νόμου το 1935. Η δημιουργία ενός κλάδου που διαχειριζόταν τα διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα έγινε κατόπιν αιτήματος των κατοίκων του νησιού ως αντίδραση στις λαθραίες ανασκαφές και στη παράνομη εξαγωγή αρχαιοτήτων από το νησί.

Μετά τη τούρκικη εισβολή του 1974 παρατηρήθηκε πως όλο και περισσότερες ξένες αποστολές αποζητούσαν την διεξαγωγή μελετών και ερευνών που αφορούσαν την αρχαιολογία της Κύπρου.

Το Τμήμα αρχαιοτήτων έχει υπό την ευθύνη του τη διαχείριση της αρχαιολογικής κληρονομιάς του νησιού. Διεξάγει συστηματικές και σωστικές ανασκαφές καθώς και αρχαιολογικές επισκοπήσεις. Οργανώνει, λειτουργεί και ιδρύει αρχαιολογικά μουσεία. Και τέλος, μέρος των αρμοδιοτήτων του αφορούν την συντήρηση, την αναστύλωση, την προστασία και την προβολή των αρχαιολογικών μνημείων.

Το 2006 εκπονήθηκε μελέτη στον θαλάσσιο χώρο της Νοτιοδυτικής Κύπρου που αφορούσε την διδακτορική διατριβή του Duncan S. Howitt - Marshall. Έχει πρόσφατα ανακοινωθεί η λήξη του φετινού προγράμματος επισκόπησης των ανατολικών ακτών τη Κύπρου από μικρή διεθνή ομάδα αρχαιολόγων και φοιτητών στην περιοχή του ακρωτηρίου Κάβο Γκρέκο.

Η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής του διήρκησε περίπου 1 χρόνο και χωρίστηκε σε 2 περιόδους έρευνας. Κατά την πρώτη περίοδο εντοπίστηκαν 120 λίθινες άγκυρες. Δεν επιτεύχθηκε η ακριβής χρονολόγησή τους αλλά υπολογίστηκε περίπου στην Εποχή του χαλκού. Εκτός από τα ευρήματα, τα μέλη της ομάδας ασχολήθηκαν και με τις ανωμαλίες που εντοπίστηκαν σε βάθος λιγότερο των 30m, κάνοντας δειγματοληπτικούς ελέγχους των ιζημάτων, με σκοπό τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων του παράκτιου

χώρου. Η δεύτερη φάση επικεντρώθηκε σε μια μη-παρεισφρητική έρευνα για τη περιοχή, η οποία χαρτογράφησε την περιοχή ρηχού ύδατος, χρησιμοποιώντας το περιεκτικό σύστημα των Swim-Lines με τη χρήση ενός φορητού GPS.

Σύντομα η ομάδα προγραμματίζει μια εμβάθυνση της έρευνάς τους με σκοπό τη χρονολόγηση και ταυτοποίηση της χώρας προέλευσης των αγκυρών. Αυτό θα φωτίσει το ρόλο που έπαιξε η περιοχή της Παλαιίπαφου στο θαλάσσιο δίκτυο επικοινωνίας της αρχαιότητας.

Η δεύτερη Υποβρύχια έρευνα είχε ως τίτλο Eastern Cyprus Maritime Survey 2008. Το πρόγραμμα αυτό το είχε στηρίξει οικονομικά το Πανεπιστήμιο του Texas, το πανεπιστήμιο της Πενσυλβανίας και το RPM Nautical Foundation καθώς και το ίδρυμα «Θέτις».

Η έρευνα διήρκησε 4 βδομάδες περίπου και διερευνήθηκε ναυάγιο που βρέθηκε στην περιοχή το 2007 και καθορίστηκαν τα όριά του. Περισυλλέχθηκε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα οστράκων τα οποία θα μελετηθούν και θα τοποθετηθούν στην αρχική τους θέση. Το ναυάγιο χρονολογήθηκε γύρω στο 2^ο αιώνα μ.Χ. και περιλαμβάνει στο φορτίο του τρεις τύπους αμφορέων που προέρχονται πιθανόν από τη Κύπρο ή από τις γειτονικές περιοχές. Βρέθηκαν επίσης και όστρακα από άλλους τύπους αγγείων αλλά ήταν εμφανής η έλλειψη άγκυρας ή άλλος εξαρτημάτων του πλοίου.

4.10 International Hydrographic Organization (I.H.O.)

Διαμορφώθηκε το 1921 αλλά πήρε το σημερινό του όνομα το 1970 μετά από την αναθεωρημένη συμφωνία ανάμεσα στα κράτη μέλη του οργανισμού. Ένας από τους κυριότερους στόχους του είναι η προσπάθεια της στενής και μόνιμης επικοινωνίας μεταξύ των υδρογραφικών γραφείων. Επίσης προσπαθεί να προαγάγει την ανταλλαγή των ναυτικών διαγραμμάτων και εγγράφων μεταξύ των ανώτερων υπαλλήλων των κυβερνήσεων-μέλη. Μπορεί, αφού του ζητηθεί, να καθοδηγήσει με τις συμβουλές του την δημιουργία και επέκταση υδρογραφικής πληροφορίας. Ενθαρρύνει τους συντονισμούς των υδρογραφικών ερευνών με τις διάφορες ωκεανογραφικές δραστηριότητες.

4.11 European Mediterranean Information System (EUMEDIS)

Η Κύπρος μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου λαμβάνει μέρος και στο πρόγραμμα EUMEDIS. Σκοπός του προγράμματος αυτού είναι η δημιουργία μιας πιο ευρείας βάσης δεδομένων ποιοτικά εξελιγμένη που θα βοηθά κυρίως τις ΕυρωΜεσογειακές χώρες. Με στόχο την γενικότερη οικονομική ανάπτυξη, την καλύτερη ποιότητα ζωής και την αμοιβαία συνεργασία και κατανόηση του σκοπού.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από το πρόγραμμα αυτό είναι αρχικά η αρμονική εξέλιξη της βάσης δεδομένων σε όλες τις χώρες που λαμβάνουν μέρος. Τα δεδομένα αυτά θα μπορούν να είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό που θα επιθυμεί την έρευνα ή σε ινστιτούτα για εκπαιδευτικούς λόγους. Έπειτα θα αναμένεται να υπάρχει μια δικτύωση μεταξύ της Ευρώπης και της Μεσογείου σε επιλεγμένους τομείς δια μέσο ανεπτυγμένης

τεχνολογίας. Και τελικώς θα υπάρξουν νέες επαγγελματικές ικανότητες ή καινούργιες ηλεκτρονικές πλατφόρμες που θα δώσουν την δυνατότητα της ευρύτερης διάθεσης και εφαρμογής των δεδομένων και σε άλλες Μεσογειακές χώρες και περιοχές.

4.12 CAMP

Η Κύπρος λαμβάνει μέρος στο πρόγραμμα CAMP το οποίο προτείνει σε εθνικό επίπεδο την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένη διαχείρισης στην παράκτια ζώνη. Το σχέδιο εντοπίζει και ενσωματώνει τρεις θεμελιώδεις εκτιμήσεις του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος στις εθνικές αρχές:

- Καταρχάς το πρόγραμμα CAMP είναι ένα πρόγραμμα που μεταβάλλεται και προσδιορίζεται ανάλογα με τα εθνικά και τοπικά προβλήματα
- Δεύτερον, είναι βασισμένο σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στα προβλήματα που αφορούν το παράκτιο περιβάλλον και την ανάπτυξη στη Κύπρο.
- Τέλος το πρόγραμμα θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις κοινωνικοοικονομικές πτυχές της παράκτιας διαχείρισης

Κύριοι στόχοι του προγράμματος είναι να διαμορφωθούν και να εφαρμοστούν τα επιλεγμένα εργαλεία για την διαχείριση της παράκτιας ζώνης . Σκοπός του είναι να ενισχύσει της συμπραξίες μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζονται στις περιοχές, στην ενδυνάμωση της συνεργασίες των αρμόδιων τμημάτων, την βελτίωση της δημόσιας ευαισθησίας για θέματα διαχείρισης της παράλιας περιοχής και να εναρμονίσει το όραμα της εθνικής και τοπικής ανάπτυξης.

Λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς η Κύπρος θα εφαρμόσει το πρόγραμμα CAMP σε όλη την έκταση της παραλίας, αντί να εφαρμοστεί τμηματικά. Παρόλα αυτά στο ευρύ πλαίσιο του CAMP στην Κύπρο, εντοπίστηκαν 6 παράκτιες περιοχές με απότερο σκοπό την επιλογή ενός ή δύο για την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος. Τελικώς

επιλέχθηκε η δυτική παράκτια περιοχή της Λάρνακας για να εφαρμοσθή το πιλοτικό πρόγραμμα.

Εικόνα 14: Τοποθεσία πιλοτικού Προγράμματος CAMP (Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος)

5. Νομοθεσίες

5.1 Νόμος που προνοεί για την καλύτερη προστασία της Παραλίας

Η ανώτατη στάθμη της παλίρροιας καθορίζεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και η «παραλία» περιλαμβάνει εδάφη εντός απόστασης όχι μεγαλύτερη των 100 υάρδων από τη γραμμή αυτής της στάθμης.

«Παροχή διευκολύνσεων» είναι η χρησιμοποίηση στη θάλασσα ή η τοποθέτηση στην παραλία ή στη θάλασσα ακάτων, ειδών θαλάσσιων αθλημάτων ή άλλων αντικειμένων για σκοπούς διεξαγωγής αθλημάτων ή για ψυχαγωγία.

«Παροχή υπηρεσιών» είναι η τοποθέτηση κρεβατιών θάλασσας ή ομπρελών για παραχώρηση ή ενοικίαση στους λουόμενους σε καθορισμένα σημεία της παραλίας.

Ο Έπαρχος έχει το δικαίωμα να απαγορεύσει ή να θέσει περιορισμούς στα ακόλουθα μετά από δημοσιοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα του Κράτους:

α) την εκσκαφή, εξαγωγή, φόρτωση ή συσσώρευση λίθων, βότσαλων, χαλίκων, άμμου ή άλλης ύλης σε τμήμα της παραλίας

β) την απόρριψη οικιακών ακαθαρσιών, συντριμμιών, λίθων, σκυβάλων, ελαίων, μηχανέλαιων και γενικά άλλων απορριμμάτων σε τμήμα της παραλίας, στη θάλασσα εντός καθορισμένης απόστασης από τη γραμμή κατώτατης στάθμης της παλίρροιας, από οποιαδήποτε αποβάθρα, προκυμαία, μόλο ή προβλήτα και τέλος από οποιοδήποτε πετρελαιοφόρο πλοίο ή άλλο θαλάσσιο μέσο βρίσκεται εντός ή διέρχεται δια μέσου των χωρικών υδάτων της Κύπρου.

γ) την ύπαρξη οποιουδήποτε μηχανοκίνητου οχήματος, τροχόσπιτου, σκάφους, κάρου, χειράμαξας, εμπορικών ειδών, υλικών ή οργάνων περιπτέρου ή σκηνής.

Σε περίπτωση παράβασης των πιο πάνω, ο Έπαρχος μπορεί να μετακινήσει ή να απομακρύνει από την περιοχή οποιοδήποτε όχημα, σκάφος ή αντικείμενο και σε κατεδάφιση, διάλυση, αποσυναρμολόγηση ή και απομάκρυνση οποιουδήποτε κατασκευάσματος.

Τα πιο πάνω μπορούν να εφαρμοστούν ανεξάρτητα του αν το τμήμα της παραλίας ανήκει σε ιδιώτη και οποιοδήποτε πρόσωπο παραβεί τα πιο πάνω, τότε διαπράττει ποινικό αδίκημα. Αν πράξει οτιδήποτε αναφέρεται στα πιο πάνω (α) και (β), τότε είτε θα φυλακιστεί μέχρι δώδεκα μήνες είτε θα του επιβληθεί χρηματική ποινή μέχρι 2500 ευρώ είτε και τα δύο, ενώ αν οι πράξεις του αφορούν το (γ), τότε είτε θα φυλακιστεί μέχρι τρεις μήνες είτε θα του επιβληθεί χρηματική ποινή μέχρι 850 ευρώ είτε και τα δύο. Επιπρόσθετα, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τον καταδικασθέντα να πληρώσει την αξία οποιονδήποτε λίθων, ή να μετακινήσει με δικά του έξοδα οποιαδήποτε απορρίμματα για τα οποία είναι υπεύθυνος ή να πληρώσει τον Έπαρχο για τα έξοδα αυτής της μετακίνησης.

Σε περίπτωση που κάποιος καταδικαστεί για δεύτερη φορά για μετακίνηση οποιουδήποτε αντικειμένου από την παραλία, τότε οποιοδήποτε σκάφος, όχημα, δοχείο ή αγγείο χρησιμοποιήθηκε γι' αυτή τη μετακίνηση, δημεύεται.

Ο Έπαρχος δικαιούται να διορίζει φύλακες για την προστασία της παραλίας.

Στο άρθρο αυτό σκάφος σημαίνει πλοίο, θαλαμηγός, λέμβος, σχεδία, φορτηγίδα ή πλωτή εξέδρα, αλλά όχι άκατος.

Αν ο Έπαρχος απομακρύνει οποιοδήποτε σκάφος, όχημα, αντικείμενο, όργανο ή κατασκευάσμα από την παραλία, είναι υποχρεωμένος να λάβει μέτρα για την ασφαλή φύλαξη των πιο πάνω, γιατί αν προκληθεί καμιά ζημιά από αμέλεια η οποία δεν συμπεριλαμβάνει φυσική φθορά, τότε αυτή θα βαρύνει τη Δημοκρατία.

Τα οποιαδήποτε έξοδα έχει ο Έπαρχος για μετακίνηση, απομάκρυνση ή φύλαξη σκάφους, οχήματος, αντικειμένου, οργάνου ή κατασκευάσματος, καταβάλλονται στον Έπαρχο από τον παραβάτη, τον ιδιοκτήτη ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έχει την ευθύνη ή τον έλεγχο για τα πιο πάνω.

Αν η Αστυνομία ζητήσει να της παραδοθεί οτιδήποτε από τα πιο πάνω για να τα χρησιμοποιήσει σαν τεκμήριο σε οποιαδήποτε διαδικασία κατά του παραβάτη, τότε ο Έπαρχος είναι αναγκασμένος να τα παραδώσει σε αυτήν.

Σε περίπτωση που ο Έπαρχος δεν γνωρίζει τον ιδιοκτήτη ή το πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη των πιο πάνω, τότε πρέπει να προβεί στη γνωστοποίησή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στην οποία εκτός από την περιγραφή τους, πρέπει να καλεί το πρόσωπο που τα διεκδικεί, υποβάλει την αίτησή του εντός ενός μήνα από τη γνωστοποίηση αυτή. Αν ο Έπαρχος πιστεύει ότι είναι προς όφελος του ιδιοκτήτη ή του υπεύθυνου για τα αντικείμενα η άμεση πώλησή τους ή διάθεσή τους, τότε μπορεί να προβεί σ' αυτή την ενέργεια. Αν τα αντικείμενα δεν διεκδικηθούν εντός ενός μήνα, τότε ο Έπαρχος δικαιούται να τα πωλήσει, να τα διαθέσει με άλλο τρόπο ή να τα καταστρέψει.

Το προϊόν πώλησης ή άλλης διάθεσης οποιουδήποτε αντικειμένου μπορεί να διατεθεί όπως θα καθορίσει ο Υπουργός, αφού πρώτα αφαιρεθούν οι δαπάνες για τη μετακίνηση, απομάκρυνση, φύλαξη, πώληση ή άλλη διάθεση αυτού.

Οποιοσδήποτε αστυνομικός ή φύλακας ο οποίος διορίστηκε από τον Έπαρχο, δικαιούται να σταματήσει και να ερευνήσει οποιοδήποτε όχημα για να ερευνήσει αν τυχόν έχει διαπραχθεί αδίκημα και να το κατάσχει. Τα κατασχεθέντα κρατούνται στον πλησιέστερο αστυνομικό σταθμό μέχρι και σαράντα οχτώ ώρες, εκτός και αν ο Έπαρχος ή το Δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Αν το πρόσωπο που έχει την ευθύνη του μεταφορικού μέσου αρνηθεί να συνεργαστεί, τότε διαπράττει ποινικό αδίκημα και μπορεί να φυλακιστεί μέχρι τρεις μήνες ή να πληρώσει πρόστιμο μέχρι 850 ευρώ ή και τα δύο.

Η κατασκευή ή η τοποθέτηση κατασκευασμάτων (καλύβη, παράπηγμα ή άλλο προσωρινής ή μόνιμης μορφής κατασκεύασμα) στην παραλία εκτός κι αν χορηγηθεί άδεια από το Υπουργικό Συμβούλιο και άδεια σύμφωνα με το νόμο Πολεοδομίας και Χωροταξίας ή/και το νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών. Τα παράνομα κατασκευάσματα μπορούν να κατεδαφιστούν ή να μετακινηθούν από τον Έπαρχο, ανεξάρτητα από τα μέτρα που πιθανόν να ληφθούν εναντίον του ιδιοκτήτη ή του κατόχου του. Τα έξοδα για τη μετακίνηση βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή/και τον κάτοχό του και μπορούν να ανακτηθούν σαν αστικό χρέος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να οριοθετήσει οποιαδήποτε περιοχή της παραλίας ή περιοχή με την οποία εφάπτεται, στην οποία να μην επιτρέπεται η ανέγερση οποιασδήποτε οικοδομής, για σκοπούς διατήρησης ή προστασίας του χαρακτήρα και ανέσεων της παραλίας προσέγγισής της από το κοινό, με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που κρίνεται ότι με την ανέγερση κάποιας οικοδομής εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον, η αρμόδια αρχή πρέπει να υποβάλει αίτηση για άδεια ανέγερσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και κατά την απόλυτη κρίση του μπορεί να δοθεί ή όχι η άδεια. Σε περίπτωση που προκύψει κάποια

ζημιά λόγω της εφαρμογής του νόμου σε κάποια ιδιοκτησία, τότε η αρμόδια αρχή πρέπει να καταβάλει δίκαιες αποζημιώσεις.

Άκατος στο παρόν άρθρο σημαίνει κάθε μηχανοκίνητο ή ιστιοφόρο σκάφος (λέμβος, καταμαράν, ιστιοσανίδα, ποδήλατο θάλασσας, κανό και άλλα πλωτά μέσα) και οτιδήποτε άλλο αντικείμενο ρυμουλκείται από τα πιο πάνω. Δεν δικαιούται κανένας να τοποθετεί στην παραλία άκατο για προσωπική χρήση ή καρέκλες και τραπέζια για να τις χρησιμοποιούν πελάτες παρακείμενης ιδιωτικής επιχείρησης ή να διοργανώνει ή να λαμβάνει μέρος σε παιχνίδια στην παραλία, εκτός κι αν έχει στην κατοχή του την κατάλληλη άδεια. Η αρμόδια αρχή δικαιούται να απομακρύνει οτιδήποτε από τα πιο πάνω τοποθετήθηκε παράνομα και τα επιστρέφει στον ιδιοκτήτη τους, αφού πρώτα πληρώσει τα έξοδα μετακίνησης και φύλαξης των αντικειμένων. Μετά από γραπτή ειδοποίηση και προθεσμία 48 ωρών, αν ο ιδιοκτήτης δεν ενδιαφερθεί να τα ανακτήσει, τότε τα αντικείμενα μπορούν να πουληθούν και το ποσό θα κατατεθεί στο ταμείο της οικείας αρχής.

Κανένα πρόσωπο δεν δικαιούται να παρέχει υπηρεσίες ή διευκολύνσεις στην παραλία χωρίς άδεια από την οικεία αρχή. Τα αντικείμενα που τοποθετούνται παράνομα για τον σκοπό αυτό, απομακρύνονται από την οικεία αρχή και τυχαίνουν της ίδιας μεταχείρισης όπως τα πιο πάνω.

Αν μια κρατική παραλία βρίσκεται μέσα στα όρια μιας Αρχής τοπικής Διοικήσεως, τότε μπορεί η ίδια η αρχή να παρέχει υπηρεσίες.

Η παροχή διευκολύνσεων απαγορεύεται στα λιμάνια, μαρίνες, σκάφη αναψυχής, κρουαζιερόπλοια και αλιευτικά καταφύγια και επιτρέπεται μόνο σε σημεία της παραλίας που καθορίζονται από το εγκεκριμένο σχέδιο χρήσης της παραλίας.

Δεν επιτρέπεται κανένα πρόσωπο στην παραλία να ενοχλεί άλλους με τη συμπεριφορά του, να οδηγεί μηχανοκίνητο ή άλλο τροχοφόρο όχημα, να ρυπαίνει την παραλία ή τη θάλασσα, να παρεμποδίζει τη διακίνηση των λουόμενων σε απόσταση 3-5 μέτρων από τη στάθμη του νερού της θάλασσας και να προβαίνει στη διέλευση ή στο λούσιμο οποιουδήποτε ζώου εκτός σε περιοχές που καθορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών ως περιοχές για λούσιμο σκύλων στη θάλασσα. Οποιοσδήποτε παραβεί τα πιο πάνω, διαπράττει αδίκημα και διώκεται από την οικεία αρχή.

Το Υπουργικό Συμβούλιο είτε με πρόταση του Υπουργού είτε με διαβουλεύσεις με την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, μπορεί να απαγορεύσει την παροχή υπηρεσιών ή διευκολύνσεων σε οποιαδήποτε περιοχή της παραλίας αν κριθεί απαραίτητο για λόγους προστασίας ή διατήρησης του φυσικού αρχαιολογικού ή οικολογικού χαρακτήρα της παραλίας ή για λόγους που έχουν σχέση με τη θαλάσσια ζωή ή την πολεοδομία και χωροταξία.

Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών απαρτίζεται από τον πρόεδρο ο οποίος είναι ο Πρόεδρος της Ένωσης Δήμων ή εκπρόσωπός του, από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών, Συγκοινωνιών και Έργων, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, τρεις άλλους εκπροσώπους της Ένωσης Δήμων Κύπρου, δύο εκπροσώπους της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων Κύπρου και έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων ως μέλη.

Εκτός από την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, ιδρύεται και η Τοπική Επιτροπή Παραλιών η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο της οικείας αρχής ή εκπρόσωπό του ως πρόεδρο, από έναν εκπρόσωπο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Τμήματος

Πολεοδομίας και Οικήσεως, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, της οικείας Επαρχιακής Διοίκησης και τρεις άλλους εκπροσώπους της οικείας αρχής ως μέλη.

Η Τοπική Επιτροπή Παραλιών ένα σχέδιο χρήσης της παραλίας για κάθε δήμο ή κοινότητα και στη συνέχεια το εγκρίνει η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, με τροποποιήσεις ή όχι. Στο σχέδιο σημειώνονται τα σημεία της παραλίας όπου επιτρέπεται η τοποθέτηση κρεβατιών θαλάσσης, ακάτων και είδη θαλάσσιων αθλημάτων και τα σημεία όπου μπορεί να δημιουργηθούν προσβάσεις για άτομα με αναπηρίες.

Κάθε αρχή τοπικής διοικήσεως έχει τη δυνατότητα να διορίζει επιθεωρητές παραλιών έτσι ώστε να τηρούνται όλοι οι νόμοι που σχετίζονται με τις παραλίες. Αν η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών κρίνει ότι κάποια αρχή τοπικής διοίκησης δεν εφαρμόζει τους κανονισμούς και τους νόμους, τότε μπορεί να αναθέσει τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες σε άλλο πρόσωπο ή όργανο, το οποίο όμως να περιβάλλεται με όλες τις εξουσίες ή αρμοδιότητες της αρχής τοπικής διοικήσεως.

5.2 Νόμος πρόνοια για την προστασία των λουόμενων στη θάλασσα και για συναφή θέματα.

Ο Υπουργός μπορεί να κηρύξει οποιοδήποτε μέρος της παραλίας σαν περιοχή αποκλειστικά για τους λουόμενους δημοσιεύοντάς το στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, μπορεί να προσθέσει κι άλλες διατάξεις, αν κριθεί σκόπιμο, σχετικά με την τοποθέτηση ευκρινών σημάτων ή άλλης παρόμοιας φύσης διάταξη.

Οποιοδήποτε πρόσωπο ψαρεύει χρησιμοποιώντας δίκτυα ή ψαροντούφεκο σε περιοχές λουομένων, διαπράττει ποινικό αδίκημα και είτε φυλακίζεται είτε του επιβάλλεται χρηματική ποινή ή και τα δύο. Επιπλέον, οποιοσδήποτε προσδέσει άκατο ή άλλο αντικείμενο στην περιοχή είναι ένοχος για ποινικό αδίκημα και του επιβάλλεται πρόστιμο. Τέλος, οποιοσδήποτε χρησιμοποιεί εντός της προαναφερθείσας περιοχής άκατο ή μηχανοκίνητο όχημα, είναι ένοχος για ποινικό αδίκημα και τιμωρείται με πρόστιμο ή/και φυλάκιση.

5.3 Ο περί σπογγαλιείας νόμος πρόνοια για την καλύτερη ρύθμιση της Κυπριακής Σπογγαλιείας

Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να παρέχει άδεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο να χρησιμοποιεί σκάφος ή λέμβο για αλιεία σπόγγων στις ακτές της Κύπρου, με την προϋπόθεση ότι τηρεί τους όρους τους οποίους εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η άδεια δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα χρόνια και δίνεται γραπτώς, με την υπογραφή του Υπουργικού Συμβουλίου και την σφραγίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην άδεια επίσης αναγράφεται το μέρος της ακτής για το οποίο παρέχεται. Ο αδειούχος υποχρεούται να πληρώνει ετήσια το πόσο αναφορικά με την άδεια και δίνει τέτοια ασφάλεια που να εξασφαλίζεται αυτή η πληρωμή.

Αν κάποιος πρόσωπο χρησιμοποιήσει το σκάφος ή τη λέμβο χωρίς την συγκατάθεση του αδειούχου, διαπράττει αδίκημα και του επιβάλλεται πρόστιμο το οποίο δεν υπερβαίνει τα 850 ευρώ. Το σκάφος ή η λέμβος κατάσχεται και το μισό ποσό του προστίμου καταβάλλεται στον αδειούχο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δικαιούται να παραχωρήσει ειδικές άδειες για χρησιμοποίηση τράτας ή συσκευής ξυσίματος ή συσκευή παρόμοιας φύσης για αλιεία σπόγγων. Αν οποιοδήποτε άτομο αλιεύει σπόγγους χωρίς άδεια ή ειδική άδεια, τότε ενεργεί παράνομα και είναι ένοχος αδικήματος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δικαιούται να περιορίζει την αλιεία σπόγγων μέχρι τις 30 Απριλίου κάθε έτους με προκήρυξη στην Επίσημη Εφημερίδα του Κράτους, ορίζοντας τα όρια στα οποία κάθε αδειούχος δικαιούται να αλιεύσει σπόγγους.

Ο πλοίαρχος ή οποιοδήποτε μέρος του πληρώματος που δεν τηρεί τους πιο πάνω νόμους υπόκειται σε πρόστιμο μέχρι 210 ευρώ και γίνεται κατάσχεση του σκάφους ή της

λέμβου συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού. Αν κάποιο μέλος του πληρώματος ενεργήσει μόνο από υπακοή στον πλοίαρχο ή σε πρόσωπο της λέμβου ή του σκάφους, τότε δεν είναι ένοχο αδικήματος.

Σπόγγοι που λήφθηκαν παράνομα, παραμένουν και αποτελούν περιουσία της Κυβέρνησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να διορίζει οποιαδήποτε άτομα θεωρεί κατάλληλα για την έκδοση των αδειών και οποιοδήποτε άτομο δε συμμορφώνεται με τους όρους των αδειών υπόκειται σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τα 850 ευρώ. Επίσης, οποιοσδήποτε έχει στην κατοχή του σπόγγους, οι οποίοι γνωρίζει ότι λήφθηκαν παράνομα, υπόκειται σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τα 170 ευρώ και οι σπόγγοι κατάσχονται.

Αν κάποιος αλιεύσει σπόγγους και τους μεταφέρει στη στεριά, πρέπει να τους δηλώσει στο πλησιέστερο γραφείο του Τμήματος Τελωνείων ή Τμήματος Λιμένων ή Τμήματος Αλιείας και να αναφέρει την ποσότητα και την αξία τους. Αν οι σπόγγοι λήφθηκαν εκτός των χωρικών υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, τότε θα υπόκεινται και σε εισαγωγικό δασμό.

Οποιοσδήποτε Λειτουργός του Τμήματος Τελωνείων ή του Τμήματος Αλιείας ή οποιοσδήποτε αξιωματικός που διοικεί ή είναι υπεύθυνος σε σκάφος ή λέμβο του Ναυτικού της Αυτής Μεγαλειότητας, έχει την εξουσία να ερευνήσει οποιοδήποτε σκάφος αλιεύει ή έχει την υποψία ότι αλιεύει ή ότι θα αλιεύσει.

Επιπρόσθετα, αν καλέσει κάποιο σκάφος ή λέμβο να σταματήσει και δεν υπακούσει, τότε ο πλοίαρχος του σκάφους καταδικάζεται σε πρόστιμο 90 ευρώ. Τέλος, αν κάποιο σκάφος ή λέμβος καταδιώκεται από σκάφος ή λέμβο που τελεί υπό διαταγές του

Ναυτικού, ο αξιωματικός που διοικεί ή είναι υπεύθυνος δικαιούται, αφού πρώτα ρίξει προειδοποιητικούς πυροβολισμούς, να πυροβολήσει εναντίον ή μέσα στο σκάφος ή στη λέμβο και ο εν λόγω αξιωματικός απαλλάσσεται από οποιαδήποτε δίωξη ή αγωγή ή ποινή.

5.4 Ο Περί Ταχύπλων Σκαφών Νόμος

Ο Περί Ταχύπλων σκαφών νόμος του 1992 που εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του συντάγματος. Ο νόμος Ν56(Ι)/92 προνοεί για θέματα που αφορούν τη διακίνηση σκαφών και για άλλα συναφή θέματα. Ως αρμόδια αρχή θεωρείται ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων και περιλαμβάνει οποιοδήποτε πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από αυτόν.

Το μικρό ταχύπλοο σκάφος το οποίο προωθείται από εξωλέμβιο ή εσωλέμβιο μηχανή υδροπρώθησης και στο οποίο μπορούν να επιβαίνουν ένα ή περισσότερα άτομα καθιστά ή όρθια ορίζεται ως θαλάσσιο σκούτερ. Ενώ ταχύπλοο σκάφος σημαίνει μηχανοκίνητο σκάφος μήκους μικρότερου των 15m που μπορεί να αναπτύξει ταχύτητα 15 τουλάχιστον κόμβων. Ιδιοκτήτης είναι το άτομο στο όνομα του οποίου είναι εγγεγραμμένο το ταχύπλοο σκάφος σύμφωνα με τη νομοθεσία. Με την έννοια χειριστής εννοούμε κάθε πρόσωπο που χειρίζεται ταχύπλοο σκάφος σε συγκεκριμένο χρόνο, καθώς και κάθε πρόσωπο που φέρει την ευθύνη του σκάφους για σκοπούς χειρισμού του ενόσω αυτό είναι αγκυροβολημένο.

Στο Πρώτο μέρος του Νόμου αυτού ορίζονται οι υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη και του χειριστή του ταχύπλου σκάφους. Πρέπει να διατηρεί πάνω στο σκάφος αντίγραφα των αποδεικτικών εγγράφων της κυριότητας του σκάφους καθώς και πινακίδα στα ελληνικά και στα αγγλικά. Πρέπει να είναι εφοδιασμένος με άδεια χειριστή ταχύπλου σκάφους ή με άδεια μαθητευόμενου χειριστή. Αλλοδαποί είναι υποχρεωμένοι να είναι κάτοχοι της αντίστοιχης άδειας που εκδίδει η αλλοδαπή αρχή. Άτομα που έχουν συμπληρώσει το 17^ο έτος της ηλικίας τους έχουν δικαίωμα απόκτησης άδειας μαθητευόμενου με την

προϋπόθεση ότι πάντοτε θα συνοδεύονται από πρόσωπο εφοδιασμένο με άδεια χειριστή.

Ο χειριστής θα πρέπει να έχει πάντοτε μαζί του την άδεια χειριστή και να φέρει σωσίβιο ή άλλο πλευστικό βοήθημα. Θα πρέπει επίσης να καταβάλλει τη μεγαλύτερη δυνατή επιμέλεια και προσοχή για την ασφάλεια και τη μη παρενόχληση άλλων προσώπων που βρίσκονται επάνω στο σκάφος ή στη θάλασσα ή στην παραλία ή σε άλλα σκάφη καθώς και για τη μη προξένηση ζημιάς σε ξένη περιουσία γενικά. Σε περίπτωση πρόκλησης βλάβης, ζημιάς σε πρόσωπο ή περιουσία ή σε περίπτωση οποιουδήποτε ατυχήματος, ο χειριστής του ταχύπλου θα πρέπει να παρέχει βοήθεια και να αναφέρει το γεγονός στις αστυνομικές αρχές το αργότερα μέσα σε 24 ώρες.

Για το χειρισμό του ταχύπλου σκάφους θα πρέπει να υπάρχει γραπτή συγκατάθεση από τον ιδιοκτήτη του ταχύπλου σκάφους.

Στο δεύτερο μέρος καθορίζονται τα όρια και οι κανονισμοί για τον χειρισμό ταχύπλου σκάφους υπό την επίδραση οινόπνευματων ποτών κτλ. Σε αυτό το τμήμα περιγράφεται πως η αστυνομική αρχή δύναται να δράσει και ποιες είναι οι υποχρεώσεις των επιβαίνοντων στο ταχύπλοο σκάφος.

Το τρίτο μέρος έχει ως τίτλο «Ασφάλεια και διακίνηση Ταχύπλων Σκαφών – Κανονισμοί». Αναφέρεται στην κατασκευή του ταχύπλου σκάφους, στα δικαιώματα διακίνησής του στο θαλάσσιο χώρο καθώς και τους κανονισμούς που το διέπουν και πως αυτές μπορούν να τροποποιηθούν από την αρμόδια αρχή, μιας και αυτή τους εκδίδει με σκοπό τη καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του συγκεκριμένου νόμου.

Στο τέταρτο μέρος του νόμου αυτού αναφέρονται τα αδικήματα και οι ποινές που μπορούν να επιβληθούν. Οποιοσδήποτε δεν συμμορφώνεται με τους κανονισμούς του

παρόντος νόμου μπορεί αν κριθή ένοχος να υποστεί ποινή φυλάκισης μέχρι και δύο χρόνια ή να υποχρεωθεί να καταβάλει χρηματική ποινή η οποία δεν θα ξεπερνά τα 6000ευρώ περίπου ή να του καταβληθούν και οι δύο αυτές ποινές. Σε αυτό το μέρος αναφέρονται επίσης και πιο συγκεκριμένα αδικήματα με τις αντίστοιχες ποινές χρηματικές ρήτρες ή/και φυλάκιση που μπορεί να υποστεί όποιος δεν υπακούει στους κανονισμούς του συγκεκριμένου νόμου.

Το πέμπτο μέρος με τίτλο Έναρξη Ισχύος δηλώνει ότι ο παρόν νόμος θα ισχύσει την ημερομηνία που θα καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο με γνωστοποίηση που θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

5.5 Περί Ναυαγίων Νόμος

Ο νόμος αυτός που συνοπτικά αναφέρεται ως ο περί ναυαγίων νόμος αναφέρεται στη ρύθμιση ερευνών σε ναυάγια, και πρόνοια για τη φύλαξη και διάθεση περιουσίας ναυαγίου. Με τον όρο ναυάγιο εννοούμε τα ακόλουθα όταν βρίσκονται στη θάλασσα ή σε παλιρροιακά ύδατα ή στις ακτές αυτών δηλαδή:

α. Αγαθά τα οποία έχουν ριχτεί στη θάλασσα και βυθίζονται και παραμένουν κάτω από το νερό

β. Αγαθά τα οποία έχουν ριχτεί ή έχουν πέσει μέσα στη θάλασσα και παραμένουν επιπλέοντα στην επιφάνεια

γ. Αγαθά τα οποία είναι βυθισμένα στη θάλασσα, αλλά είναι προσαρτημένα σε αντικείμενο που επιπλέει έτσι ώστε να μπορεί να βρεθούν ξανά

δ. Αγαθά τα οποία είναι πεταγμένα ή εγκατελειμμένα, και οποιοδήποτε πλοίο εγκατελειμμένο χωρίς ελπίδα ή πρόθεση αναζήτησης

Στη περίπτωση που τα αγαθά παρασύρθηκαν ή ρύφτηκαν μέσα στη θάλασσα ή βυθίστηκαν από λέμβους ή φορηγίδες ενώ απασχολούνταν με τη μεταφορά αγαθών προς ή από αγκυροβολημένο πλοίο σε οποιαδήποτε προκυμαία δεν θεωρούνται ως ναυάγιο εντός της έννοιας του νόμου.

Σε περίπτωση ατυχήματος με πιθανή απώλεια ανθρώπινης ζωής ή αν κάποιος σκάφος χαθεί ή εγκαταλειφτεί ή υφίσταται υλική ζημιά τότε είναι νόμιμο για το Διοικητή της επαρχίας πλησιέστερη στο συμβάν ή από οποιοδήποτε πρόσωπο διορισμένο από το Υπουργικό Συμβούλιο για αυτό το σκοπό, να εξετάσει τους μάρτυρες και να διεξαγάγει έρευνα αναφορικά με το συμβάν.

Το άτομο αυτό εξετάζει και καταγράφει την εξέταση και κάνει έκθεση που περιλαμβάνει τη φύση και τα αίτια της απώλειας, ζημιάς ή ατυχήματος και αποστέλλει αντίτυπα στο

Διοικητικό Γραμματέας ο οποίο με τη σειρά του αποστέλλει αντίτυπα της έκθεσης και των μαρτυριών στο Γραμματέα που διευθύνει τις υποθέσεις των Λοϊντς στην Αγγλία, και ένα αντίγραφο της μαρτυρίας και της έκθεσης στο Συμβούλιο εμπορίου της Αγγλίας.

Το υπουργικό συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να διορίζει πρόσωπο που θεωρεί κατάλληλα ως Παραλήπτες Ναυαγίου σε κάθε επαρχία της Κύπρου. Μόλις ο παραλήπτης ενημερωθεί για την προσάραξη ή κίνδυνο πλοίου ή λέμβου πρέπει να μεταβεί στο χώρο και να θέσει όλα τα άτομα υπό την εποπτεία του. Δίνει οδηγίες με σκοπό την προστασία των ζώων των προσώπων, του φορτίου και των ξαρτιών. Όλα τα φορτία και αντικείμενα που ανήκουν στο πλοίο και πιθανόν ξεβράστηκαν στην ακτή ή λήφθηκαν από το πλοίο, πρέπει να παραδίνονται στον παραλήπτη.

Όταν κάποιο πρόσωπο παρέχει βοήθεια, διασώσει ζωές προσώπων που βρίσκονται εντός του ναυαγίου ή του φορτίου ή βοηθήσει στη διάσωση του ναυαγίου τότε καταβάλλεται από τους ιδιοκτήτες του πλοίου στο εύλογο ποσό ως αμοιβή διάσωσης μαζί με άλλες δαπάνες τις οποίες υπέστη κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών ή της διάσωσης.

Στην περίπτωση που κανένας ιδιοκτήτης δεν στηρίζει αξίωση για οποιοδήποτε ναυάγιο που βρέθηκε σε οποιοδήποτε μέρος της Κύπρου πριν την εκπνοή έτους από την ημερομηνία κατά την οποία το παρέλαβε ο Παραλήπτης, ο Παραλήπτης το πωλεί αμέσως και αφού πάρει το μερίδιο του για τις δαπάνες τις οποίες υπέστη και το μερίδιο των ναυαγισσών που βοήθησαν στη διάσωση, καταβάλλει τα υπόλοιπα στο Τμήμα Γενικού Λογιστή στο λογαριασμό των γενικών εσόδων της Δημοκρατίας.

Σε περίπτωση που κάποιο πρόσωπο: α) παράνομα απομακρύνει ή μετακινεί τμήμα πλοίου ή λέμβου το οποίο κινδυνεύει , ή οποιοδήποτε τμήμα του φορτίου ή ναυάγιο ή β)

επιδιώκει να παρεμποδίσει ή να καθυστερήσει τη διάσωση τέτοιου πλοίου ή γ) αποκρύπτει οποιοδήποτε ναυάγιο ή εξαλείφει ή διαγράφει οποιαδήποτε σημεία τότε υπόκειται επιπρόσθετα με οποιαδήποτε άλλη ποινή ή τιμωρία βάσει του Νόμου αυτού ή οποιουδήποτε άλλου Νόμου.

Σε περίπτωση ναυάγιο αλλοδαπού πλοίου τότε ως αντιπρόσωπος του ιδιοκτήτη θεωρείται ο Πρόξενος της χώρας από την οποία οι ιδιοκτήτες του πλοίου ανήκουν.

5.6 Νόμος που ρυθμίζει την Αλιεία στα ύδατα της Δημοκρατίας

Η άδεια αλιείας επιτρέπει τη χρήση σκάφους για την αλιεία ψαριών μέσα σε περιοχές που καθορίζονται από αυτήν και αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης για εξασφάλιση ειδικής άδειας αλιείας.

Η άδεια ερασιτεχνικής αλιείας επιτρέπει την ερασιτεχνική αλιεία ψαριών και τη χρήση αλιευτικών εργαλείων με ή χωρίς αλιευτικό σκάφος για το σκοπό αυτό και η αλιεία αυτή ασκείται για σκοπούς ψυχαγωγίας και άθλησης και όχι για βιοποριστικούς σκοπούς ή εμπορικής εκμετάλλευσης.

Αλιευτικό σκάφος είναι το σκάφος που έχει τον κατάλληλο εξοπλισμό για εμπορική εκμετάλλευση ψαριών, δηλαδή αλιεία, αποθήκευση, μεταφορά ή επεξεργασία ψαριών, εκτός των φορτηγών πλοίων.

Διευθυντής είναι ο Διευθυντής του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Διευθυντής Εμπορικής Ναυτιλίας είναι ο Διευθυντής του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Περιλαμβάνονται και οι λειτουργοί των Τμημάτων στους οποίους έχει δοθεί εξουσιοδότηση από τους διευθυντές.

Ειδική άδεια αλιείας είναι η άδεια που εκδίδεται από ξένο κράτος ή διεθνή οργανισμό και επιτρέπει σε Κυπριακό σκάφος την αλιεία στα χωρικά ύδατα, την αλιευτική ζώνη ή/και τη αποκλειστική οικονομική ζώνη του κράτους αυτού είτε σε περιοχή όπου ελέγχει την αλιεία.

Για τη μετατροπή οποιουδήποτε σκάφους σε αλιευτικό και για την κατασκευή ή εισαγωγή αλιευτικού σκάφους, χρειάζεται η συγκατάθεση του Διευθυντή, αλλιώς θεωρείται αδίκημα.

Οποιοσδήποτε κατέχει, ναρκώνει, φονεύει ή πωλεί ψάρια τα οποία έχουν αλιευτεί με χρήση δυναμίτιδας, άλλης εκρηκτικής ύλης ή δηλητηριώδους ουσίας είναι ένοχος αδικήματος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί με Διάταγμα να εκδίδει Κανονισμούς οι οποίοι:

- α) καθορίζουν τις περιοχές και τις εποχές εντός των οποίων απαγορεύεται ή περιορίζεται η αλιεία ψαριών
- β) περιορίζουν το μέγεθος των ψαριών οι οποίοι μπορούν να αλιευθούν και να πωληθούν
- γ) απαγορεύουν ή ρυθμίζουν πρακτικές ή μεθόδους ή τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού ή εργαλείων για την αλιεία ψαριών
- δ) καθορίζουν το μέγεθος των δικτύων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν
- ε) ρυθμίζουν την παροχή άδειας και τους όρους που πρέπει να τηρούνται από αδειούχα σκάφη
- στ) προνοούν για τον περιορισμό του αριθμού αδειών και για την επιλογή των αιτητών όταν ο αριθμός των αιτήσεων υπερβαίνει τον περιορισμένο αριθμό αδειών
- ζ) ρυθμίζουν τη διατήρηση, προστασία και διαχείριση οποιουδήποτε αποθέματος ψαριών
- η) προνοούν για την επιβολή τελών για χορήγηση οποιασδήποτε άδειας
- θ) προνοούν για την επιθεώρηση και έλεγχο σκαφών και του εξοπλισμού τους και τη δημιουργία συστήματος παρακολούθησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών
- ι) να απαιτούν την εξασφάλιση άδειας αλιείας από πλωτά κατασκευάσματα ή άλλα μέσα που δεν αποτελούν σκάφη και
- ια) να καθορίζουν περιπτώσεις και να ρυθμίζουν τη διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων από το Διευθυντή.

Αν διαπραχθούν οποιαδήποτε αδικήματα τότε η ρύθμισή τους μπορεί να είναι εξώδικη ή μπορεί να κατασχεθεί ή/και να ακυρωθεί η άδεια.

Στο νόμο αυτό επίσης αναφέρονται οι εξουσίες οργάνων τάξης ή λειτουργών του Τμήματος Τελωνείων ή Τμήματος Λιμένων ή Τμήματος Αλιείας, το Μητρώο αλιευτικών σκαφών και τους περιορισμούς που σχετίζονται με αυτά τα σκάφη και την υποχρέωση προσέγγισης σκαφών σε Κυπριακά λιμάνια

5.6 Νόμος που προνοεί την Ίδρυση και Λειτουργία του Κυπριακού Οργανισμού

Τουρισμού

Σκοπός του οργανισμού αυτού είναι η οργάνωση και η προαγωγή του τουρισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Για να πετύχει αυτό το στόχο ο Οργανισμός μεριμνά για:

- α) για τη δημιουργία και την εφαρμογή προγράμματος τουριστικής ανάπτυξης της Δημοκρατίας και την υποβολή προτάσεων για νομοθετικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας
- β) την οικονομική ωφέλεια της Δημοκρατίας μεγιστοποιώντας την προσέλευση ξένων επισκεπτών και παρατείνοντας την τουριστική περίοδο και το χρόνο παραμονής των περιηγητών στη χώρα
- γ) τον καθορισμό και την αξιολόγηση των τουριστικών περιοχών της Δημοκρατίας εντός των πλαισίων του πολεοδομικού και χωροταξικού προγραμματισμού και τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στην αξιοποίησή τους και
- δ) την ανάπτυξη εσωτερικής τουριστικής κίνησης μεταξύ ευρύτερων στρωμάτων του πληθυσμού της Δημοκρατίας και την ανάπτυξη πολιτιστικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του Οργανισμού και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) προβαίνει σε εισηγήσεις σχετικά με την τουριστική πολιτική της Δημοκρατίας, καταρτίζει και αναπροσαρμόζει το τουριστικό πρόγραμμα και υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν γι' αυτόν το σκοπό
- β) καταρτίζει τις εκθέσεις του τι έπραξε ο Οργανισμός και τις υποβάλλει στον Υπουργό

γ) μελετά και προβαίνει σε εισηγήσεις όσον αφορά τα νομοσχέδια που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη

δ) εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό του Οργανισμού

ε) διορίζει τους υπαλλήλους του Οργανισμού και τους ασκεί πειθαρχικό έλεγχο (συμπεριλαμβανομένου και του Γενικού Διευθυντή) και

στ) αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και τη διαχείριση του Οργανισμού και τα μεταβιβάζει στο Γενικό Διευθυντή και σε ανώτερους υπαλλήλους του Οργανισμού.

5.6.1 Αρμοδιότητες του Οργανισμού

Ο Οργανισμός, σύμφωνα με τον Νόμο, μεριμνά:

α) για την εξασφάλιση ευνοϊκών όρων εισόδου, διαβίωσης και μετακίνησης των ξένων εντός της Δημοκρατίας και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που τους προσφέρονται

β) για ανάδειξη τουριστικών κέντρων και τόπων, ίδρυση και λειτουργία κατάλληλων και επαρκών εγκαταστάσεων, όπως ξενοδοχεία, κέντρα ψυχαγωγίας και άλλης μορφής καταλύματα όπου να προσφέρονται ανέσεις και υπηρεσίες σε περιοχές της Δημοκρατίας που προσφέρονται για παραμονή ή περιήγηση ξένων

γ) για οργάνωση συνεδρίων, διεθνών συναντήσεων και συσκέψεων αν το θεωρεί σκόπιμο

δ) για οργάνωση γιορτών, περιηγήσεων και εκδρομών με σκοπό να προβληθεί ο τοπικός χαρακτήρας

ε) για την προβολή της λαϊκής τέχνης και για την προσφορά των παραγόμενων ειδών του τόπου

στ) για την ανάπτυξη της εκδρομικής και παραθεριστικής κίνησης μεταξύ του πληθυσμού της Δημοκρατίας

ζ) για την προβολή, από τουριστικής άποψης, της Δημοκρατίας στο εξωτερικό και στο εσωτερικό

η) για την ανάπτυξη της τουριστικής συνείδησης του λαού

θ) για τη ρύθμιση της πρόληψης και αποφυγής της ρύπανσης τουριστικών περιοχών και

ι) για όποιο άλλο θέμα έχει είτε άμεση είτε έμμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη της Δημοκρατίας.

Ο Οργανισμός, για τους πιο πάνω σκοπούς, μπορεί να προβεί σε αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιοκτησίας αν κρίνει ότι είναι προς δημόσιο όφελος.

5.6.2 Εποπτική αρμοδιότητα του Οργανισμού

Ο Οργανισμός εποπτεύει: τις τουριστικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της Δημοκρατίας, τα τουριστικά και ταξιδιωτικά γραφεία, τους ξεναγούς, τα εστιατόρια και άλλα κέντρα ψυχαγωγίας που χαρακτηρίζονται τουριστικά και τους τουριστικούς χώρους και σταθμούς μεταφορικών μέσων εργαζομένων μικροπωλητών.

Επίσης ο Οργανισμός παρακολουθεί, κατευθύνει, ελέγχει και ασκεί εποπτεία στην εκδρομική κίνηση μέσα στη Δημοκρατία και ασκεί εποπτεία, σε συνεργασία με άλλα αρμόδια όργανα και αρχές, για τον τρόπο χρήσης τουριστικών χώρων εκτός των αρχαιολογικών για αποτροπή βλάβης των αισθητικών αξιών του τοπίου.

Ο Οργανισμός δικαιούται με ειδική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναλάβει την κατασκευή και εκμετάλλευση ξενοδοχείων παντός τύπου και άλλων τουριστικών καταστημάτων και εγκαταστάσεων, να αναπτύξει οποιαδήποτε άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα για προαγωγή των σκοπών αυτών, είτε μόνος του είτε σε συνεργασία με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα και να προβεί σε συναλλαγές σαν να είναι ιδιώτης επιχειρηματίας.

Στις Δημοσιονομικές Διατάξεις αναφέρεται η νομοθεσία σχετικά με το ταμείο, τη σύναψη δανείων, τον προϋπολογισμό, τις επιχορηγήσεις και ενισχύσεις, την οικονομική λειτουργία και τον έλεγχο διαχείρισης του Οργανισμού.

5.6.3 Γενικές Διατάξεις

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπεί τον Οργανισμό ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου και υπογράφει εκ μέρους αυτού για ό,τι σχετίζεται με τον Οργανισμό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, οι οποίοι μπορεί να έχουν αναδρομική ισχύ.

6. Εφαρμογή

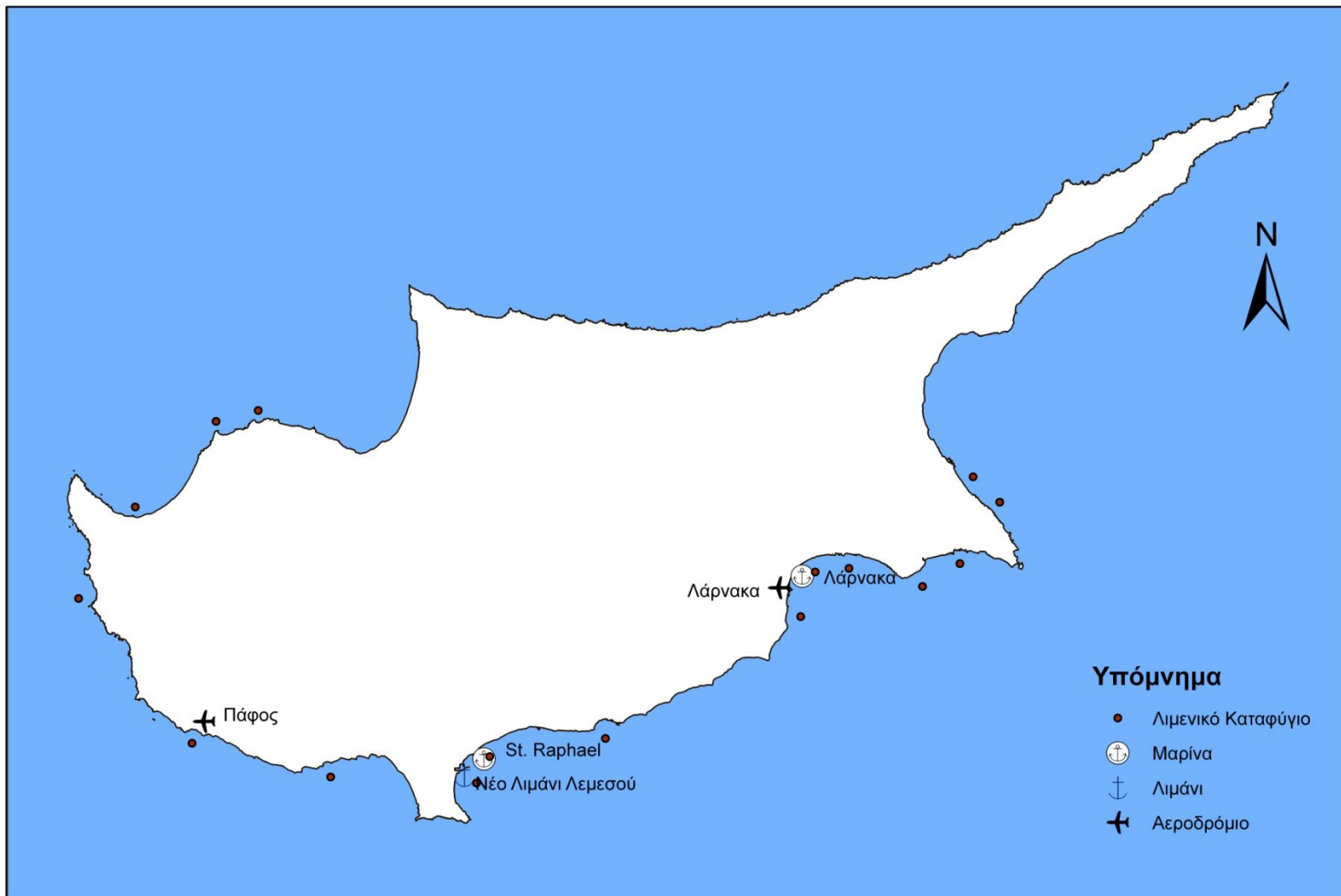
Με σκοπό την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας έγινε συλλογή των διάφορων δεδομένων και αυτών που πάρθηκαν από τις υπηρεσίες και καταχωρήθηκαν σε ένα ενιαίο σύστημα αναφοράς. Επιλέγηκε το λογισμικό πρόγραμμα ArcGIS για την δημιουργία των αντίστοιχων χαρτών.

Κάποια από τα δεδομένα εισάχθηκαν στο πρόγραμμα μέσω αρχείων του λογισμικού προγράμματος AutoCAD, ενώ κάποια άλλα προστέθηκαν ως σημεία απευθείας στο χάρτη.

Αρκετές πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στους χάρτες βρέθηκαν από τις ετήσιες εκθέσεις των διαφόρων τμημάτων ή από ιστοσελίδες.

Χάρτης 1: Εκκολαπτήρια - Υχθυοτροφεία

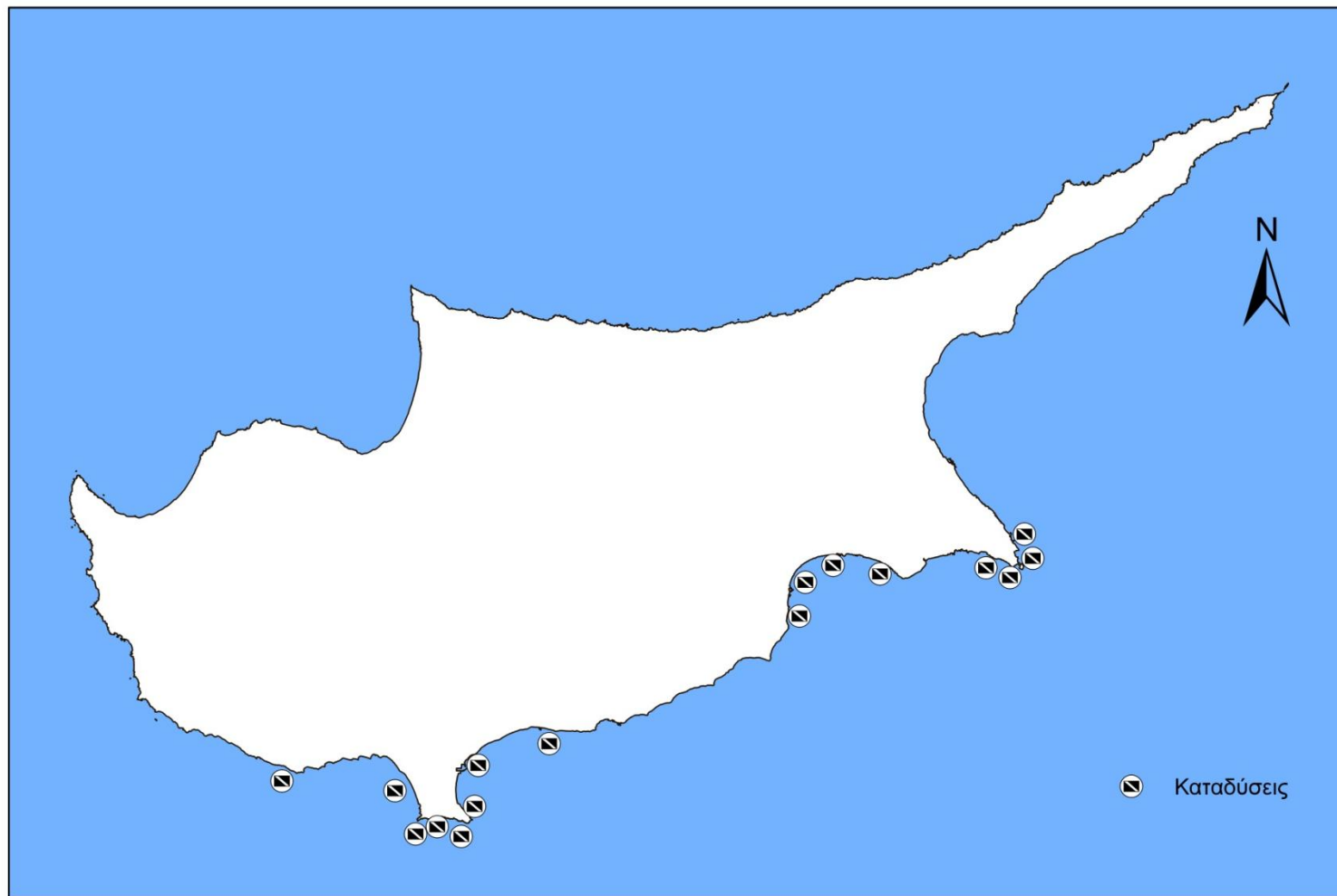

Χάρτης 2: Λιμάνια, Μαρίνες Και Λιμενικά Καταφύγια

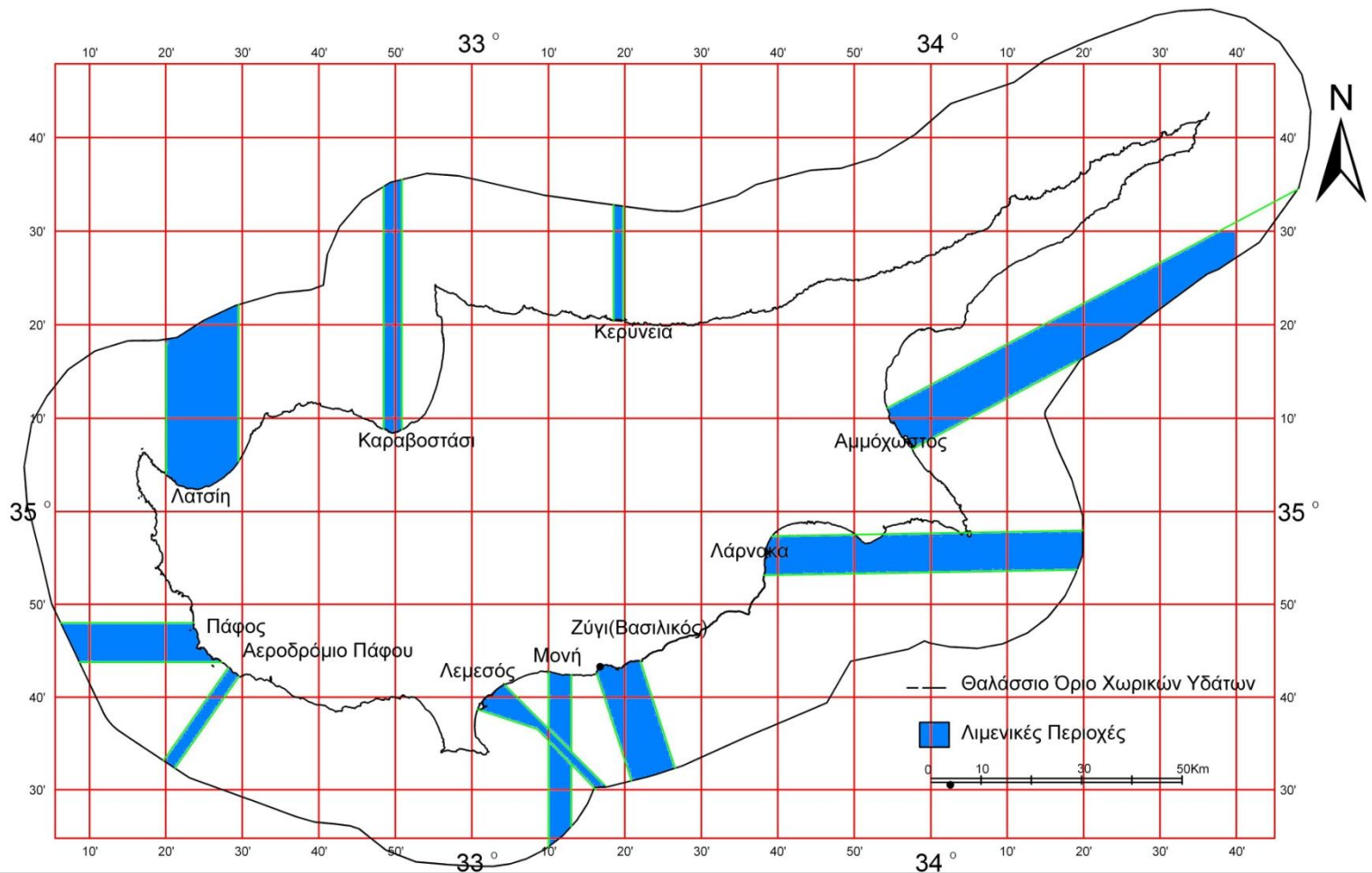

Χάρτης 3: Λιμενικά Καταφύγια

Χάρτης 4: Καταδύσεις

Χάρτης 5: Λιμενικές Περιοχές

7. Συμπεράσματα – Προτάσεις

7.1 Συμπεράσματα

7.1.1 Συμπεράσματα από την Βιβλιογραφία

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται διεθνώς η ανάγκη ύπαρξης ενός Θαλάσσιου Συστήματος Χωρικών Δεδομένων, για λόγους διαχείρισης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών θεμάτων. Για αυτούς τους λόγους είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός ενιαίου και επικαιροποιημένου συστήματος χωρικών δεδομένων που θα περιλαμβάνει τα όρια των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων και των περιορισμών των ενδιαφερομένων για το θαλάσσιο χώρο, ενώ ταυτόχρονα θα ρυθμίζει την ομαλή λειτουργία των δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο.

Όπως έχει εντοπιστεί από την έρευνα, η σχέση ξηράς και θάλασσας είναι συνεχής και αμοιβαία. Η ανάγκη διαχείρισης του περιβάλλοντος με σύγχρονες μεθόδους και μέσα, απαιτεί την αντιμετώπιση του θαλάσσιου, παραθαλάσσιου και παράκτιου χώρου ως μια περιοχή. Όμως είναι έντονος ο διαχωρισμός τους σε σχέση με τον τρόπο διαχείρισης των περιοχών.

Το Θαλάσσιο Σύστημα Χωρικών Δεδομένων πρέπει να αποτελεί ένα εργαλείο στα χέρια των φορέων που δραστηριοποιούνται ή παρέχουν δικαιώματα σε ιδιώτες. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να περιγράφει, να απεικονίζει και να υλοποιεί τα δικαιώματα αυτά αλλά και τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς των ενδιαφερομένων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το σύστημα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς λόγω του ότι το θαλάσσιο περιβάλλον είναι συνεχώς μεταβαλλόμενο και επηρεάζεται από τις διάφορες καιρικές συνθήκες.

Για να μπορεί να γίνει αυτό θα πρέπει οι φορείς να συνεργάζονται και να ανταλλάζουν πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν το δικό τους τομέα. Και για να είναι αυτό εφικτό πρέπει οι φορείς να συνεργάζονται και να ακολουθούν όλες τις δημοκρατικές και νομικές διαδικασίες μεταξύ τους, αλλά και με μια ανώτατη συντονιστική αρχή ή συντονιστικό συμβούλιο.

7.1.2. Συμπεράσματα από την Έρευνα στο Θαλάσσιο και Παράκτιο Χώρο

Η έρευνα επικεντρώθηκε στους βασικούς κρατικούς οργανισμούς που έχουν αρμοδιότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον. Διερευνήθηκαν οι αρμοδιότητές τους, οι περιοχές αρμοδιότητας και οι περιορισμοί τους στο θαλάσσιο χώρο, καθώς και το νομικό πλαίσιο που διέπει της αρμοδιότητες αυτές.

Αυτό που εντοπίστηκε ήταν πως αρμοδιότητα σε μια περιοχή έχουν πολλές υπηρεσίες, χωρίς όμως να συνεργάζονται και να συντονίζουν τις αρμοδιότητες αυτές. Εκτός από τις κρατικές υπηρεσίες, δικαιώματα στο θαλάσσιο χώρο έχουν και ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Βασικός παροχέας πληροφορίας είναι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Κάθε τμήμα επιλέγει την πληροφορία που τον ενδιαφέρει και την εμπλουτίζει με τα στοιχεία και τα δεδομένα που το αφορούν.

Ο κάθε φορέας διατηρεί αρχείο με τα διαγράμματα που δημιουργεί χωρίς να τα συγκρίνει ή να τα εμπλουτίζει με στοιχεία και δεδομένα από κάποιο άλλο φορέα.

Οι φορείς και τμήματα που δραστηριοποιούνται στο θαλάσσιο χώρο είναι:

- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
- Υπουργείο Άμυνας

- Υπουργείο Εσωτερικών
- Κεντρική Επιτροπή Παραλιών
- Τμήμα Κτηματολογίου Και Χωρομετρίας
- Κλάδος Θαλασσίων Έργων
- Υπηρεσία Περιβάλλοντος
- Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
- Κλάδος Φυσικού Αερίου
- Κλάδος Ερευνών Υδρογονανθράκων
- Αρχή Λιμένων
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
- Τμήμα Αρχαιολογίας

Οι υπηρεσίες που διερευνήθηκαν σε βάθος είναι:

- Κεντρική Επιτροπή Παραλιών
- Κλάδος Θαλασσίων Έργων
- Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
- Κλάδος Φυσικού Αερίου
- Κλάδος Ερευνών Υδρογονανθράκων
- Αρχή Λιμένων
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Σε γενικό επίπεδο διερευνήθηκαν οι φορείς:

- Υπηρεσία Περιβάλλοντος
- Κλάδος Φυσικού Αερίου
- Κλάδος Ερευνών Υδρογονανθράκων
- Τμήμα Αρχαιολογίας

Δεν ήταν εφικτό να συλλεχθούν στοιχεία από το Υπουργείο Άμυνας λόγω του ότι αποτελούν απόρρητα του Κράτους.

Μέσω του διαδικτύου έγινε έρευνα για κάποιους διεθνείς οργανισμούς οι οποίοι συνεργάζονται με τους κρατικούς φορείς. Αυτοί οι διεθνείς οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου και συνεργάζονται με τους κρατικούς φορείς είναι:

- I.H.O
- EUMEDIS
- CAMP

7.2. Προτάσεις

Οι προτάσεις αναφέρονται κυρίως σε θέματα οργανωτικά/διοικητικά, νομικά, τεχνικά, οικονομικά/επιχειρηματικά, καθώς και σε θέματα εξέλιξης και ανάπτυξης της έρευνας στο μέλλον.

Όπως έχει εντοπιστεί, είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός οργανισμού που σκοπό θα έχει το συντονισμό των λειτουργιών στο παράκτιο και στο θαλάσσιο χώρο. Θα πρέπει να ξεκαθαρίζει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς που έχει η κάθε υπηρεσία στο θαλάσσιο χώρο. Αυτός θα έχει επίσης την ευθύνη του συντονισμού και της κατάλληλης καθοδήγησης των αρμόδιων υπηρεσιών.

Η λειτουργία του φορέα αυτού θα πρέπει να κατοχυρωθεί νομικά έτσι ώστε να καθοριστεί με ακρίβεια και ευκρίνεια ο τρόπος συνεργασίας μεταξύ των φορέων, τόσο σε επίπεδο αρμοδιοτήτων όσο και σε επίπεδο ανταλλαγής χωρικών δεδομένων. Με αυτό τον τρόπο δεν θα υπάρχουν αμφιβολίες και αμφισβητήσεις μεταξύ τους και θα επικρατεί κάποιο νομικό καθεστώς το οποίο θα καθορίζεται από την νομοθεσία.

Επίσης με την ολοκλήρωση του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών στην Κύπρο, υπάρχει πλέον η γνώση για την δημιουργία ενός Θαλάσσιου Συστήματος Πληροφοριών. Η εμπειρία που αποκτήθηκε θα αποτελέσει τη βάση, η οποία σε συνδυασμό με τις γνώσεις των φορέων στο θαλάσσιο χώρο θα βοηθήσει στην ολοκλήρωση ενός τέτοιου

συστήματος. Το σύστημα θα μπορεί να εφαρμοστεί πιλοτικά σε μια περιορισμένη περιοχή έτσι ώστε να εντοπιστούν επιπλέον προβλήματα και να βρεθεί τρόπος επίλυσης και προσπέλασής τους.

Όλοι οι συμμετέχοντες φορείς θα πρέπει να συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυτό και όχι μόνο να χρησιμοποιούν τα δεδομένα που περιέχει αλλά και να το ενημερώνουν με τα στοιχεία και της πληροφορίες που έχουν.

Οι φορείς θα μπορούν να επωφεληθούν οικονομικά από αυτό το σύστημα, αφού θα έχουν την δυνατότητα να προμηθεύσουν ιδιώτες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις με τις πληροφορίες που περιέχει το σύστημα.

Η Κύπρος είναι ένα νησί που στηρίζει ένα μεγάλο ποσοστό της οικονομίας του στο θαλάσσιο χώρο. Μέσω του συστήματος θα μπορούν να εντοπιστούν και να καταχωρηθούν στοιχεία όπως περιοχές με προστατευόμενα είδη, ή ακόμα και ενάλιες αρχαιότητες.

Οι τουρίστες επισκέπτονται την Κύπρο για τις αμμουδιές, αλλά και για τον ήλιο που έχει 9 μήνες τον χρόνο. Αυτό θα μπορεί να το εκμεταλλευτούν οι επιχειρήσεις δημιουργώντας οργανωμένες καταδύσεις ή ξεναγήσεις στις ενάλιες αρχαιότητες. Μπορούν επίσης να δημιουργηθούν θαλάσσια πάρκα με προστατευόμενα είδη στα οποία να περιλαμβάνονται και ειδικοί χώροι αναψυχής όπου μπορεί να πραγματοποιείται ξενάγηση.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί μόλις το πρώτο στάδιο στη δημιουργία ενός Θαλάσσιου Συστήματος Χωρικών Δεδομένων. Διερευνήθηκε ένα μεγάλο ποσοστό των φορέων που δραστηριοποιούνται ή παρέχουν δικαιώματα δραστηριοποίησης και μισθώσεις σε ιδιώτες.

Για να ολοκληρωθεί το σύστημα απαιτείται συστηματική μελέτη και εμπάθунση στους φορείς. Θα πρέπει να εμπλουτιστεί με στοιχεία από ιδιώτες και επιχειρήσεις στο θαλάσσιο χώρο. Το Σύστημα Διαχείρισης Θαλάσσιων Χωρικών Δεδομένων θα

αναφέρεται σε όλη τη χώρα και θα περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται, τόσο στον αιγιαλό και στις παράκτιες περιοχές όσο και στην θάλασσα και θα συνδυάζεται με το νομικό πλαίσιο που διέπει τις δραστηριότητες αυτές.

8. Βιβλιογραφία

8.1 Βιβλία και Έντυπα

1. Θεοδώρου Μαριλένα, Διπλωματική Εργασία με Θέμα «Το ισχύον νομικό πλαίσιο για τη δόμηση και οι αυθαίρετες κατασκευές στην Κύπρο»
2. Κυτέα Ελένη, Διπλωματική Εργασία με Θέμα «Θαλάσσιο Κτηματολόγιο» (Αθήνα Ιούλιος 2005)
3. Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος 2006.
4. Ετήσια Έκθεση του τμήματος Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και έργων 2006
5. Ετήσια Έκθεση της Αρχής Λιμένων 2006
6. Michael Barry, Ina Elema and Paul Van der Molen, Ocean Governance in the Netherlands North Sea, FIG working week 2003
7. Andrew Binns, Abbas Rajabifard, Phil A. Collier and Ian Williamson, Developing the Concept of a Marine Cadastre: An Australian Case Study
8. Abbas Rajabifard, Phill Collier and Ian Williamson, Marine SDI and Cadastre Activities in Asia Pacific

8.2 Νομοθεσίες

1. Νόμος που προνοεί για την καλύτερη ρύθμιση της Κυπριακής σπογγαλιείας
2. Νόμος κυρωτική σύμβασης αφόρωσης εις της περί αλιείας σύμβασιν
3. Περί ελέγχου της ρύπανσης των νερών και του εδάφους νόμος

4. Νόμος κυρών το πρωτόκολλο για την προστασία της Μεσογείου Θάλασσας και της ρύπανσης προερχόμενης εκ χερσαίων
5. Νόμος που κυρώνει τη συμφωνία μεταξύ Κύπρου, Ισραήλ και Αιγύπτου για συνεργασία για την αντιμετώπιση μεγάλων περιστατικών ρύπανσης στη Μεσόγειο
6. Νόμος ρύθμισης Λιμένων
7. Νόμος κύρων το πρωτόκολλο περί των ειδικών προστατευομένων περιοχών της Μεσογείου Θάλασσας
8. Προστασία της Παραλίας νόμος
9. Νόμος που προνοεί για θέματα που αφορούν τη διακίνηση ταχύπλων σκαφών και για άλλα συναφή θέματα
10. Περί της σύμβασης περί της ασφαλείας της Ανθρώπινης Ζωής στη Θάλασσα Κυρωτικός Νόμος.
11. Νόμος Εμπορικής Ναυτιλίας
12. Περί της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος
13. Περί αποβαθρών Νόμος
14. Αλιείας
15. Ναυάγια
16. Περί Ρυθμίσεων Μαρίνων νόμος
17. Περί προστασίας των Λουομένων νόμος
18. Περί Κρατικού Οργανικού Τουρισμού νόμος
19. Νόμος που προβλέπει τη ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τις υδατοκαλλιέργειες

20. Κυρωτικός της σύμβασης του διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Inmarsat) νόμος
21. Νόμος που προνοεί για τη διαχείριση των στερεών και Επικίνδυνων αποβλήτων
22. Νόμος που προνοεί για την άσκηση ελέγχου από τη Δημοκρατία επί των αλλοδαπών πλοίων που προσεγγίζουν τους Κυπριακούς Λιμένες
23. Νόμος προνόων περί νηολογήσεως, μεταβιβάσεως και υποθηκεύσεως πλοίων και περί ετέρων συναφών ζητημάτων

8.3 Ιστοσελίδες

1. <http://www.cyprus.gov.cy/> – Κυβερνητική Πύλη
2. <http://www.moa.gov.cy/> – Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
3. <http://www.mcit.gov.cy/> - Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
4. <http://www.mof.gov.cy/> - Υπουργείο Οικονομίας
5. <http://www.mcw.gov.cy/> - Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
6. <http://www.moi.gov.cy/> - Υπουργείο Εσωτερικών
7. <http://www.mcw.gov.cy/da> – Τμήμα Αρχαιοτήτων
8. <http://www.mcw.gov.cy/pwd> - Τμήμα Δημοσίων Έργων
9. <http://www.moa.gov.cy/dfmr> - Τμήμα Αλιείας
10. http://www.moi.gov.cy/moi/DLS/dls.nsf/dmlindex_gr/dmlindex_gr?OpenDocument/ - Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
11. <http://www.mof.gov.cy/cystat/> – Στατιστική Υπηρεσία
12. <http://www.visitcyprus.com/> - Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
13. <http://www.wikipedia.com/> - Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια
14. <http://www.leginetcy.com/> - Cyprus Legal Portal

15. <http://www.csc.noaa.gov/mbwg/htm/cadastre.htm> - US Marine Cadastre